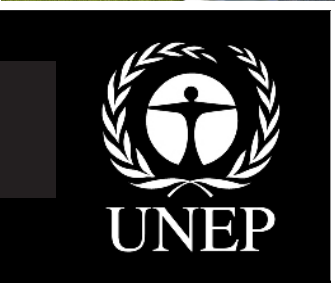
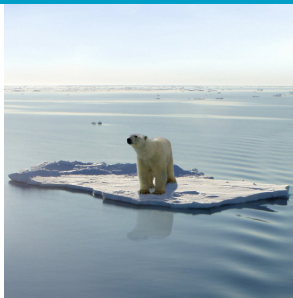

youthXchange

Sách hướng dẫn về Phong Cách Sống và Biến Đổi Khí Hậu

Cơ quan xuất bản: Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên Hiệp Quốc (UNESCO), 7, Place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, Pháp và Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc (UNEP), United Nations Avenue, Gigiri, PO Box 30552, 00100 Nairobi, Kenya.
© UNESCO và UNEP 2011

Các tên gọi được sử dụng và việc trình bày các tài liệu trong suốt ấn phẩm này không nhằm thể hiện bất kỳ quan điểm nào của UNESCO và UNEP liên quan đến địa vị pháp lý của bất kỳ quốc gia, lãnh thổ, thành phố hoặc khu vực hoặc chủ quyền hay phân chia biên giới hay ranh giới đối với quốc gia, lãnh thổ, thành phố hoặc khu vực đó.

Các tác giả chịu trách nhiệm về sự lựa chọn và trình bày các sự kiện và các ý kiến bày tỏ trong ấn phẩm này. Các ý kiến không nhất thiết là các ý kiến của UNESCO và UNEP và không có ý nghĩa cam kết các tổ chức này.

Có thể sao chép toàn bộ hoặc một phần của ấn phẩm này dưới mọi hình thức để phục vụ cho mục đích giáo dục hoặc phi lợi nhuận mà không cần sự cho phép đặc biệt từ người giữ bản quyền với điều kiện phải trích dẫn nguồn tài liệu. UNESCO và UNEP mong muốn nhận được một bản sao của các xuất bản phẩm có sử dụng ấn phẩm này là một nguồn tài liệu.

Không được bán lại hoặc sử dụng ấn phẩm này để phục vụ cho các mục đích thương mại khi không có sự cho phép trước bằng văn bản của UNESCO và UNEP.

Xuất bản của Liên Hợp Quốc: Bộ sách Hướng dẫn YouthXchange về Phong cách Sống và Biến đổi Khí hậu

Ngôn ngữ: tiếng Anh

Bản dịch tiếng Việt có điều chỉnh phù hợp với bối cảnh Việt Nam

Giấy phép xuất bản: 978-92-807-3363-1

Số hiệu: DTI/1768/PA

youthXchange

Bộ Sách Hướng Dẫn

Phong Cách Sống Và Biến Đổi Khí Hậu

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

United
Nations
Environment
Programme

Lời cảm ơn

UNEP và UNESCO trân trọng cảm ơn những người đã dành thời gian và công sức đóng góp cho việc ra đời cuốn Sách hướng dẫn *YouthXchange* về lối sống và biến đổi khí hậu.

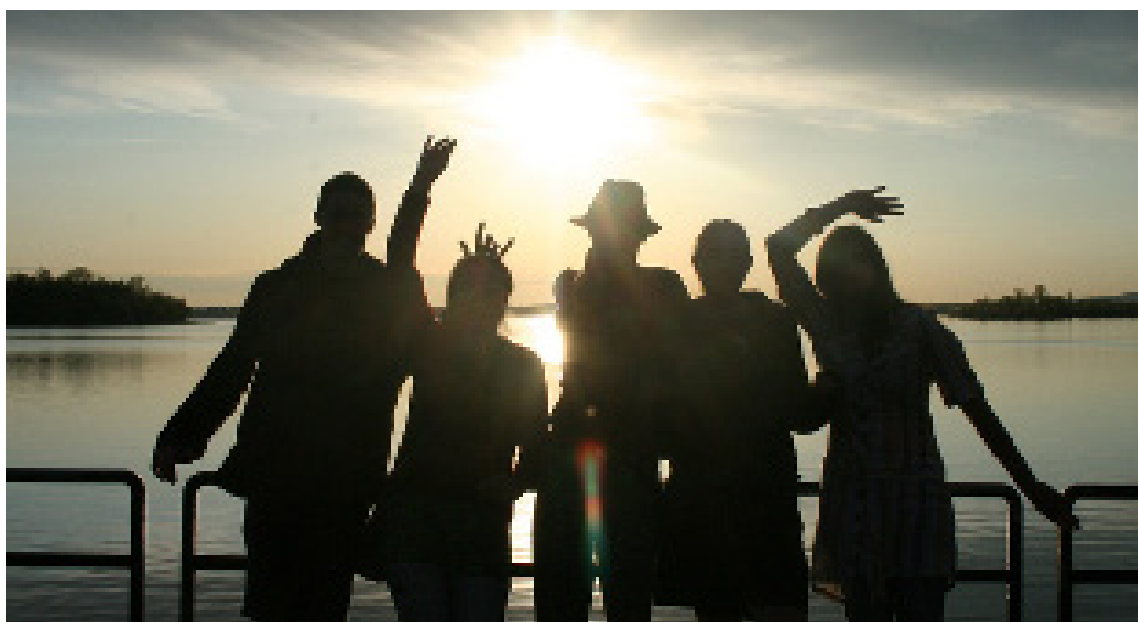
Ấn bản này được phát triển dưới sự giám sát của Ban Công nghệ, Công nghiệp và Kinh tế của UNEP (DTIE) và Ban Giáo dục vì hòa bình và phát triển bền vững của UNESCO. Các tác giả gồm Adam Cade (Công ty Tư vấn Giáo dục phát triển bền vững Susted, Vương quốc Anh) và Rob Bowden (Tổ chức Lifeworlds Learning, Vương quốc Anh). Thiết kế ấn phẩm do Rob Bowden (Lifeworlds Learning, Vương quốc Anh) thực hiện. Công việc điều phối do Khairoon Abbas, UNEP DTIE, thực hiện dưới sự giám sát của Adriana Zacarias Farah, Cán bộ chương trình của UNEP DTIE và Fabienne Pierre, Cán bộ chương trình của UNEP DTIE cũng như Julia Heiss, Chuyên gia chương trình, và Bernard Combes, Cán bộ Thông tin của Ban Giáo dục vì Hòa bình và Phát triển bền vững của UNESCO. Xin đặc biệt cảm ơn Kaveh Zahedi, Seraphine Haeussling, Pierre de Jouvancourt và Sophie Bonnard từ UNEP đã tư vấn và hỗ trợ biên tập, đặc biệt cho các phần về biến đổi khí hậu. Chúng tôi xin cảm ơn rất nhiều đồng nghiệp đã hỗ trợ và cung cấp tư liệu, bao gồm Phòng Giáo dục và Đào tạo Môi trường thuộc Ban thực hiện chính sách môi trường của UNEP. Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn Bộ Môi trường Thụy Điển và Bộ Ngoại giao Đan Mạch đã hỗ trợ việc thực hiện dự án này.

Hướng dẫn *YouthXchange* về lối sống và biến đổi khí hậu tập trung vào những thách thức, cơ hội và ví dụ thực tiễn tốt về biến đổi khí hậu và là ấn phẩm đầu tiên trong bộ các hướng dẫn chuyên đề. Bộ ấn phẩm này được sản xuất dành cho thanh niên và những người làm việc với thanh niên như những nhà giáo dục, giáo viên, tập huấn viên và các lãnh đạo thanh niên trên khắp thế giới.

Kể từ khi ra mắt vào năm 2001, Sáng kiến *YouthXchange* đã và đang làm việc với các đối tác quốc gia ở 45 nước để điều chỉnh và dịch Sách hướng dẫn tập huấn *YouthXchange* về tiêu dùng có trách nhiệm. Cho tới nay tài liệu hướng dẫn này đã được dịch sang hơn 20 thứ tiếng và đến với hơn 400.000 thanh niên trên toàn thế giới thông qua quan hệ đối tác với các chính phủ quốc gia và các tổ chức địa phương.

Để biết thêm thông tin về Sáng kiến *YouthXchange* xin truy cập trang web: www.youthxchange.net

Phiên bản tiếng Việt không phải là bản dịch chính thức của Liên Hợp Quốc. Trung tâm Phát triển Sáng kiến Cộng đồng và Môi trường (C&E) chịu trách nhiệm duy nhất về tính chính xác của bản dịch này.

Hàng ngày thanh niên tiếp xúc với vô vàn hình ảnh và thông điệp thúc đẩy mô hình tiêu dùng không giới hạn như là chìa khóa để đến với cuộc sống hạnh phúc và viên mãn. Tuy nhiên trong thực tế sự tiêu dùng không bền vững này có tác động cực kỳ có hại, góp phần vào biến đổi khí hậu và những thách thức môi trường khác như mực nước biển dâng cao, tình trạng thiếu nước và mất an ninh lương thực.

Thanh niên trên thế giới sẽ đóng một vai trò quan trọng nếu chúng ta muốn thay đổi được hành vi trên phạm vi rộng, vốn cần thiết để chuyển sang lối sống và thói quen tiêu dùng bền vững hơn. Điều quan trọng là thanh niên phải hiểu rằng đằng sau việc tiêu dùng quá mức là sự gia tăng khai thác tài nguyên, tăng nghèo đói, bất bình đẳng ngày càng lớn và các cuộc xung đột kéo dài. Tất cả những điều này sẽ càng tệ hơn cùng với sự biến đổi khí hậu và thậm chí sẽ giảm cơ hội để có một tương lai tốt đẹp và bền vững hơn cho thanh niên. Những người nghèo nhất trong số những người nghèo vốn không có đủ để tiêu dùng nhằm đáp ứng nhu cầu cơ bản của họ sẽ chịu ảnh hưởng nặng nề nhất của biến đổi khí hậu. Hầu hết trong số này ở độ tuổi dưới 24, chiếm gần một nửa dân số thế giới và phần lớn đang sống ở các nước đang phát triển.

Tuy nhiên, thanh niên có lòng quyết tâm, sức sáng tạo và hy vọng lớn lao. Họ có năng lượng và sức mạnh ý chí để giúp cộng đồng của họ và thế giới trở nên tốt hơn và liên tục tìm kiếm cơ hội tốt nhất cho tương lai của họ. Nhiều người trong số họ quan tâm tới biến đổi khí hậu và sẵn sàng hành động và tìm kiếm ý tưởng và hướng dẫn về cách thay đổi và điều chỉnh lối sống của họ bền vững. Thông tin và giáo dục là cốt lõi để họ có năng lực và để hiểu rõ hơn không chỉ là khoa học về biến đổi khí hậu và những gì đang bị đe dọa mà còn là phương thức để liên hệ đến cuộc sống hàng ngày của họ và môi trường địa phương, cũng như các lựa chọn của họ, đặc biệt với tư cách là người tiêu dùng. Hầu hết thanh niên đã nghe nói về biến đổi khí hậu, nhưng nhiều người trong số họ vẫn cảm nhận đây là một mối đe dọa trừu tượng, quá phức tạp và quá lớn trong khi trong thực tế, các hậu quả của nó cũng như các giải pháp và hành vi có thể được phát triển để thích ứng hoặc giảm nhẹ các hậu quả này lại rất cụ thể.

Tài liệu YouthXchange Hướng dẫn về lối sống và biến đổi khí hậu của UNEP và UNESCO nhằm mục đích trả lời những câu hỏi mà thanh niên trong khoảng 15-24 tuổi có thể đặt ra và tạo cảm hứng cho họ trong cuộc sống hàng ngày. Nó khám phá các mối tương quan giữa biến đổi khí hậu và lối sống thông qua lăng kính khoa học, chính trị, kinh tế, xã hội, đạo đức, văn hóa và xác định những hành động gì thanh niên có thể làm để hướng tới lối sống bền vững hơn. Nó truyền tải thông tin có liên quan đến biến đổi khí hậu một cách cụ thể và gần gũi, giúp thanh niên phát triển tầm nhìn thay thế và thiết lập mục tiêu hướng tới cải thiện tương lai của họ. Sách hướng dẫn này cung cấp thông tin, các trường hợp điển hình và các lời khuyên hữu ích xung quanh các chủ đề liên quan đến giới trẻ và cuộc sống hàng ngày của họ như thực phẩm và đồ uống, giao thông vận tải, vui chơi giải trí.

Hiện nay khi các nguồn tài nguyên của trái đất đang cạn kiệt với tốc độ nhanh hơn tốc độ bổ sung, việc áp dụng và thúc đẩy lối sống bền vững hơn hài hòa với cộng đồng và thiên nhiên trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Sách hướng dẫn này hỗ trợ thanh niên trở thành những người ủng hộ và tác nhân thay đổi vì lối sống bền vững trong cộng đồng của họ trên toàn thế giới.

Bà Sylvie Lemmet

Giám đốc

Ban Công nghệ, Công nghiệp và Kinh tế
UNEP

Ông Qian Tang

Trợ lý Tổng Giám đốc Giáo dục
UNESCO

1

Bộ sách Hướng dẫn YXC (tr.6)

Mục đích của cuốn sách Hướng dẫn về Phong cách sống và Biến đổi Khí hậu. Sách hướng dẫn. Những thách thức.

2

Học để thay đổi (tr.8)

Giáo dục vì sự phát triển bền vững. ESD, biến đổi khí hậu và phong cách sống.

3

Khí hậu đang biến đổi (tr.10)

Khí hậu và thời tiết. Nhiệt độ toàn cầu. Những nguyên nhân do con người. Duy trì các hệ sinh thái. Các kịch bản khác nhau. Mỗi đe dọa vô hình.

4

Những tác động của biến đổi (tr.14)

Tác động lên hành tinh. Các hệ sinh thái. Tác động lên con người. Các nước phát triển, đang nổi và đang phát triển. Thanh niên. Giới trẻ bản địa. Phụ nữ và bé gái. Dân đảo. Những tin tức tốt.

5

Những lựa chọn về lối sống (tr.20)

Phong cách sống. Một thế giới của sự lựa chọn? Những dấu chân sinh thái và dấu chân cacbon. Quảng cáo.

6

Cuộc sống tốt (tr.24)

Văn hóa người tiêu dùng. Các điều kiện sống cơ bản và hạnh phúc. Tiêu dùng Trái Đất. Lối sống ít cacbon. Bì quan.

7

Thực phẩm (tr.28)

Một thế giới của sự đối lập. Dặm lương thực. Trang trại chăn nuôi động vật. Nước ảo. Thực phẩm địa phương. Các bữa ăn không thịt. Thực phẩm hữu cơ.

8

Kiểm soát năng lượng (tr.32)

Năng lượng thống trị. Nhiên liệu hóa thạch. Những lựa chọn về năng lượng. Năng lượng tái tạo. Kiểm soát cá nhân. Kiểm soát nhiệt độ. Đun nước nóng. Kiểm soát đèn chiếu sáng và các thiết bị.

9

Giao thông vận tải (tr.36)

Một thế giới di chuyển. Phát thải giao thông vận tải. Có những lựa chọn tốt hơn. Vận tải công cộng đô thị. Bay hay không? Tham quan sinh thái.

10

Vui chơi giải trí (tr.40)

Vui chơi. Tổ chức các sự kiện ít cacbon. Thể thao ít cacbon. Nghệ thuật thân thiện với khí hậu.

11

Mua sắm vật dụng (tr.42)

Mua sắm có đạo đức. Không chất thải. Nước ẩn. Các giải pháp thay thế cho việc mua mới. Quần áo và hàng dệt may. Đóng gói. Nhãn.

12

Tiền bạc và việc làm (tr.46)

Tiền và các ngân hàng. Những lựa chọn ngân hàng. Chi phí cho biến đổi khí hậu. Văn hóa mua trước trả tiền sau. Nghề nghiệp xanh.

13

Kết nối với những người khác (tr.48)

Truyền thông về Biến đổi khí hậu. Truyền thông kỹ thuật số. Chất thải điện tử. Phát thải điện tử. Các mạng xã hội. Truyền thông với các nhà hoạch định chính sách.

14

Hành động (tr.52)

Lựa chọn hành động. Các tác động khác. Hành động nhóm. Chiến dịch.

15

Các nguồn trực tuyến (tr.56)

Trang web và videos.

16

Các thuật ngữ hữu ích (tr.59)

17

Giới thiệu về YXC (tr.61)

18

Việt Nam YouthXchange (tr.62)

Trung tâm Phát triển Sáng kiến Cộng đồng và Môi trường (C&E). Hoạt động và các dự án của C&E.

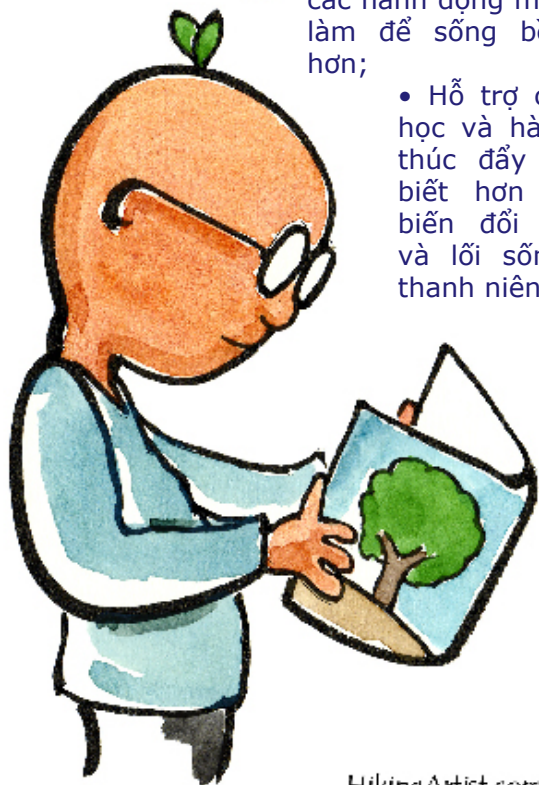
1. Bộ sách hướng dẫn Yxc

Cuốn sách “Lối sống và biến đổi khí hậu” là ấn phẩm đầu tiên trong một bộ sách hướng dẫn hỗ trợ Sáng kiến YouthXchange (YXC) của UNESCO/UNEP. Sáng kiến này được hình thành vào năm 2001 để thúc đẩy lối sống bền vững trong thanh niên (15-24 tuổi) thông qua giáo dục, đối thoại, nâng cao nhận thức và xây dựng năng lực. Bộ sách được xuất bản cho thanh niên và những người làm việc với thanh niên như các nhà giáo dục, giáo viên, hướng dẫn viên và các nhà lãnh đạo thanh niên ở các nước phát triển và đang phát triển.

Gần một nửa dân số thế giới thuộc nhóm tuổi dưới 25 và gần 90% trong số họ sống ở các nước đang phát triển. Thanh niên là một nhóm lợi ích quan trọng trong nền kinh tế toàn cầu và sẽ là nhân tố chính và động cơ cho sự thay đổi trong tương lai gần. Vì vậy, năng lượng, động cơ và sự sáng tạo của tuổi trẻ là các tài sản cần thiết để kích thích sự thay đổi.

Mục đích của Sách hướng dẫn YXC về Lối sống và Biến đổi khí hậu :

- Khám phá các mối liên hệ giữa lối sống và biến đổi khí hậu;
- Trợ giúp giới trẻ xem xét các hành động mà họ nên làm để sống bền vững hơn;
- Hỗ trợ các khóa học và hành động thúc đẩy sự hiểu biết hơn nữa về biến đổi khí hậu và lối sống trong thanh niên.

HikingArtist.com

Flickr: HikingArtist.com

Sách hướng dẫn :

- Xem xét các nguyên nhân và hệ quả của biến đổi khí hậu, tác động của nó đối con người và phản ứng của con người trong khi gắn kết chúng với những lựa chọn lối sống và các kết cấu hạ tầng kỹ thuật và xã hội của một xã hội;
- Cung cấp các quan điểm khoa học, chính trị, kinh tế, xã hội, đạo đức và văn hóa về biến đổi khí hậu;
- Giải thích những vấn đề phức tạp bằng ngôn ngữ dễ hiểu và hỗ trợ bằng những sự kiện, hình họa, hình ảnh, ví dụ và các liên kết web;
- Phát triển các kỹ năng quan trọng cần thiết cho thanh niên để họ có lựa chọn cho bản thân nhằm giải quyết những thách thức của biến đổi khí hậu.

“Tôi tin rằng biến đổi khí hậu và những gì chúng ta làm đối với nó sẽ xác định chúng ta, thời đại chúng ta và cuối cùng là di sản toàn cầu mà chúng ta để lại cho các thế hệ tương lai. Chúng ta nắm giữ tương lai trong tay. Chúng ta phải cùng nhau đảm bảo rằng con cháu của chúng ta sẽ không phải hỏi tại sao chúng ta không làm điều đúng đắn và khiến họ phải gánh chịu hậu quả.”

(Ban Ki-Moon, Tổng thư ký Liên hợp quốc)

Có thể tải YouthXchange Hướng dẫn về Lối sống và Biến đổi khí hậu từ trang web

www.youthxchange.net

Và trên websites của UNEP và UNESCO tại www.unep.org và www.unesco.org

Bộ sách hướng dẫn Yxc

Những thách thức

Thanh niên có sức mạnh to lớn để quyết định tương lai của Trái đất. Họ có thể tác động đến sự thay đổi nhờ sử dụng năng lực của mình với tư cách là công dân, người tiêu dùng, người vận động và người tạo ra sự thay đổi để dẫn đầu những lối sống thay thế. Từ khắp nơi trên thế giới, nhiều thanh niên đang tìm kiếm giải pháp đối với những thách thức của biến đổi khí hậu.

Ngày càng nhiều thanh niên trên thế giới trở thành người tiêu dùng chính cho những mặt hàng quần áo, thực phẩm, các tiện ích, các thiết bị thông tin liên lạc, du lịch và giải trí. Quảng cáo và áp lực nhóm thường khuyến khích thanh niên đi theo các mô hình tiêu thụ không bền vững. Các mô hình này ăn sâu vào tiềm thức và cuộc sống của họ khi trưởng thành. Toàn cầu hóa lại tạo động lực cho xu hướng này với truyền thông, du lịch, thông tin liên lạc và thương mại gia tăng và gây ảnh hưởng đến nhiều thanh niên hơn bao giờ hết.

Sự hiểu biết mối quan hệ giữa biến đổi khí hậu và lối sống có thể là một thách thức đối với thanh niên ở các nước phát triển và đang phát triển. Giải quyết thách thức này sẽ giúp thay đổi lối sống theo hướng tích cực và giảm các tác động tiêu cực của chúng ta đối với môi trường.

Tuy nhiên, một số thanh niên đã thay đổi, có thể vì họ buộc phải làm như vậy trực tiếp do những thay đổi trong cộng đồng địa phương hoặc do ảnh hưởng của bạn bè và truyền thông.

“Một lợi thế lớn nhất của tuổi trẻ là sự lạc quan tuyệt đối rằng: “Điều này sẽ có hiệu quả bởi vì nó phải như vậy và bởi vì tôi sẽ sống vì nó. Chúng ta có thể cảm thấy động lực đó. Năng lượng của tuổi trẻ đang làm phong trào môi trường đi nhanh hơn bất cứ lực lượng khác. Phong trào này có một cuộc sống riêng của nó, với tất cả các mũi tên chỉ về phía trước. Phần tốt nhất là chúng tôi đang tự làm nó cho chính chúng ta.”

(Zoe Caron, Một blogger trên Itsgettinghotinhere)

Ảnh: Tuan Dzong

Nhiều thanh niên hiểu những thách thức liên quan đến khí hậu là một trong những vấn đề quy định cuộc sống và tương lai của họ. Tuy nhiên những người khác không hiểu bởi vì họ cho rằng biến đổi khí hậu trừu tượng hoặc không liên quan đến họ.

- Chúng ta có thể làm như thế nào để kết nối lối sống và biến đổi khí hậu và cùng nhau hành động?
- Chúng ta có thể làm như thế nào để biết được các quan điểm và ví dụ của những thanh niên khác chịu ảnh hưởng trực tiếp?

Cuốn sách hướng dẫn này được thiết kế để trả lời những câu hỏi nói trên. Sách cung cấp hướng dẫn về những thách thức mà thanh niên đang phải đối mặt với các lựa chọn lối sống để ứng phó với biến đổi khí hậu.

Sách hướng dẫn nhằm xây dựng năng lực cho thanh niên để tham gia một cách có phê phán vào các vấn đề phức tạp của biến đổi khí hậu, hình thành quan điểm, hành động và thực hiện các sáng kiến của họ.

Hướng dẫn nhằm cung cấp thông tin cơ bản về lối sống và biến đổi khí hậu, ví dụ về nguyên nhân, các hiệu ứng và các giải pháp từ khắp nơi trên thế giới và gợi ý những điểm khởi đầu cho thanh niên tham gia và hành động.

2. Học để thay đổi

Giáo dục là điều sống còn giúp cho thanh niên đáp ứng với những thách thức về biến đổi khí hậu, nhưng giáo dục này sẽ phải như thế nào? Giới trẻ sẽ học hỏi như thế nào?

Giáo dục vì sự phát triển bền vững

Giáo dục vì sự phát triển bền vững (GD vì PTBV) cung cấp một khuôn khổ có thể giúp chúng ta hiểu và đáp ứng những thách thức của biến đổi khí hậu. GD vì PTBV vượt ra ngoài việc thu thập và lưu trữ kiến thức bằng cách khuyến khích người học suy nghĩ một cách có phê phán và phát triển các giá trị như tôn trọng môi trường và những người khác.

"GD vì PTBV không phải là giáo dục về môi trường hoặc phát triển bền vững mà là giáo dục bao gồm việc học hỏi các giá trị, nhân quyền, quản trị tốt, kinh tế và văn hóa."

(Hai khái niệm Một mục tiêu - Giáo dục vì sự hiểu biết quốc tế và giáo dục vì phát triển bền vững)

GD vì PTBV đòi hỏi chúng ta có cách nhìn mới đối với học tập. Nó xem việc học là một quá trình lâu dài diễn ra ở nhiều bối cảnh khác nhau trong cuộc sống. Nó phải biến đổi và làm cho các xã hội trở nên bền vững và công bằng hơn.

Cách tiếp cận đối với học tập này cần thiết đối với một vấn đề phức tạp như biến đổi khí hậu nơi nhiều quan điểm và hành động ở một địa điểm có thể tác động tới những con người và địa điểm ở cách xa đó. Thanh niên rất cần các kỹ năng như so sánh bằng chứng, lắng nghe quan điểm khác nhau, hiểu biết về những mối liên hệ và nhận xét để họ lựa chọn với đầy đủ thông tin, đạt được đồng thuận và cộng tác với những người khác để làm cho lối sống bền vững hơn.

Cách tiếp cận này đối với giáo dục suốt đời dựa trên Năm Trụ cột học tập của UNESCO:

Học để biết là có kiến thức chung rộng và hiểu biết sâu về một số ít chủ đề.

Học để làm là có một nghề nghiệp chính nhưng có kỹ năng để đối phó với các tình huống khác nhau và làm việc theo nhóm.

Học để sống cùng nhau là sự hiểu biết về những người khác và phụ thuộc lẫn nhau của chúng ta.

Học để tồn tại là về phát triển cá nhân để lựa chọn tốt hơn và trở nên có trách nhiệm hơn.

Học để thay đổi bản thân và xã hội là về các cá nhân làm việc riêng lẻ và cùng nhau để thay đổi thế giới. Điều này có nghĩa là đạt được những kiến thức, giá trị và kỹ năng cần thiết để thay đổi thái độ và lối sống.

UNESCO, Năm Trụ cột của Học tập

"Quan điểm của tôi đơn giản là giáo dục không bảo đảm sự đúng đắn, thận trọng hay khôn ngoan. Có những kiểu giáo dục sẽ chỉ làm phức tạp hơn các vấn đề của chúng ta. Điều này không biện giải cho sự thiếu hiểu biết mà là một tuyên bố rằng phải đo lường giá trị của giáo dục bằng các tiêu chuẩn của sự đúng đắn và sự sống còn của con người - các vấn đề lớn đang đặt ra trước chúng ta. Không phải giáo dục nói chung mà là một kiểu giáo dục nhất định sẽ cứu chúng ta."

(David Orr, Giáo sư nghiên cứu môi trường và chính trị)

Học để thay đổi

Tiêu chuẩn GD vì PTBV là về:

- học để đặt các câu hỏi phê phán
- học để làm rõ các giá trị của bản thân
- học để hình dung tương lai tích cực và bền vững hơn
- học tư duy có hệ thống
- học để đáp ứng thông qua các bài học ứng dụng
- học để khám phá những bằng chứng đáng sau truyền thống và đổi mới.

(Dựa trên Giáo dục vì sự phát triển bền vững: Một đánh giá chuyên gia về các quá trình và học tập, UNESCO)

GD vì PTBV, biến đổi khí hậu và lối sống:

GD vì PTBV đang được sử dụng để giải quyết những thách thức như biến đổi khí hậu. Ví dụ Chương trình Giáo dục Biến đổi khí hậu vì sự phát triển bền vững của UNESCO sử dụng GD vì PTBV để giúp mọi người hiểu về tác động của biến đổi khí hậu và tăng cường hiểu biết về khí hậu trong giới trẻ.

Tóm tắt việc học để thay đổi hướng tới lối sống bền vững hơn bao gồm những hiểu biết, kỹ năng và thái độ chính. GD vì PTBV là một kiểu giáo dục giúp đáp ứng:

Hiểu biết chính	Kỹ năng chính	Thái độ chính
<ul style="list-style-type: none"> • Bản chất phụ thuộc lẫn nhau của xã hội và cuộc sống trên hành tinh của chúng ta; • Hành tinh của chúng ta có năng lực hạn chế; • Các giá trị đa dạng sinh học, xã hội và văn hóa trong việc duy trì các điều kiện sống cơ bản của hành tinh và xã hội của chúng ta; • Vai trò của các quyền và trách nhiệm trong một xã hội bền vững; • Vai trò của công bằng và công lý trong một xã hội bền vững; • Sự hiện diện của rủi ro và cần thiết phải đề phòng trong việc đưa ra quyết định về hành tinh và xã hội chúng ta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Để hiểu các mối quan hệ và sự gắn kết giữa các vấn đề để hợp tác đưa ra quyết định và giải quyết các vấn đề; • Để cho phép hợp tác và quyết định tập thể kể cả khi quan điểm và quyền lực không phân phối đồng đều; • Để suy nghĩ có phê phán về các vấn đề, tình huống và thay đổi tư duy từ việc làm thế nào để làm cho mọi thứ bền vững hơn sang các loại hệ thống và lối sống cần thiết để đạt được sự bền vững. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sự tự tin để hành động và rằng các hành động sẽ tạo ra một sự khác biệt tích cực; • Hiểu rằng hành vi cá nhân phải cân bằng với trách nhiệm của chúng ta với tư cách là thành viên của một xã hội rộng lớn hơn; • Thấy nhân loại là một phần của tự nhiên có giới hạn và sống hòa hợp với tự nhiên là một nguồn lực cho con người phát triển; • Tôn trọng sự đa dạng về sinh học, xã hội và văn hóa vốn là nền tảng cho thế giới của chúng ta; • Chăm sóc cho bản thân, những người khác, những sinh vật sống và cho hành tinh của chúng ta.

(Nguồn: Mạng Giáo dục phát triển bền vững, Khuôn khổ cho việc thực hiện giáo dục vì sự phát triển bền vững)

Ảnh: C&E

Trường hợp nghiên cứu

"Em học sống xanh" do trung tâm C&E, ACCD, GAP thực hiện và Sida tài trợ nhằm thúc đẩy hành vi bền vững để lôi cuốn cộng đồng tham gia hành động nhằm giảm thiểu những tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu tại Việt Nam thông qua trao đổi thảo luận, hành động và kiểm toán lối sống hằng ngày như tái sử dụng rác thải, trồng cây, tiết kiệm nước, điện...

Hãy hành động!

Xem các nguồn tư liệu giảng dạy và học tập có thể tải về được liệt kê trong Phần 15: Các nguồn lực trực tuyến. Hãy thử sử dụng và điều chỉnh một số hoạt động với các nhóm nhỏ của thanh niên.

3. Khí hậu đang biến đổi

Sự khác biệt giữa thời tiết và khí hậu là gì? Tại sao khí hậu lại biến đổi? Những hoạt động nào của con người ảnh hưởng đến biến đổi khí hậu? Tương lai của chúng ta sẽ như thế nào?

Khí hậu và thời tiết

Có sự khác nhau giữa khí hậu và thời tiết. Thời tiết đo lường các điều kiện của khí quyển thông qua nhiệt độ, độ ẩm, gió và lượng mưa, trong một khoảng thời gian ngắn (ngày, tuần và tháng). Khí hậu là thời tiết trung bình cho một khu vực và trong khoảng thời gian cụ thể, thường là trên 30 năm. Hệ thống khí hậu rất phức tạp và nghiên cứu nó không chỉ xem xét những gì đang diễn ra trong bầu khí quyển mà cả những gì diễn ra trên mặt đất, đại dương, các dòng sông băng v.v

Nhiệt độ toàn cầu

Sự nóng lên của khí hậu đã rõ rệt. Nhiệt độ không khí và đại dương đang tăng, tuyết và băng tan chảy và mực nước biển dâng. Có nhiều ví dụ minh họa những thay đổi nổi bật đã diễn ra vì biến đổi khí hậu

Những con số

Những dấu hiệu cảnh báo

Theo các trung tâm nghiên cứu khí hậu lớn trên thế giới, 10 năm nóng nhất được ghi nhận đều diễn ra từ năm 1998.

Mức nước biển đã tăng lên tương ứng với sự ấm lên - kể từ năm 1961 ở mức trung bình là 1,8 mm mỗi năm, và từ năm 1993 ở mức 3,1 mm mỗi năm.

(Cơ quan cảnh báo môi trường toàn cầu của Liên Hợp Quốc, tháng 4 năm 2011)

Thể tích nước tăng khi nóng lên, sự tan chảy của sông băng, chỏm băng và các tảng băng ở vùng cực và lượng nước chảy ra từ các hồ chứa trên mặt đất, tất cả đều góp phần làm tăng mực nước biển. Ví dụ, Bắc Băng Dương có ít băng nhất vào năm 2007, sau đó là năm 2008 và 2009. Khả năng diễn ra các hiện tượng thời tiết nhất định cũng ngày càng gia tăng. Giữa 1900 và 2005, lượng mưa đã tăng đáng kể ở Châu Mỹ, Bắc Âu và một số vùng ở Châu Á nhưng giảm ở miền nam Châu Phi và Nam Á.

Khí hậu đang biến đổi

Những nguyên nhân do con người

Thống kê cho thấy phát thải khí nhà kính bắt đầu tăng đáng kể trong thế kỷ 19 do Cuộc cách mạng công nghiệp, do sản xuất và tiêu dùng tăng cũng như do những thay đổi trong sử dụng đất. Sự phát thải khí nhà kính liên quan đến hoạt động của con người đã tăng tốc đáng kể trong những thập kỷ gần đây. Chỉ riêng trong khoảng thời gian từ năm 1970 đến 2004 phát thải khí nhà kính đã tăng 70%. Nguồn phát thải khí nhà kính lớn nhất trong các hoạt động của con người là cacbon điôxit đến từ việc đốt các nhiên liệu hóa thạch. Việc cung cấp và sử dụng nhiên liệu hóa thạch chiếm khoảng 80% lượng khí thải CO₂ của nhân loại. Báo cáo đánh giá lần thứ 4 của Ban liên chính phủ về biến đổi khí hậu (IPCC) là cơ quan quốc tế dẫn đầu trong việc đánh giá biến đổi khí hậu cho thấy một mối tương quan chặt chẽ giữa việc tăng lượng khí nhà kính (do con người gây ra) trong bầu khí quyển và sự tăng nhiệt độ trung bình toàn cầu.

© Shutterstock

Duy trì các hệ sinh thái

Các hệ sinh thái của chúng ta hấp thụ và lưu trữ CO₂ trong cây cối, đất và đại dương. Chúng được biết đến với tên gọi là các bể hấp thụ các bon, chúng đóng một vai trò quan trọng trong chu trình cacbon. Rừng là lá phổi xanh của thế giới lưu trữ một lượng lớn các bon trong cây và trong đất. Tuy nhiên từ năm 2000 đến 2010, cứ mỗi năm có 13 triệu ha rừng, một diện tích xấp xỉ bằng với diện tích của nước Hy Lạp, đã bị chuyển đổi sang mục đích sử dụng khác hoặc bị mất đi bởi các nguyên nhân tự nhiên. Rừng ít hơn có nghĩa là ít cây hơn để hấp thụ CO₂. Ngoài ra, khi rừng bị đốt cháy để làm nông nghiệp hay phát triển, hầu hết cacbon trong cây được phát tán trở lại khí quyển. Như vậy, ít rừng cũng có nghĩa là nhiều CO₂ hơn bị phát tán trở lại khí quyển và lượng CO₂ được loại bỏ một cách tự nhiên sẽ trở nên ít hơn. Điều này làm cho tấm chăn trở nên dày hơn nữa.

www.laodong.com.vn

Một số yếu tố có thể ảnh hưởng đến khí hậu như những thay đổi trong quỹ đạo của trái đất xung quanh mặt trời, núi lửa phun trào, các quá trình tự nhiên trong hệ thống khí hậu (như thay đổi trong tuần hoàn của đại dương). Tuy nhiên, hơn 90% khả năng là sự biến đổi khí hậu mà chúng ta đang trải qua ngày hôm nay là do các hoạt động của con người.

Khí quyển cấu thành bởi nhiều loại khí. Nó đóng vai trò như một tấm chăn bao quanh hành tinh. Tấm chăn này là phương thức tự nhiên của trái đất để điều chỉnh nhiệt độ của nó. Sự pha trộn của các chất khí cho phép một phần bức xạ mặt trời đến được bề mặt của trái đất nhưng nó cũng ngăn cản một phần nhiệt lượng dưới dạng các bước sóng dài thoát ra và quay trở lại khoảng không. Chức năng giữ nhiệt này được gọi là hiệu ứng nhà kính. Nó giữ bề mặt của trái đất có nhiệt độ phù hợp để duy trì sự sống như chúng ta đã biết.

Sau hơi nước, các khí nhà kính quan trọng nhất là các bon điôxit (CO₂), metan, và ozon. Nếu chúng ta không có những chất khí này, hành tinh sẽ lạnh hơn so với hiện nay tới 33°C và chúng ta không thể sống được. Rất có thể hầu hết sự gia tăng nhiệt độ trung bình toàn cầu là do sự gia tăng khí nhà kính do con người gây ra. Hầu hết lượng khí nhà kính bổ sung này là do việc đốt các nhiên liệu hóa thạch như than đá, khí tự nhiên, dầu để cung cấp năng lượng cho xe ô tô, nhà máy, nhà máy điện, nhà ở, văn phòng và trường học của chúng ta.

Khí hậu đang biến đổi

Những con số

Các nguồn biến đổi khí hậu

Những hiệu ứng chính của khí phát thải nhà kính:

Điện và nhiệt	25%
Công nghiệp	21%
Lâm nghiệp và thay đổi sử dụng đất	18%
Nông nghiệp	15%
Giao thông vận tải	13%
Các tòa nhà	15%
Rác thải và nước thải	4%

Tất cả các lĩnh vực này đều tiêu thụ năng lượng từ một số nguồn phát thải toàn cầu hàng đầu thế giới như khí CO₂ từ việc đốt than (27%), dầu (24%) và khí đốt (13%).

CO₂ cũng đến từ việc thay đổi sử dụng đất (9%), sản xuất xi măng (4%).

Khí mê-tan và ôxit nitơ đến từ nông nghiệp (14%), nhiên liệu hóa thạch (5%), và chất thải (3%).

(Đồ thị về biến đổi khí hậu của UNEP Grid-Arendal)

Cộng đồng quốc tế đã cam kết giảm phát thải khí nhà kính. Nhưng với những cam kết quốc tế ở cấp độ hiện tại thì dự kiến lượng khí nhà kính toàn cầu sẽ tiếp tục tăng và làm trái đất tiếp tục nóng lên trong vài thập kỷ tới. Tuy nhiên không biết nhiệt độ sẽ tăng bao nhiêu trong tương lai vì chúng ta không thể dự đoán tốc độ và cường độ sản sinh ra khí nhà kính của các hoạt động và lối sống của con người trong tương lai và cũng bởi sự phức tạp của hệ thống khí hậu.

IPCC thiết lập một số kịch bản về phát thải khí nhà kính và dự đoán về nhiệt độ bề mặt trong giai đoạn 2000-2100 so với mức 1980-99. Những kịch bản này cung cấp một ý tưởng về những thay đổi dự kiến. Trường hợp kịch bản tốt nhất là khi nhiệt độ trung bình toàn cầu sẽ tăng 1,8°C. Kịch bản này xem xét một thế giới với dân số toàn cầu sẽ đạt đỉnh điểm vào giữa thế kỷ và sau đó giảm nhưng với sự thay đổi nhanh chóng hướng tới một nền kinh tế dịch vụ và thông tin. Nó mô phỏng việc giảm tiêu dùng và áp dụng các công nghệ sạch và sử dụng hiệu quả tài nguyên. Nó nhấn mạnh các giải pháp toàn cầu đối với bền vững bao gồm cải thiện công bằng nhưng không có thêm các sáng kiến về khí hậu.

Trong trường hợp kịch bản xấu nhất, nhiệt độ trung bình toàn cầu sẽ tăng 4°C vào cuối thế kỷ. Kịch bản này dựa trên tăng trưởng kinh tế rất nhanh chóng, dân số đạt đỉnh cao nhất vào giữa thế kỷ và giảm sau đó và nhanh chóng áp dụng các công nghệ mới và hiệu quả hơn nhưng vẫn còn dựa vào nhiên liệu hóa thạch. Một số các nhà khoa học cho rằng vì sự gia tăng phát thải khí nhà kính, chúng ta đang thực sự trên đường dẫn tới kịch bản xấu nhất.

Các mô hình máy tính cho rằng sự gia tăng nhiệt độ sẽ không phân bố đều trên Trái Đất. Các vùng đất sẽ ấm hơn so với đại dương một phần là do khả năng lưu trữ nhiệt của nước. Các vùng ở vĩ độ cao hơn sẽ ấm hơn so với các vùng ở vĩ độ thấp hơn một phần do hiệu ứng phản hồi tích cực từ băng tan. Hầu hết Bắc Mỹ, toàn bộ châu Phi, châu Âu, vùng Bắc và Trung Á, và hầu hết Trung và Nam Mỹ có thể ấm hơn trung bình toàn cầu. Sự ấm lên sẽ gần với mức trung bình toàn cầu ở Nam Á, Úc và New Zealand, và miền nam của Nam Mỹ. Sự ấm lên sẽ khác nhau theo mùa với mùa đông ấm hơn so với mùa hè ở hầu hết các khu vực.

© Shutterstock

“Ngay cả nếu chúng ta có thể giới hạn sự tăng nhiệt độ trung bình toàn cầu từ 2-2,4°C ở trên mức cân bằng trong thời kỳ tiền công nghiệp thì cũng không thể tránh khỏi một số tác động và mực nước biển dâng trung bình toàn cầu do nước tăng thể tích khi

Khí hậu đang biến đổi

nóng lên sẽ trong khoảng từ 0,4-1,4 m. Bên cạnh đó chúng ta phải cộng thêm sự đóng góp cho mực nước biển dâng từ băng tan trên thế giới.”

(Tiến sĩ Rajendra Pachauri, Chủ tịch IPCC)

Nhận thức và mối quan tâm toàn cầu về biến đổi khí hậu ngày càng tăng kể từ giữa thập kỷ 80 và khi IPCC đưa ra Báo cáo đầu tiên đánh giá về biến đổi khí hậu (1990). Trong Hội nghị thượng đỉnh Trái đất đầu tiên đã thông qua Công ước khung của Liên Hợp Quốc về biến đổi khí hậu (UNFCCC). Đây là một hiệp ước quốc tế hỗ trợ quá trình đàm phán liên chính phủ giữa các nước (gọi là các Bên tham gia) với mục đích nhằm hạn chế những can thiệp nguy hiểm của con người đối với khí hậu của trái đất. Nghị định thư Kyoto của UNFCCC đã thiết lập mục tiêu tổng thể cho các nước trong Phụ lục I (các nước công nghiệp và các nước đang trong quá trình chuyển đổi) là vào năm 2012 phải giảm 5,2% phát thải khí nhà kính so với mức phát thải của năm 1990. Nghị định thư bắt đầu có hiệu lực từ ngày 16 tháng 2 năm 2005. Tính đến tháng 4 năm 2010 đã có 191 quốc gia ký kết và phê chuẩn Nghị định thư.

Một môi đe dọa vô hình

Các nhà khoa học đang tìm cách giúp giới truyền thông, công chúng và các nhà hoạch định chính sách hiểu rõ hơn về biến đổi khí hậu, hiệu ứng và tác động của nó. Một số người hoài nghi. Họ cho rằng không có vấn đề biến đổi khí hậu bởi vì trong vài năm qua một số nơi trên thế giới đã có mùa đông khắc nghiệt, tuyết rơi nhiều và nhiệt độ thấp bất thường. Vì vậy nhiều người hỏi trái đất làm sao có thể ấm hơn được khi chúng ta đang thấy những mùa đông lạnh như vậy. Thứ nhất, Báo cáo đánh giá lần thứ tư của IPCC xác định xu hướng ấm lên trong 100 năm liên tục (1906-2005) là 0,74°C và dự kiến sẽ tiếp tục nóng lên từ 1,1 đến 6,4°C vào cuối thế kỷ này. Thứ hai, biến đổi khí hậu đi cùng với việc các sự kiện thời tiết cực đoan như sóng nhiệt, sóng lạnh, bão, lũ lụt và hạn hán xảy ra với mức độ nghiêm trọng hơn và tần suất cao hơn.

Hiện nay nghi ngờ về sự khẩn cấp phải hành động về biến đổi khí hậu và về hiệu quả của những hành động và sự lựa chọn cá nhân vẫn còn phổ biến. Nhiều người thấy biến đổi khí hậu trừu tượng

Hãy hành động!

Để giúp giải quyết sự hoài nghi xung quanh vấn đề biến đổi khí hậu, nguyên nhân và ảnh hưởng của nó, thảo luận trong các nhóm về việc làm thế nào để trả lời cho những phát biểu sai sau đây:

- Không có bằng chứng tuyệt đối về biến đổi khí hậu
- Thời tiết gần đây cho thấy không có dấu hiệu ấm lên toàn cầu.
- Trái đất sẽ điều chỉnh để đối phó với những hiệu ứng của biến đổi khí hậu.
- Các nhà khoa học tiếp tục thay đổi suy nghĩ của họ về các hiệu ứng và tác động chủ yếu của biến đổi khí hậu.

© Shutterstock

về thời gian, về quy mô và tác động và thường coi đây là một vấn đề trong tương lai. Một số người có thể thấy khó hiểu và khó liên hệ nguyên nhân toàn cầu và khoa học đằng sau vấn đề biến đổi khí hậu với thực tế ở địa phương. Nhiều người thấy khó đánh giá tác động về hành động của họ bởi vì họ không thể nhìn thấy và liên hệ với các hiệu ứng hoặc các nguyên nhân gây ra biến đổi khí hậu. Người ta thường nhìn nhận rủi ro ở các mối đe dọa trước mắt, rõ ràng và đơn giản hơn.

4. Những tác động của biến đổi

Biến đổi khí hậu có hiệu ứng gì đối với hành tinh và các hệ sinh thái? Biến đổi khí hậu tác động như thế nào đến những nhóm người khác nhau trên khắp thế giới? Tất cả mọi người có chịu ảnh hưởng như nhau không?

Những hiệu ứng của biến đổi khí hậu

Những hiệu ứng của biến đổi khí hậu có phạm vi toàn cầu ở cấp độ chưa từng có trước đây. Người ta đã quan sát được một số hiệu ứng, bao gồm các hiện tượng thời tiết khắc nghiệt xảy ra thường xuyên hơn, những thay đổi trong tăng trưởng thực vật ảnh hưởng đến nông nghiệp và sản xuất lương thực, sự biến mất của các loài cây trồng và vật nuôi không thể thích nghi hoặc di trú với các điều kiện thay đổi, những thay đổi về tỷ lệ mắc bệnh và sự mở rộng phạm vi lây lan các bệnh truyền nhiễm, những thay đổi trong các dòng hải lưu và sự thay đổi giữa các mùa.

Những hiệu ứng này sẽ có tác động nghiêm trọng đối với các cộng đồng và các thành phố ven biển, các nguồn thực phẩm và nước, các hệ sinh thái biển và nước ngọt, rừng, môi trường vùng núi cao, và còn hơn thế nữa. Dự kiến biến đổi khí hậu sẽ gia tăng trong suốt thế kỷ này và ảnh hưởng đáng kể đối với con người và hành tinh. Vì vậy, để tránh những gì không thể quản lý được và quản lý những gì không thể tránh được, việc khẩn cấp là áp dụng lối sống và nền kinh tế bền vững hơn với lượng phát thải khí nhà kính thấp hơn.

Hiệu ứng đối với hành tinh

Sự tăng nhiệt độ 0,74°C (1906-2005) quan trắc được đã có tác động mạnh mẽ đối với môi trường tự nhiên của chúng ta. Những thay đổi này đang ảnh hưởng đến toàn thế giới từ các vùng đảo thấp đến các vùng cực của trái đất. Hiệu ứng địa phương có thể rất khác nhau giữa các vùng trên thế giới và chúng ảnh hưởng đến những hệ thống tự nhiên theo những cách khác nhau.

Ví dụ như ngày nay các đại dương với chức năng là các bể hấp thụ cacbon đang hấp thụ 25% phát thải khí nhà kính do các hoạt động của con người. Khi nước biển hấp thụ khí CO₂ sẽ xảy ra thay đổi hóa học, làm giảm độ pH và hàm lượng các ion cacbonat. Quá trình này được gọi là axit hóa đại dương. Hiện tượng này ảnh hưởng đến san hô, gây tẩy trắng san hô và có thể dẫn đến suy thoái toàn bộ các hệ sinh thái biển phụ thuộc vào san hô.

Ảnh: cá con

Những tác động của biến đổi

Những hệ sinh thái

Các điều kiện đang biến đổi gây hậu quả đối với những hệ sinh thái như rạn san hô, rừng mưa nhiệt đới, sông băng, các vùng đất ngập nước và đại dương. Tăng nhiệt độ toàn cầu lên 1-2°C đặt ra những rủi ro lớn đối với nhiều hệ thống độc đáo và bị đe dọa, bao gồm cả các điểm nóng đa dạng sinh học- những khu dự trữ thực vật và động vật giàu có nhất và bị đe dọa nhiều nhất trên trái đất. Các nhà khoa học dự đoán rằng 20 đến 30% số loài có nguy cơ tuyệt chủng nếu sự nóng lên trung bình của toàn cầu vượt quá 1,5-2,5 ° C. Điều này là bởi vì khi nhiệt độ tăng lên, môi trường thay đổi quá nhanh chóng khiến cho các loài không thể thích nghi hoặc di chuyển đến một nơi khác phù hợp hơn với chúng.

Trường hợp nghiên cứu

"Sea Change" là bộ phim ngắn nói về thách thức của biến đổi khí hậu gây ra cho người dân tại một làng chài ở tỉnh Quảng Bình, đưa ra các giải pháp để phòng chống và nêu bật vai trò của cộng đồng và trẻ em trong việc giải quyết các khó khăn đó.

Ảnh: Stiff Duc

Hãy hành động!

Hãy xem xét một hệ sinh thái trong khu vực của bạn và mô tả hệ sinh thái đó.

Nếu nhiệt độ tăng và lượng mưa giảm thì sẽ có thể gây tác động gì đối với hệ sinh thái này?

Những thay đổi nhỏ, chậm chạp trong một hệ thống tự nhiên có thể trở nên những thay đổi lớn và nhanh chóng khi chúng đạt tới một điểm tới hạn, thì các hệ thống tự nhiên sẽ không có khả năng phục hồi từ những nhiễu động. Các nhân tố tới hạn của hệ thống khí hậu bao gồm việc mất biển băng ở Bắc Cực, tan chảy lớp băng ở Greenland, rừng nhiệt đới Amazon bị tàn phá và việc phủ xanh Sahara.

Trường hợp nghiên cứu

Vào tháng 3, 2013, Triển lãm ảnh với chủ đề "Thiếu nhi hành động tiết kiệm năng lượng và chống biến đổi khí hậu" tại Hà Nội tổ chức bởi Bộ Công Thương, Bộ Tài Nguyên và Môi Trường, tài trợ bởi ĐSQ Đan Mạch truyền tải thông điệp về tiết kiệm năng lượng và chống biến đổi khí hậu qua ngôn ngữ ảnh.

Tác động đối với con người

Biến đổi khí hậu tác động đến con người thông qua ảnh hưởng tới sản xuất nông nghiệp, các

Sức khỏe của hàng triệu người có thể bị đe dọa vì biến đổi khí hậu. Các nguồn cung cấp nước sạch đang chịu áp lực bởi vì nhiệt độ nóng lên làm tăng ô nhiễm nước từ sự phát triển của vi khuẩn và làm tăng các bệnh tiêu chảy. Nguồn nước sạch hạn chế có thể dẫn đến suy dinh dưỡng, mất nước và vệ sinh môi trường không đảm bảo. Mọi người có thể bị thiếu nước vì biến đổi khí hậu sẽ làm thay đổi các dòng chảy theo mùa ở các vùng có nguồn nước là băng tan chảy từ các dãy núi như dãy Himalaya. Trong khi các sông băng tan chảy có khả năng làm tăng nguy cơ lũ lụt trong mùa mưa, chúng sẽ làm giảm mạnh nguồn cung cấp nước trong mùa khô cho 1/6 dân số thế giới.

Những tác động của biến đổi

Bên cạnh đó, do hình thái mưa thay đổi với mùa khô hạn kéo dài dự báo năng suất cây trồng sẽ giảm khiến con người phải chịu nạn đói trong khi nguồn nước uống và điều kiện vệ sinh cũng suy giảm.

Điều này đặc biệt tàn phá các nước đang phát triển nơi mà 98% người nghèo trên thế giới đang sinh sống. Mặc dù bão lụt vẫn đang xảy ra, song tần suất và cường độ bão lụt sẽ tăng cùng với các sự kiện thời tiết cực đoan khác do biến đổi khí hậu. Điều này làm tăng nguy cơ gây phá hủy nhà cửa, đường giao thông và đất nông nghiệp.

Điều này cũng ảnh hưởng đến cách sống của tất cả chúng ta theo một cách khó nhận biết và gián tiếp hơn, như thực phẩm và đồ uống, sử dụng năng lượng, đi lại, giải trí, mua sắm, đầu tư hoặc công việc như cho thấy trong một số phần tiếp theo.

Trường hợp nghiên cứu

Ở Việt Nam, trong vòng 50 năm qua nhiệt độ trung bình đã tăng khoảng 0,5 - 0,70C, mực nước biển đã dâng khoảng 20 cm.. Biến đổi khí hậu đã làm cho những thiên tai, đặc biệt là bão, lũ và hạn hán ngày càng khốc liệt. Việt Nam được đánh giá là một trong những quốc gia bị ảnh hưởng nặng nề nhất của biến đổi khí hậu, trong đó đồng bằng sông Cửu Long là một trong ba đồng bằng trên thế giới dễ bị tổn thương nhất do nước biển dâng – hệ quả của biến đổi khí hậu.

Hãy hành động!

Vẽ tranh hoặc sử dụng từ ngữ để mô tả nguyên nhân và hiệu ứng của biến đổi khí hậu đối với hành tinh và tác động của nó đối với con người.

- Bạn có cảm nhận gì khi đọc và nói chuyện về biến đổi khí hậu? Bạn có cảm thấy hy vọng, sợ hãi hoặc không chấp nhận?
- Bạn nghĩ những thanh niên khác cảm nhận gì về tác động của biến đổi khí hậu?

“Nhiệt độ toàn cầu chưa từng cao hơn 3°C so với hiện tại trong suốt 3 triệu năm. Sự nóng lên như vậy sẽ có thể dẫn tới sự di cư hàng loạt từ các khu vực bị ảnh hưởng xấu nhất với nguy cơ xung đột nghiêm trọng kéo dài.”

(Cơ quan Năng lượng quốc tế)

Ảnh: Internet

Những nước phát triển

Các nước giàu có và các nước có nền kinh tế phát triển nhanh đang tiêu dùng phần lớn các nhiên liệu hóa thạch và các tài nguyên khác. Họ thải ra hơn 3/4 lượng phát thải khí nhà kính. Các nước giàu hơn có nhiều nguồn lực kỹ thuật và tài chính, các tổ chức xã hội và chính trị cần thiết phải làm giảm những nguyên nhân (giảm nhẹ) và hệ quả (thích ứng) của biến đổi khí hậu.

Các nước mới nổi

Nhiều nước đang phát triển đang trong quá trình công nghiệp hóa và tăng trưởng kinh tế nhanh chóng. Hậu quả là họ thải ra ngày càng nhiều khí nhà kính hơn mặc dù các nước phát triển chịu trách nhiệm về hầu hết lượng phát thải trong lịch sử. Thông qua nguyên tắc chung nhưng phân biệt trách nhiệm, Nghị định thư Kyoto công nhận những khác biệt lịch sử và yêu cầu các nước phát triển giảm phát thải khí nhà kính. Các nhà khoa

Những tác động của biến đổi

học đồng ý rằng phải giảm tổng lượng phát thải từ cả các nước phát triển và các nước đang phát triển xuống các mức rất thấp để ngăn chặn những thay đổi mạnh mẽ đối với khí hậu của trái đất

Những con số

Các nguồn phát thải đến từ từ đâu?

Nếu bạn sống ở châu Âu, Bắc Mỹ hoặc Úc, bạn đóng góp một lượng khí nhà kính gấp khoảng ba lần so với bạn sống ở Trung Quốc, 10 lần so với ở Ấn Độ và 100 lần so với ở Châu Phi.

Những nước đang phát triển

Các nước đang phát triển được coi là dễ bị tổn thương nhất trước biến đổi khí hậu bởi vì họ có ít nguồn lực để thích nghi về mặt xã hội, công nghệ và tài chính và thường phụ thuộc nhiều vào hệ thống tự nhiên. Những người nghèo và dễ bị tổn thương như trẻ em, phụ nữ và người già sẽ là các nhóm chủ yếu chịu những tác động của biến đổi khí hậu và cơ sở sinh kế của họ sẽ chịu những thách thức.

Thanh niên

Có khả năng giới trẻ ở các nước đang phát triển cảm nhận được tác động của biến đổi khí hậu đối với lối sống và sinh kế của họ nhanh chóng và trực tiếp hơn so với giới trẻ ở các nước phát triển. Hầu hết thanh niên ở châu Phi sống ở các vùng nông thôn. Ở đây nông nghiệp chiếm 65% tổng số việc làm và rất dễ bị tổn thương trước các thiệt hại liên quan đến khí hậu. Trước mắt tài nguyên đất bị suy thoái và xói mòn nhiều hơn, thiệt hại cây trồng tăng, thu hoạch giảm do các sự kiện thời tiết khắc nghiệt như hạn hán, sóng nhiệt, bão lớn, và lũ lụt. Những điều này đều đe dọa sản xuất nông nghiệp. Vì thế nhiều thanh niên đang di cư đến các thành phố và các nước khác. Đây là cách thích ứng của họ. Biến đổi khí hậu cũng có thể gây ra các cuộc xung đột do khan hiếm tài nguyên có thể ảnh hưởng đến cuộc sống của nhiều thanh niên xét về lâu dài.

Ảnh: Bùi Thị Thanh Thủy

Nhiều thanh niên ở các nước phát triển làm việc trong lĩnh vực dịch vụ như du lịch có khả năng chịu các tác động lâu dài. Ví dụ mùa trượt tuyết ngắn hơn ở châu Âu do các sông băng tan chảy và môi trường ven biển có thể kém hấp dẫn hơn đối với du khách.

Thanh niên bản địa

Có khả năng những thanh niên vẫn giữ lối sống truyền thống với gia đình của họ dựa trên các nguồn lực và văn hóa địa phương sẽ bị ảnh hưởng nhiều nhất bởi vì sinh kế của họ phụ thuộc trực tiếp vào môi trường tự nhiên. Họ có thể thấy biến đổi khí hậu trực tiếp làm biến đổi đất đai và nhà cửa. Do đó cũng như đối với thanh niên ở các nước đang phát triển biến đổi khí hậu không chỉ là một vấn đề môi trường mà còn là một vấn đề quyền con người đối với thanh niên bản địa bị buộc phải thay đổi lối sống, sinh kế, văn hóa và thể giới quan của họ. Có thể xem một số tín ngưỡng truyền thống của người dân bản địa trên trang web [Climate Frontlines](https://climatefrontlines.org/).

“Tại Bắc Cực đang diễn ra các tác động của biến đổi khí hậu với một tốc độ nhanh chóng. Chúng tôi cảm thấy môi trường vật lý, văn hóa và tâm linh của chúng tôi đang bị phá vỡ. Biển băng đang tan chảy, bờ biển lộ ra và xuống cấp và các loài đều gặp nguy hiểm.”

(Tuyên bố về biến đổi khí hậu của thanh niên ở Bắc Cực)

Những tác động của biến đổi

Các bé gái và những người phụ nữ trẻ

Các bé gái và những người phụ nữ trẻ ở các nước đang phát triển đặc biệt dễ bị tổn thương trước biến đổi khí hậu. Hạn hán và lũ lụt do biến đổi khí hậu có thể khiến họ phải làm việc nhiều hơn và mất nhiều thời gian hơn để tìm kiếm và lấy nước hoặc trồng cây bởi họ phải đi lấy nước, nhiên liệu, củi và trồng cây lương thực cho gia đình mình. Kết quả là nhiều người trong số họ sẽ phải bỏ học. Điều này cũng có nghĩa là họ có ít cơ hội hơn để có các điều kiện sống tốt hơn và trở thành nhân tố cho sự phát triển bền vững. Tuy nhiên nhiều bé gái và phụ nữ trẻ đang làm việc khó nhọc để thoát ra khỏi các điều kiện này bằng cách chủ động thay đổi và tìm cách thích ứng với biến đổi khí hậu trong cuộc sống hàng ngày của họ và xây dựng cộng đồng mạnh mẽ hơn.

Ảnh: Lê Hoài Nam

Trường hợp nghiên cứu

Người dân tại tỉnh Bến Tre trồng dừa trên diện tích 51000 ha. Dừa là cây lâu năm nên chỉ trồng 1 lần và sẽ trồng bổ sung nếu có cây nào chết. Trong điều kiện biến đổi khí hậu, dừa là cây trồng chống chịu được với vùng đất mặn, lợ, vùng đất bị mặn xâm nhập vào mùa khô, chống sạt lở tại các bờ sông. Dừa cũng ít sử dụng thuốc hóa học nên tạo được môi trường trong sạch. Việc trồng dừa đang góp phần tích cực cải thiện đời sống của người dân địa phương, thu được giá trị kinh tế cao.

Những người dân trên các đảo

Các quốc đảo đang phát triển (SIDS) phát thải ít khí nhà kính nhất nhưng họ có khả năng chịu ảnh hưởng nhiều nhất. Là các hòn đảo thấp có nguồn đất đai và nước ngọt hạn chế, họ có khả năng chịu ảnh hưởng nghiêm trọng từ việc nước biển dâng và nhiều sự kiện thời tiết khắc nghiệt hơn nữa.

Vì vậy, các khu định cư, cơ sở hạ tầng thiết yếu, hoạt động kinh tế như du lịch, và các hệ sinh thái đang bị đe dọa. Hoạt động không bền vững của con người như khai thác cát và phát triển rộng vùng ven biển vốn đã là một vấn đề đối với nhiều quốc đảo nay lại làm tăng tính dễ bị tổn thương của họ trước các tác động của biến đổi khí hậu.

Hãy hành động!

Đánh giá một nguy cơ liên quan đến khí hậu mà cộng đồng địa phương, thị xã, thành phố hay quốc gia của bạn đang phải đối mặt. Ví dụ nguy cơ do hạn hán hoặc lượng mưa lớn.

Những hiện tượng thời tiết cực đoan có một số tác động như thế nào và chính phủ, xã hội dân sự và các cá nhân có thể làm gì để giảm bớt các nguyên nhân và hệ quả của chúng?

Những tác động của biến đổi

“Biển đang xâm lấn và thu hẹp hòn đảo của chúng ta. Những người dân đảo đang suy nghĩ về việc di chuyển vào đất liền.”

(Các giải pháp địa phương đối với một thiên đường đang chìm dần, Quần đảo Carteret, Papua New Guinea)

Trường hợp nghiên cứu

Papua New Guinea thông báo rằng 25% đường bờ biển hiện tại của nước này đã bị thu hẹp. Nếu mực nước biển tăng 1m, Maldives sẽ biến mất hoàn toàn và ở Grenada có tới 60% số bãi biển sẽ biến mất ở một số khu vực sau khi mực nước biển tăng 50cm.

Những tin tức tốt

Biến đổi khí hậu là có thật và cần phải được giải quyết. Chúng ta phải tìm giải pháp để thích ứng cách sống của chúng ta với các điều kiện môi trường mới do biến đổi khí hậu gây ra. Điều này được gọi là thích ứng và những tin tức tốt là có thể biến nó thành cơ hội, chẳng hạn thông qua sự sáng tạo.

Chúng ta cũng có khả năng làm chậm những thay đổi này. Điều này được gọi là giảm nhẹ, có nghĩa là chúng ta cần phải thay đổi hành vi của mình để giúp giảm phát thải khí nhà kính và hiểu rằng chúng ta là một phần không tách biệt của thiên nhiên. Tất cả chúng ta nằm trong một chuỗi các liên kết và chúng ta có thể hành động như là tác nhân thay đổi. Thanh niên có nhiều thứ nhất để đạt được và nhiều tiềm năng nhất để làm cho điều này xảy ra trong suốt cuộc đời họ.

Ảnh: CE

5. Những lựa chọn về lối sống

Mọi người đều muốn có một cuộc sống tốt đẹp, nhưng một cuộc sống tốt đẹp có nghĩa là gì? Chúng ta có thường xuyên nghĩ về cách chúng ta sống và những người có ảnh hưởng đến sự lựa chọn của chúng ta không? Những lối sống khác nhau có những tác động gì đối với môi trường và tài nguyên thiên nhiên của chúng ta?

Phong cách sống

Tất cả chúng ta đều tự xác định lối sống của mình. Nhưng trong văn hóa tiêu dùng ngày nay lối sống thường chỉ được xác định bằng tài sản và tiêu dùng của chúng ta- sản phẩm hay dịch vụ chúng ta chọn. Hiện nay các tạp chí và quảng cáo sử dụng từ lối sống thường xuyên hơn để bán các sản phẩm và dịch vụ.

Tuy nhiên, nên hiểu lối sống là một khái niệm đơn giản hơn- nó mô tả thế giới chúng ta sống và chúng ta là ai. Nó bao gồm tất cả mọi thứ từ thời điểm chúng ta thức dậy cho đến thời điểm chúng ta đi vào giấc ngủ, từ thực phẩm chúng ta ăn cho tới cách chúng ta tương tác với nhau và cách chúng ta đi lại. Con người thể hiện bản sắc, các giá trị, hy vọng, nỗi sợ hãi, chính trị và vị trí xã hội của họ đối với những người khác thông qua lối sống của họ.

Chúng ta sẽ chỉ thay đổi lối sống của chúng ta bằng một lối sống tốt hơn. Các thay đổi sẽ ở cấp độ cá nhân cho mỗi người chúng ta. Thanh niên ở Indonesia mong muốn và cần một lối sống khác với thanh niên ở Italia.

© Shutterstock

Một thế giới của sự lựa chọn ?

Chúng ta luôn thực hiện những lựa chọn. Khả năng lựa chọn của mỗi cá nhân chúng ta phụ thuộc vào nơi và cách chúng ta sống, sự giàu có của chúng ta và việc chúng ta sống một mình hay sống cùng với người khác.

Lối sống cũng bị ảnh hưởng bởi lịch sử cá nhân, bạn bè và gia đình, giáo dục và công việc, văn hóa và lợi ích, thái độ và niềm tin của chúng ta. Một số người sống rất sôi nổi. Họ tham dự rất nhiều tiệc tùng và chuyển đi chơi với bạn bè. Những người khác có thể thích một lối sống yên tĩnh hơn. Họ muốn ở nhà với gia đình hoặc thưởng thức việc đọc sách hoặc đi bộ trong yên tĩnh. Ở nhiều nước đặc biệt là những nước nghèo hơn, con người không được lựa chọn lối sống cho họ vì họ phải làm việc nhiều giờ để kiếm được đủ tiền hoặc sản xuất đủ lương thực để tồn tại.

Trường hợp nghiên cứu

Ngày nay, giới trẻ Việt Nam ngày càng nhận thức rõ hơn về mối quan hệ giữa văn hóa, cộng đồng, lối sống và BĐKH. Nhận thức điều đó, C&E tiến hành dự án YouthXchange, làm việc với cộng đồng và các nhóm trẻ để thúc đẩy và hỗ trợ lối sống bền vững nhằm giảm thiểu biến đổi khí hậu.

Hãy hành động!

Liệt kê những từ đơn lẻ để mô tả cách bạn sống (lối sống của bạn) - những gì bạn tiêu dùng, tài sản, quan hệ xã hội, giải trí, thói quen, quần áo của bạn. Bạn có thể thay đổi những gì để làm cho lối sống của bạn bền vững hơn?

Những lựa chọn về lối sống

“Một lối sống bền vững có nghĩa là xem xét lại cách chúng ta sống, mua sắm và tổ chức cuộc sống hàng ngày của mình. Nó cũng là cách chúng ta thay đổi xã hội, trao đổi, chia sẻ, giáo dục và xây dựng bản sắc. Nó có nghĩa là chuyển đổi xã hội chúng ta và sống hài hòa với môi trường tự nhiên. Là những công dân chúng ta có nhiều lựa chọn về sử dụng năng lượng, vận tải, thực phẩm, chất thải, thông tin liên lạc và kết nối ở nhà và ở nơi làm việc góp phần hướng tới xây dựng lối sống bền vững”

(Báo cáo của Tổ công tác Marrakech về lối sống bền vững)

Trường hợp nghiên cứu

Climate Culture (Văn hóa khí hậu) là một thế giới ảo. Ở đây hình ảnh đại diện mà bạn chọn có thể đưa ra những lựa chọn thông minh giúp tiết kiệm tiền và năng lượng và tốt cho môi trường. Một nhóm sinh viên mới tốt nghiệp ở Hoa Kỳ đã thực hiện xây dựng trang web này với mong muốn tạo ra một sự thay đổi theo một cách thú vị đồng thời cũng sẽ làm cho mọi người phải suy nghĩ.

Những dấu chân sinh thái

Những dấu chân sinh thái đo lường các nguồn tài nguyên được sử dụng để hỗ trợ lối sống của chúng ta và so sánh việc sử dụng tài nguyên của chúng ta với khả năng bền vững có xem xét tới sức chịu đựng của hành tinh. Phương pháp này sử dụng đất đai như công cụ đo lường cần thiết để hỗ trợ lối sống. Một lối sống bền vững có nghĩa là mỗi người trên trái đất sử dụng khoảng 1,8 ha của toàn cầu.

Mạng lưới Dấu chân toàn cầu (Global Footprint Network) đang xây dựng các công cụ tính toán cho các phần khác nhau của thế giới. Nó cho phép bạn xem xét những lựa chọn lối sống và các dấu chân ở 15 địa điểm khác nhau. Nó cho thấy, lối sống của chúng ta không bền vững trên toàn cầu. Chỉ riêng trong năm 2010, trung bình mỗi người chúng ta đã sử dụng 2,7 ha của toàn cầu. Đây là giá trị trung bình trên toàn cầu, tuy nhiên dấu chân sinh thái không giống nhau giữa các nước:

Những con số

Dấu chân toàn cầu của một số quốc gia

	Ha toàn cầu/ người
Nam Phi	2.3
Cộng hòa dân chủ Congo	0.8
Nhật Bản	4.7
Ấn Độ	0.9
Đan Mạch	8.3
Romania	2.7
Uruguay	5.1
Haiti	0.7
Hoa Kỳ	8.0
Mexico	3.0
Các tiểu vương quốc Ả rập thống nhất	10.7
Yemen	0.9

(Footprint for nations, Global Footprint Network)

Những số liệu về dấu chân sinh thái cũng cho thấy rằng nếu tất cả mọi người sống như một người bình thường ở Ấn Độ thì chúng ta sẽ sống được trong giới hạn của hành tinh chúng ta. Tuy nhiên, hàng triệu người ở Ấn Độ sống trong nghèo đói và không có điện. Nếu tất cả chúng ta có một cuộc sống giàu có hơn, chẳng hạn như người dân ở Nhật Bản, thì chúng ta sẽ cần 2,6 hành tinh để duy trì tất cả chúng ta. Nếu tất cả mọi người đều theo lối sống trung bình của các nước có dấu chân cao nhất là Các tiểu vương quốc Ả rập thống nhất, Qatar, Đan Mạch, Hoa Kỳ và Bỉ, chúng ta sẽ

Những lựa chọn về lối sống

cần đến 6 hành tinh để cung cấp cho tất cả mọi người. Điều này cho thấy sự mất cân bằng quá lớn có hậu quả nghiêm trọng đối với cuộc sống của người dân các nước giàu cần phải tiêu dùng ít hơn và tốt hơn. Các điều kiện sống ở các nước đang phát triển cần được cải thiện thông qua việc tiêu dùng có trách nhiệm hơn và bền vững.

Việc đo dấu chân sinh thái của cá nhân, cộng đồng, thành phố, doanh nghiệp và quốc gia cho phép chúng ta quản lý tốt hơn các tài sản sinh thái bằng những hành động của tập thể và cá nhân.

Những con số

Dấu chân các bon (tính theo tấn CO₂ /người)

Hoa Kỳ	20.6
Vương quốc Anh	9.8
Trung Quốc	3.8
Ấn Độ	1.2
Bangladesh	0.3

(UNDP-Báo cáo phát triển con người, 2007)

Ảnh: Giles Freeman

Dấu chân các bon

Các dấu chân các bon cho thấy tác động của chúng ta đối với sự ấm lên toàn cầu bằng cách tính toán các khí nhà kính được sản sinh từ lối sống của chúng ta trong một năm và đo bằng tấn khí các bon đioxit (CO₂) quy đổi. Có rất nhiều công cụ tính toán các bon trực tuyến. Mỗi cách tính được thiết kế cho một kiểu người cụ thể trong một kiểu khí hậu và lối sống cụ thể. Cách tính dấu chân sinh thái The Best Foot Forward cho phép bạn thử các bối cảnh để nhanh chóng xác định được lối sống của bạn ảnh hưởng như thế nào đến dấu chân sinh thái và dấu chân các bon của bạn. Nếu bạn đến từ một quốc gia ở phương bắc mát mẻ thì nên thử dùng máy tính các bon độc lập trực tuyến.

Báo cáo tổng quan Stern về kinh tế của biến đổi khí hậu tuyên bố hành tinh có thể hấp thụ một cách bền vững 5 tỷ tấn CO₂ mỗi năm. Với dân số hiện tại là 6,6 tỷ người, trung bình mỗi người chúng ta chỉ nên phát thải khoảng 750kg CO₂ mỗi năm. Tuy nhiên lượng phát thải trung bình toàn cầu là 2 tấn/ người/ năm, lớn hơn gấp 2 lần giá trị khuyến nghị.

Quảng cáo

Quảng cáo có thể gây ảnh hưởng rất lớn đối với sự lựa chọn lối sống của chúng ta với tư cách là người tiêu dùng. Các công ty sử dụng nhiều cách khác nhau để khuyến khích chúng ta mua hoặc sử dụng sản phẩm của họ. Một số cách quảng cáo này đã bị chỉ trích vì khuyến khích lối sống tiêu

Những lựa chọn về lối sống

cực và không bền vững. Một số công ty cũng gây hiểu lầm cho người tiêu dùng về các hoạt động môi trường của họ hoặc lợi ích môi trường của một sản phẩm hoặc dịch vụ cụ thể hay tuyên bố sai lệch về tính bền vững về môi trường của các sản phẩm của họ. Điều này được gọi là “nhuộm xanh” sản phẩm.

Những cách gây ảnh hưởng mạnh nói trên cũng được dùng để khuyến khích chúng ta có các lựa chọn bền vững hơn. Các quảng cáo có thể thúc đẩy các sản phẩm thân thiện với môi trường và có lượng cacbon thấp, là những sản phẩm sản sinh ít khí nhà kính trong suốt vòng đời của chúng, từ khi thu thập nguyên liệu thô và sản xuất sản phẩm tới khi sử dụng và thải bỏ. Ngoài ra, các chiến dịch có thể giúp chúng ta nhận thức tốt hơn về những thách thức như biến đổi khí hậu và chúng liên quan đến cuộc sống của chúng ta như thế nào.

Hãy hành động!

Mỗi ngày chúng ta tiếp xúc với hàng trăm thông điệp có mục đích gây ảnh hưởng tới việc lựa chọn lối sống của chúng ta. Một vài lời khuyên dưới đây sẽ giúp bạn hiểu điều này có ảnh hưởng đến bạn như thế nào:

- Trong lần mua sắm hoặc đọc một tạp chí tới đây, bạn hãy nhìn vào các quảng cáo và suy nghĩ về lối sống mà chúng đang khuyến khích. Những thông điệp nào khuyến khích hành vi giảm biến đổi khí hậu và những thông điệp nào có thể làm cho nó tồi tệ hơn?
- Trong lần tới khi bạn xem truyền hình, hãy suy nghĩ về cả các mô hình vai trò tích cực và tiêu cực và các thông điệp.
- Nếu bạn muốn thúc đẩy một lối sống bền vững hơn và thân thiện với khí hậu hơn trong gia đình hoặc bạn bè của bạn, bạn sẽ làm điều này như thế nào? Hãy suy nghĩ về những từ ngữ, hình ảnh, thậm chí cả màu sắc khác nhau mà bạn có thể sử dụng và lý giải tại sao.

Các chính phủ sử dụng kết hợp các phương pháp tiếp cận khác nhau để gây ảnh hưởng hoặc hỗ trợ các lựa chọn lối sống của chúng ta. Điều này bao

gồm cả việc quảng cáo, áp dụng những luật mới như luật quy định các tòa nhà phải có được hiệu quả năng lượng cao hơn, hoặc luật quy định các kế hoạch dán nhãn giúp khách hàng xem các sản phẩm đã sử dụng bao nhiêu năng lượng.

Trường hợp nghiên cứu

UNEP phát triển cơ sở dữ liệu trực tuyến quốc tế đầu tiên về các chiến dịch quảng cáo doanh nghiệp và công chúng dành riêng cho các vấn đề bền vững. UNEP cũng đã làm việc với Hiệp hội Giao thông vận tải công cộng quốc tế (UITP) để tạo ra một chiến dịch truyền hình liên kết giữa UITP / UNEP có tên gọi Thế giới là nhà của bạn. Hãy chăm sóc nó. Chiến dịch này đã dành được một số giải thưởng quốc tế và hơn 60 công ty và các tổ chức đã sử dụng quảng cáo này có sự điều chỉnh cho phù hợp với họ.

© Shutterstock

6. Cuộc sống tốt

Một cuộc sống tốt đòi hỏi phải có sức khỏe tốt, hạnh phúc và sự thịnh vượng. Tuy nhiên, việc tiêu dùng ngày càng nhiều hơn có làm cho cuộc sống của chúng ta tốt hơn không? Tất cả chúng ta đều có thể tiêu dùng bình đẳng và nhiều như chúng ta mong muốn không?

Ảnh: Ketdc

Văn hóa người tiêu dùng

Một số thanh niên tiêu dùng rất nhiều. Văn hóa tiêu dùng của họ được cho là hấp dẫn và tiêu dùng thường được coi là một nguồn hạnh phúc. Tuy nhiên ngày nay nhiều thanh niên bắt đầu nghi ngờ liệu tiêu dùng rất nhiều có thực sự mang lại hạnh phúc hay không đặc biệt là sau cuộc khủng hoảng kinh tế năm 2008. Trong thực tế theo Chương trình khảo sát toàn cầu về lối sống bền vững (Global Survey on Sustainable Lifestyles) cho thấy hầu hết thanh niên không mơ ước sự sang trọng và tiện nghi vật chất không giới hạn. Họ mong muốn một cuộc sống đơn giản và chậm rãi hơn. Bởi vì hiện nay nhiều thanh niên nhận thấy văn hóa tiêu dùng và cạnh tranh có thể là nguyên nhân gây ra những căng thẳng. Tuy nhiên đối với thanh niên, đặc biệt ở các nước đang phát triển, tiêu dùng có thể là một giấc mơ xa xôi mà nhiều người đang hướng tới. Quyền lực của người tiêu dùng phân bố không đều, với sự khác biệt rất lớn giữa các nước phát triển và đang phát triển. Mặc dù gần một nửa trong số 1,7 tỷ người thuộc tầng lớp người tiêu dùng toàn cầu là từ các nước đang phát triển, khoảng một tỷ người vẫn sống với mức dưới 1,25 đô la Mỹ/ ngày vào năm 2015.

Các điều kiện sống cơ bản và hạnh phúc

Quan điểm chiếm ưu thế trên thế giới là tiêu dùng nhiều hơn và tăng trưởng kinh tế sẽ dẫn đến các điều kiện sống cơ bản tốt hơn và hạnh phúc hơn. Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) trở thành một chỉ số về mức sống và tiến bộ ở nhiều quốc gia. Đây là giá trị thị trường của tất cả các hàng hóa và dịch vụ sản xuất trong nước trong một thời gian nhất định. Nhưng ở các nước giàu, bốn thập kỷ tăng trưởng GDP nhanh chóng, tiêu dùng ở mức cao, và lượng khí thải các bon lớn đã không chuyển đổi thành sự gia tăng tương ứng với các điều kiện sống cơ bản và hạnh phúc. Báo cáo nghiên cứu phúc lợi của Ban Môi trường, Lương thực và Nông thôn (DEFRA) cho thấy có rất nhiều bằng chứng về điều này khi chúng ta nhìn vào sức khỏe, sự căng thẳng và sự hài lòng về cuộc sống. Có thể so sánh các điều kiện sống cơ bản ở các nước khác nhau bằng cách sử dụng Chỉ số Hành tinh Hạnh phúc (HPI), chỉ số đầu tiên kết hợp tác động môi trường với hạnh phúc. HPI cho thấy trên thế giới, mức độ tiêu thụ cao về tài nguyên không tạo ra các điều kiện sống cơ bản ở mức độ cao một cách đáng tin cậy.

Cuộc sống tốt

Những lối sống ít các bon

Những lối sống ít các bon không giống nhau trên toàn cầu. Chúng rất phức tạp và phụ thuộc vào môi trường, các nguồn lực, con người và nền văn hóa xung quanh chúng ta. Chúng có thể là lối sống tiết kiệm (sử dụng ít đồ vật), sạch (chỉ vừa đủ) hoặc xanh, tức là kết hợp sử dụng ít hơn và vừa đủ. Đây là lối sống duy nhất giúp liên kết giữa việc tiêu dùng ít hơn với sự gia tăng sức khỏe, sự sáng tạo, thịnh vượng và các điều kiện sống cơ bản tốt hơn. Lối sống này cũng không chỉ đơn thuần có tư duy tốt, tình cảm tốt, hình ảnh tốt cho bản thân mà còn làm việc tốt cho những người khác và cho cả hành tinh.

Một lối sống ít các-bon - tạo ra ít khí CO₂ và các loại khí nhà kính khác - có nghĩa là:

- Ít đi lại, đặc biệt bằng máy bay và xe hơi;
- Sử dụng năng lượng hiệu quả hơn trong các thiết bị và nhà cửa;
- Sản xuất thực phẩm và hàng hoá khác với hiệu quả năng lượng cao hơn;
- Ít sản phẩm tiêu dùng đi và nhiều sản phẩm sản xuất tại địa phương hơn.

© Shutterstock

Ảnh: cá con

Case study

Giáo sư Easterlin đã có một nghiên cứu về mối quan hệ giữa thu nhập và hạnh phúc trong hơn 20 năm trong 37 người giàu và người nghèo ở các nước phát triển và các nước đang phát triển. Nó cho thấy rằng thu nhập cá nhân ở Chi Lê, Trung Quốc và Hàn Quốc đã tăng gấp đôi trong vòng chưa đầy 20 năm còn hạnh phúc lại không tăng đáng kể. Trong khi tiền không mua được hạnh phúc về lâu dài thì trong ngắn hạn các nghiên cứu điển hình cho thấy có một mối quan hệ giữa tăng trưởng thu nhập và hạnh phúc.

Tiêu dùng trái đất

Tiêu dùng toàn cầu của chúng ta đã vượt quá khả năng đáp ứng của trái đất. Trên thực tế với cách thức và số lượng chúng ta tiêu dùng, chúng ta sẽ sớm dùng hết nhiều nguồn tài nguyên hữu hạn của trái đất. Hiện nay, chúng ta cần 1,4 Trái Đất để duy trì lối sống của chúng ta. Ban liên chính phủ về biến đổi khí hậu (IPCC) cho rằng trong khi các bể hấp thụ các bon của trái đất như cây cối chỉ có thể hấp thụ 3,1 tỷ tấn các bon dioxit (CO₂) từ bầu khí quyển, các nguồn các bon như xe hơi đang thải ra 7,2 tỷ tấn các bon dioxit vào bầu khí quyển của chúng ta mỗi năm, hơn gấp 2 lần năng lực hấp thụ của Trái Đất.

Cuộc sống tốt

Trường hợp nghiên cứu

Tại Việt Nam, trong chiến dịch “Điểm nổi điểm”, Ban điều phối Phong trào về BĐKH toàn cầu 350.org đã tổ chức các chuỗi sự kiện dành cho hơn 100 tình nguyện viên, phóng viên, cán bộ ban quản lý rừng nhằm nâng cao nhận thức của cộng đồng về tác động của BĐKH như thăm quan khu dự trữ sinh quyển rừng ngập mặn Cần Giờ và kêu gọi cộng đồng cùng chung tay chống lại BĐKH qua các hoạt động thực tiễn như trồng 150 cây xanh, nhặt rác ven biển, nghệ thuật sắp đặt.

Những thách thức của biến đổi khí hậu mang đến những lý do tốt để những người tiêu dùng nhiều thay đổi sang lối sống ít các bon. Giới trẻ nhận thấy những lối sống xanh và bền vững là một cơ hội mới và thú vị cho họ trong việc định hình tương lai của họ.

Hãy hành động!

Mô tả một lối sống ít các-bon, sử dụng hình vẽ giản lược chỉ con người hoặc các từ đơn giản.

Hãy xem xét sự khác biệt giữa lối sống này và lối sống của bạn hiện nay. Bạn có thể thay đổi gì trong lối sống của mình để làm cho nó ít các bon hơn?

Photo by C&E

Tất cả chúng ta có thể có nhiều lý do khác nhau để chuyển sang một lối sống ít các-bon. Từ cả quan điểm cá nhân và xã hội, một lối sống như vậy có nhiều lợi thế. Nó có thể mang lại nhiều lợi ích:

- Sáng tạo và đổi mới để cải thiện cuộc sống, sức khỏe, các điều kiện sống cơ bản và môi trường của chúng ta;
- Khám phá những cách làm việc và sinh sống cùng nhau mới mẻ hơn;
- Nêu gương cho những người khác;
- Nâng cao kỹ năng làm việc với môi trường tự nhiên;
- Chăm sóc cho những người có ít điều kiện thuận lợi và công bằng cho tất cả mọi người;
- Quan tâm đến các thế hệ tương lai và các điều kiện sống cơ bản của gia đình của chúng ta;
- Chuẩn bị tốt cho tương lai;
- Đảm bảo các nguồn cung cấp địa phương và đầy đủ cho bản thân;
- Có ít xung đột hơn về những nguồn tài nguyên khan hiếm, không tái tạo được như dầu mỏ và than đá;
- Có ít hơn những trường hợp khẩn cấp và thiên tai như bão và lũ lụt;
- Có ít sự di cư bắt buộc hơn do mực nước biển dâng và những thay đổi khí hậu khắc nghiệt.

Hãy hành động!

Chia thành các nhóm và thảo luận về những nội dung sau đây:

- Với tất cả những lợi thế và thiện chí của chúng ta, tại sao thay đổi lại khó như vậy?
- Chúng ta phải đối mặt với những thách thức nào để chuyển sang một lối sống ít các bon ?
- Chúng ta có thể làm gì để vượt qua những thách thức này và bắt đầu sự thay đổi?

Cuộc sống tốt

Các cộng đồng sáng tạo đang vận động chính phủ tạo ra các chính sách và các doanh nghiệp đang sản xuất những sản phẩm. Mọi người đều có thể đóng góp cho những lối sống bền vững hơn. Ai cũng cần làm nhiều hơn nữa để chuyển sang những lối sống hướng tới bền vững. Tuy nhiên, cần có những chuyển biến nhiều hơn trong trái tim và khối óc của mỗi người dân như là những chuyển biến hơn trong các tòa nhà xanh, mạng lưới điện và hệ thống giao thông hiệu quả của chúng ta.

Hãy hành động!

Một lối sống các bạn thấp có gì hấp dẫn? Có gì khó khăn? Bạn sẽ vui mừng khi loại bỏ hoặc ngừng làm điều gì? Bạn sẽ bỏ lỡ cái gì? Liệt kê các điểm hấp dẫn và khó khăn và chia sẻ trong nhóm của bạn.

Thảo luận những câu hỏi sau đây trong nhóm của bạn và lên kế hoạch để truyền bá thông điệp của bạn về lối sống ít các bạn:

- Cá nhân chúng ta có thể làm ngay điều gì?
- Chính phủ sẽ cần phải hỗ trợ cái gì?
- Cần phải thay đổi công việc, giải trí và đi lại như thế nào?
- Sẽ cần phải thay đổi điều gì trong cách suy nghĩ của mọi người về cuộc sống của họ?
- • Chúng ta có thể đạt được những thay đổi này sớm nhất vào lúc nào?

Bi quan

Một số người có cái nhìn bi quan về biến đổi khí hậu và những quan điểm này có thể ảnh hưởng đến sự hiểu biết của chúng ta về tác động của lối sống đối với biến đổi khí hậu. Xem Cách nói chuyện với một người hoài nghi về khí hậu như thế nào. Phần này có một số ý tưởng về cách trả lời các lập luận hoài nghi phổ biến nhất đối với biến đổi khí hậu.

Flickr: HikingArtist.com

Hãy hành động!

Tự kiểm tra bằng cách trả lời những nhận định hoài nghi sau đây:

Việc thay đổi lối sống của tôi sẽ không ảnh hưởng đến sự biến đổi khí hậu. (Mọi thứ đều có ích. Chúng ta có thể làm gương và là sự thay đổi mà chúng ta muốn nhìn thấy).

Tôi có phải trả thêm tiền cho các sản phẩm và dịch vụ xanh. (Một số sản phẩm có tuổi thọ dài hơn, tốt hơn cho sức khỏe và an toàn hơn).

Tôi sẽ không có những điều tốt đẹp trong cuộc sống như vậy để thưởng thức. (Ít hơn có thể là nhiều hơn. Ít những đồ dùng có nghĩa là nhiều không gian và thời gian hơn cho những thứ khác).

Trường hợp nghiên cứu

Ở Nhật Bản, các xu hướng mới, thú vị đang cho thấy một sự thay đổi trong suy nghĩ của thanh niên về một lối sống tốt. Một xu hướng là loại bỏ sở hữu. Đối với một số thanh niên thì xe hơi, sách vở, quần áo không phải để mua và sở hữu mà chỉ để sử dụng khi cần. Nhận thức của họ đang chuyển đổi dần từ "những gì tôi có" sang "tôi là ai". Hơn 10 thành phố Nhật Bản đã ban hành tuyên bố là thành phố sống chậm và họ đang tổ chức các hội nghị thượng đỉnh về thành phố sống chậm. Thư viện, hệ thống dùng chung xe và cho thuê công cụ là những ví dụ khác của sự tiêu dùng hợp tác.

7. Thực phẩm

Tất cả chúng ta đều cần thức ăn và nước uống nhưng đối với một số người, những gì họ ăn và uống là một vấn đề của sự lựa chọn lối sống hơn là sự sống còn. Việc lựa chọn thức ăn và đồ uống của chúng ta có tác động gì và chúng ta còn có những lựa chọn thay thế có sẵn nào khác??

Một thế giới của sự đối lập

Chúng ta chưa bao giờ có quá nhiều lương thực như ngày nay. Thế giới sản xuất đủ lương thực cho tất cả mọi người. Những tiến bộ trong nông nghiệp và vận chuyển lương thực dễ dàng trên toàn thế giới chỉ là hai trong những lý do cho việc này. Nhưng điều này lại không đúng ở khắp mọi nơi.

Trên toàn cầu, gần một tỷ người (khoảng 15% dân số thế giới) đi ngủ mà không được ăn no mỗi đêm. Hầu hết trong số họ sống ở châu Á và Châu Phi. Họ không có lựa chọn và tiếp cận mà đơn giản chỉ là cần nhiều lương thực hơn. Ở các vùng khác trên thế giới, đặc biệt là các khu vực phát triển hơn, có hơn một tỷ người thừa cân với 300 triệu người béo phì và phần lớn trong số họ là người nghèo. Bệnh béo phì đã tăng gấp 3 lần trên toàn cầu kể từ năm 1980, chủ yếu là do tăng các thực phẩm có hàm lượng chất béo và đường cao.

phẩm của chúng ta là ý tưởng về dậm thực phẩm-khoảng cách vận chuyển một loại thực phẩm cụ thể đến bàn ăn của chúng ta.

© Shutterstock

Những con số

Lượng calo bình quân đầu người trên thế giới 1967-2007

1967	2329
1977	2430
1987	2621
1997	2704
2007	2798

(FAOStat)

Dậm lương thực

Những lựa chọn về thực phẩm và đồ uống của chúng ta có ảnh hưởng đối với môi trường và là một tác nhân lớn đối với biến đổi khí hậu. Để nhận thấy một số ảnh hưởng này, ví dụ, trong trường hợp vận chuyển lương thực từ nơi sản xuất đến nơi tiêu thụ. Các phương pháp vận chuyển và công nghệ hiện đại như công nghệ làm lạnh cho phép vận chuyển thực phẩm trên một khoảng cách dài. Một cách phổ biến để đo dấu chân thực

Những con số

Nhập khẩu thực phẩm phổ biến ở Liên hiệp Anh

Loại thực phẩm	Xuất xứ	Khoảng cách xấp xỉ
Cà rốt & Đậu Hà Lan	Nam Phi	5,900 dặm (9,500 km)
Táo	Hoa Kỳ	10,000 dặm (16,000 km)
Khoai tây	Israel	2,200 dặm (3,500 km)
Thịt gà	Thái Lan	6,500 miles (10,500 km)
Tôm	Indonesia	7,000 miles (11,200 km)
Cừu	New Zealand	14,000 miles (22,500 km)

(Từ thông tin về Dậm thực phẩm, Giáo dục Công dân Nuffield)

Thực phẩm

Tính toán dặm thực phẩm Organic Linker cho phép bạn chọn nơi bạn đang ở và xuất xứ thực phẩm của bạn. Bằng cách này, bạn có thể có được một ước tính về khoảng cách vận chuyển của thực phẩm đó tính theo dặm thực phẩm.

Mặc dù dặm thực phẩm đã nhận được rất nhiều sự chú ý nhưng chúng chỉ chiếm một tỷ lệ nhỏ trong năng lượng tiêu thụ và khí thải của ngành công nghiệp thực phẩm. Việc nuôi trồng lương thực, thu hoạch, chế biến, lưu trữ và bán thực phẩm có tác động lớn hơn nhiều đối với môi trường và phát thải khí các bon dioxit (CO_2).

Chăn nuôi ở trang trại

Chăn nuôi động vật ở trang trại là một nguyên nhân lớn của biến đổi khí hậu do chúng phát thải các khí nhà kính như mê-tan và oxit nitơ thông qua hô hấp và tiêu hóa cũng như do nạn chặt phá rừng để lấy đất chăn thả và đất trồng cây lương thực. Khoảng 30% phát thải khí nhà kính (GHG) từ sản xuất lương thực có thể đến trực tiếp từ trang trại chăn nuôi động vật. Khí mê-tan do các động vật nuôi trong trang trại phát ra đặc biệt quan trọng vì có tác dụng làm nóng bầu khí quyển lên khoảng 21 lần so với các bon dioxit. Khí mê-tan từ động vật trang trại tăng khi chế độ ăn thịt tăng trên thế giới. Chế độ ăn thịt cũng kém hiệu quả về năng lượng. Cần khoảng 40 calo năng lượng dưới dạng lương thực để sản xuất ra một calo thịt bò.

Nước ảo

Sử dụng nước là một yếu tố quan trọng khác để chúng ta phải suy nghĩ. Khi chúng ta lấy nước từ môi trường, chúng ta tiến hành xử lý và phân phối đến nhà ở, các doanh nghiệp và các nhà máy để chế biến. Sau khi sử dụng, nước thải được thu gom lại và xử lý trước khi đưa trở lại vào môi trường. Toàn bộ quá trình này đòi hỏi năng lượng và do đó chịu một phần trách nhiệm về lượng phát thải khí nhà kính.

Khoảng 70% lượng nước sử dụng trên toàn cầu là dành cho nông nghiệp. Sản xuất và chế biến lương thực tiêu dùng nhiều nước. Những lựa chọn về lối sống là đặc biệt quan trọng ở đây. Chẳng hạn những chế độ ăn nhiều thịt hoặc thực phẩm chế biến gây áp lực đặc biệt đối với tài nguyên nước. Một cách để xem xét tới điều này là suy nghĩ về dấu chân nước ảo trong các loại thực phẩm khác nhau được sử dụng hàng ngày.

Những con số

Lít nước cần thiết để sản xuất:

1 lít trà	100
1 lít sữa	1000
1 kg gạo	3400
1 kg pho mát	5000
1 kg thịt bò	15500

(Dấu chân nước)

Ảnh: C&E

Thực phẩm

Hãy hành động!

Kiểm tra thói quen ăn uống của bạn. Trả lời các câu hỏi sau đây và xác định bạn có thể thay đổi những gì theo hướng tích cực:

- Bạn chọn đồ ăn như thế nào?
- Thực phẩm của bạn đến từ đâu?
- Bạn có những lựa chọn nào về thức ăn cho mình và những lựa chọn này đến từ đâu?
- Bạn có thể làm gì để thay đổi thói quen ăn uống của bạn?

Lựa chọn thực phẩm rất phức tạp bởi vì không phải lúc nào cũng dễ dàng khám phá được những câu chuyện đầy đủ về thực phẩm chúng ta ăn và sẽ biết ít hơn về việc các thực phẩm này đã góp phần vào biến đổi khí hậu như thế nào. Có rất nhiều chiến dịch và các sáng kiến khác nhau nhằm giúp chúng ta thực hiện những lựa chọn này. Dưới đây là một số ý tưởng hướng dẫn và chúng có thể có ý nghĩa đối với bạn.

Thực phẩm địa phương

Nhờ nhận thức ngày càng tăng về dặm lương thực đã có nhiều chiến dịch nhằm mục đích thuyết phục người tiêu dùng mua thực phẩm được sản xuất tại địa phương thay vì những thực phẩm phải vận chuyển từ nơi cách xa hàng trăm, hàng ngàn km. Trong nhiều trường hợp có thể tìm giải pháp thay thế ở địa phương, nhưng đôi khi chúng lại tốn kém hơn và có thể không có đủ để cung cấp cho tất cả mọi người. Nói chung, mua thực phẩm ở địa phương và theo mùa sẽ giảm việc sử dụng nhiên liệu hóa thạch, thúc đẩy nền kinh tế địa phương và tăng nhận thức của người dân về xuất xứ thực phẩm của họ.

Trên thế giới, hàng triệu người đang nuôi trồng thực phẩm cho riêng họ. Điều này đặc biệt đúng ở các nước đang phát triển nơi ngay cả những không gian nhỏ nhất cũng được dùng để nuôi trồng thực phẩm. Ở các thành phố lớn như Mumbai ở Ấn Độ thường có những mảnh ruộng nhỏ sản xuất lương thực cho người dân địa phương. Tuy nhiên, điều này có thể là một thách thức đối với một số nước đang phát triển không sản xuất đủ lương thực

phẩm và kết quả là phải phụ thuộc rất nhiều vào thực phẩm nhập khẩu.

Ở các quốc gia phát triển hơn việc tự nuôi trồng thực phẩm đã trở nên phổ biến trong những năm gần đây.

Ảnh: C&E

Trường hợp nghiên cứu

Chiến dịch "Tiêu dùng xanh" được tổ chức hàng năm bởi UBND TP Hồ Chí Minh, bắt đầu từ năm 2010, đã thu hút và định hướng hơn 9000 đoàn viên, sinh viên và hơn 2 triệu người tiêu dùng đến mua sắm xanh và bền vững, đặc biệt là sử dụng thực phẩm xanh, như rau quả sạch, thịt tươi của các doanh nghiệp thân thiện và thực hiện tốt công tác bảo vệ môi trường, góp phần cải thiện chất lượng môi trường sống.

Các bữa ăn không có thịt

Do các chế độ ăn có thịt có tác động lớn đối với môi trường nên các chuyên gia kêu gọi thêm nhiều người giảm tiêu thụ thịt, ăn chay hoặc thuần chay.

Dự báo mức sản xuất thịt toàn cầu sẽ tăng hơn 2 lần từ 229 triệu tấn năm 1999/2001 đến 465 triệu tấn vào năm 2050. Bằng cách giảm tiêu thụ thịt, điều này sẽ giúp giảm phát thải khí nhà kính từ súc vật nuôi.

Thực phẩm

Những con số

Mức tiêu thụ thịt (kg/người/năm)

Quốc gia	1980	2002
Đan Mạch	85	146
Hoa Kỳ	108	125
Vương quốc Anh	71	80
Trung Quốc	15	52
Bangladesh	2	3

(Tổ chức Nông Lương 2004)

Trường hợp nghiên cứu

Bộ Thanh niên và Thể thao của Gambia đang làm việc với một số tổ chức thanh niên ở cấp địa phương và huyện để tạo ra trung tâm thanh niên cấp huyện trên khắp đất nước. Các trung tâm sẽ lôi cuốn sự tham gia của thanh niên vào việc nuôi trồng thực phẩm địa phương để bán. Đây là một phần trong chiến lược của Gambia nhằm trở thành quốc gia tự cung tự cấp lương thực. Hy vọng rằng sáng kiến này sẽ khuyến khích thanh niên canh tác và giúp biến đổi cuộc sống và cộng đồng của họ.

Trường hợp nghiên cứu

Một số chiến dịch nổi tiếng nhằm giảm sự tiêu thụ thịt để giải quyết vấn nạn về biến đổi khí hậu "Ngày thứ Hai không có thịt" (Meat-Free Monday) là một cuộc vận động do Paul McCartney khởi xướng vào năm 2009. Cuộc vận động này kêu gọi các hộ gia đình không ăn thịt vào ngày thứ Hai để giúp làm giảm biến đổi khí hậu. Chiến dịch này diễn ra một năm sau khi Rajendra Pachauri, chủ tịch của Ban liên chính phủ của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu (IPCC), cho biết rằng mọi người cần phải có một ngày không ăn thịt hàng tuần để giúp giảm biến đổi khí hậu.

Thực phẩm hữu cơ

Thực phẩm sản xuất bằng cách sử dụng các phương pháp canh tác hữu cơ sản xuất lượng khí thải ít hơn và sử dụng ít năng lượng hơn. Điều này là bởi vì trong sản xuất chất dinh dưỡng được tái chế vào đất thay vì được bổ sung bằng cách sử dụng các hóa chất nhân tạo vốn sử dụng nhiều năng lượng thường là từ việc đốt các nhiên liệu hóa thạch.

Thực phẩm hữu cơ nói chung đắt hơn so với các loại thực phẩm thông thường vì giá cả phản ánh không chỉ chi phí sản xuất thực phẩm mà cả một số yếu tố khác không nằm trong giá thực phẩm thông thường như tăng cường và bảo vệ môi trường. Tuy nhiên khi nhu cầu đối với thực phẩm hữu cơ tăng cùng với nhiều đổi mới công nghệ thì có thể làm giảm chi phí sản xuất, chế biến, phân phối và tiếp thị cho sản phẩm hữu cơ và làm cho nó rẻ hơn cho người tiêu dùng.

Nguồn: Tổng cục Môi trường

Hãy hành động!

Thực hiện một cuộc kiểm toán thực phẩm cá nhân để kiểm tra thói quen ăn uống của bạn:

Trong một tuần mua sắm, hãy ghi chép xuất xứ của thực phẩm của bạn.

Dùng một trang web (ví dụ như <http://www.organiclinker.com/food-miles.cfm>) để tính toán những dặm lương thực liên quan đến thực phẩm của bạn.

Nhìn vào các loại thực phẩm mà bạn ăn và suy nghĩ về năng lượng và khí thải có liên quan đến các loại thực phẩm khác nhau.

Kết quả của bạn có thể cho bạn biết rằng đã đến lúc giảm tác động của bạn vào các nguồn tài nguyên. Hãy suy nghĩ về sự lựa chọn lối sống của bạn.

- Bạn có thể thay đổi cái gì?
- Những gì khó có thể thay đổi?
- Loại thông tin nào sẽ giúp bạn có những lựa chọn tốt hơn?

8. Kiểm soát năng lượng

Con người phụ thuộc vào năng lượng nhưng liệu chúng ta có phải sử dụng rất nhiều năng lượng như vậy không? Có thể sử dụng năng lượng như thế nào để giảm phát thải khí nhà kính?

Năng lượng thông trị

Năng lượng cần thiết để tạo ra mọi thứ chúng ta mua, ăn, mặc, đi lại, sử dụng (như điện). Năng lượng là nguồn tài nguyên thông trị mọi xã hội. Nhiều người sống trong nghèo đói về năng lượng (thiếu điện và nhiệt) ở các nước đang phát triển. Năng lượng đặc biệt cần thiết để giúp cải thiện nền kinh tế và cuộc sống của người dân ở đây bằng cách giúp họ thoát khỏi đói nghèo. Có điện giúp mọi người sống lâu hơn và khỏe mạnh hơn. Tuy nhiên, để giảm phát thải khí nhà kính, cả các nước đang phát triển và phát triển đều cần giảm bớt việc sử dụng nhiên liệu hóa thạch làm một nguồn năng lượng. Một cách để làm điều này là dựa vào những nguồn năng lượng tái tạo như gió và mặt trời.

Những con số

Sự tiếp cận điện

Khoảng 25% dân số thế giới không có điện, trong đó 83% sống ở nông thôn. Ở châu Phi vùng cận Sahara chỉ có 12% dân số nông thôn có điện.

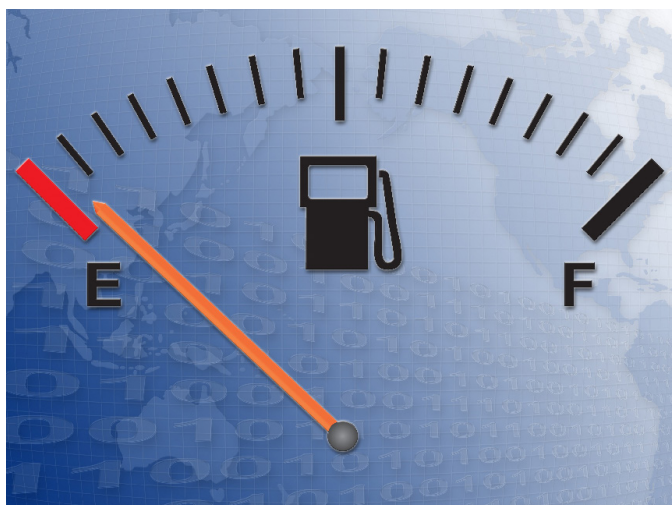
(Cơ quan Năng lượng quốc tế)

Ảnh: Cá con

Nhiên liệu hóa thạch

Nhiên liệu hóa thạch như dầu mỏ, than đá và khí đốt tự nhiên vẫn là các nguồn năng lượng quan trọng ở các nước đang phát triển. Chúng là hydrocacbon hình thành từ xác động thực vật chết. Chúng ta đã dùng nhiên liệu hóa thạch để tạo ra năng lượng trong nhiều thế kỷ nay. Chỉ riêng ở Hoa Kỳ, nhiên liệu hóa thạch cung cấp hơn 85% toàn bộ năng lượng sử dụng, phần lớn là cho điện và giao thông vận tải. Nhiên liệu hóa thạch có hạn và không tái tạo. Chúng sẽ dần dần cạn kiệt. Chúng cần nhiều năm để hình thành và lượng dự trữ đang cạn kiệt nhanh hơn so với những gì mới đang được hình thành. Một số chuyên gia tin rằng chúng ta đã đạt đến đỉnh điểm dầu mỏ - thời gian khi lượng dầu mỏ khai thác từ Trái đất bắt đầu giảm. Một số cũng tin rằng chúng ta cũng sắp đạt đến đỉnh điểm khí đốt tự nhiên. Nhiên liệu hóa thạch không chỉ thải ra các loại khí nhà kính có hại vào bầu khí quyển mà còn làm cho xung đột giữa một số nước ngày càng tăng. Mặc dù vậy, sự phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch ngày càng gia tăng. Nhu cầu cho năng lượng đang tăng trưởng, đặc biệt là từ các nước BRIC - Brazil, Nga, Ấn Độ và Trung Quốc.

Kiểm soát năng lượng

Những con số

Năng lượng tiêu thụ ngày càng tăng

Tiêu thụ năng lượng toàn cầu sẽ tăng hơn 40% từ năm 2006 đến năm 2030, với 70% là ở các nước đang phát triển.

Riêng tiêu thụ năng lượng trong các nước BRIC dự kiến sẽ tăng 72% so với 29% ở 34 nước thuộc Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD).

(Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế, OECD)

Những lựa chọn về năng lượng

Để đáp ứng nhu cầu năng lượng hiện tại và tương lai của chúng ta nhưng không làm tổn hại đến môi trường, chúng ta có hai sự lựa chọn - hoặc sử dụng năng lượng từ các nguồn tái tạo như từ mặt trời và gió hoặc sử dụng năng lượng một cách hiệu quả và khôn ngoan hơn. Sử dụng năng lượng hiệu quả hơn không chỉ giúp môi trường mà còn cho cả hiệu quả chi phí. Tuy nhiên, điều này đặt ra một thách thức cho tất cả mọi người. Ví dụ các nước có dấu chân các bon lớn có thể muốn tiếp tục cách tiêu thụ của họ trong khi những nước có dấu chân các bon nhỏ hơn có thể muốn tăng cường các hoạt động kinh tế của họ và phát triển hơn nữa. Vì vậy, khám phá và sử dụng năng lượng tái tạo nhiều hơn có thể cung cấp các giải pháp tốt nhất cho tất cả. Mục tiêu chính là hướng tới một lối sống các bon công bằng hơn cho tất cả mọi người trên trái đất.

Những con số

Các nguồn năng lượng trên toàn thế giới

Nguồn năng lượng	%
Dầu	34
Than	25
Khí đốt	21
Sinh khối và chất thải	11
Hạt nhân	6.5
Thủy điện	2.2
Địa nhiệt, năng lượng mặt trời, gió	0.5

(International Energy Agency)

Năng lượng tái tạo

Bên cạnh việc sử dụng năng lượng một cách hiệu quả hơn, chúng ta có thể thử dùng điện được sản xuất không nhờ việc đốt các nhiên liệu các bon. Một cách để giảm thiểu khí nhà kính là chuyển đổi từ dầu mỏ và than đá sang các nguồn năng lượng tái tạo, chẳng hạn như tua bin gió, tấm pin mặt trời hoặc đập thủy điện. Một nguồn năng lượng tái tạo là một nguồn năng lượng được thay thế bằng một quá trình tự nhiên hoặc được kiểm soát chặt chẽ với tốc độ bằng hoặc nhanh hơn tốc độ mà tài nguyên đó được tiêu thụ.

Năng lượng của ánh nắng mặt trời tới trái đất trong hai giờ là đủ để đáp ứng nhu cầu năng lượng của thế giới trong một năm mặc dù chúng ta chưa thể nắm bắt được tất cả nguồn năng lượng to lớn này. Một số nhà khoa học tin rằng chúng ta có thể lấy được tất cả năng lượng chúng ta cần từ các nguồn tái tạo - mặt trời, gió, nước, sinh khối, nhiệt từ bên trong Trái đất - trong vòng một vài thập kỷ. Việc này làm cho dầu và than đá trở nên gần như không cần thiết. Nhiều nghề nghiệp tương lai chẳng hạn như trong lĩnh vực năng lượng và công nghệ tái tạo sẽ giúp hình thành một nền kinh tế xanh trên cơ sở các giải pháp năng lượng sạch, bền vững và có thể tiếp cận. Chương trình Giáo dục và Đào tạo Năng lượng tái tạo toàn cầu của UNESCO đã giúp phát triển các nghề nghiệp này ở nhiều nước đang phát triển. Cần nhiều hợp tác quốc tế hơn để chia sẻ kiến thức, công nghệ và xây dựng năng lực, đặc biệt là cần hỗ trợ cho các nước đang phát triển.

Flickr: Pitchubby

Kiểm soát năng lượng

Kiểm soát cá nhân

Thanh niên thường không có toàn quyền trong việc kiểm soát nhiệt độ hay ánh sáng trong các tòa nhà họ mà đang có mặt. Tuy nhiên, họ có thể kiểm soát việc sử dụng của riêng họ. Chúng ta sử dụng càng nhiều điện thì nhu cầu sản xuất điện càng cao và điều này thường có nghĩa là đốt nhiên liệu hóa thạch càng nhiều. Và chúng ta càng đốt nhiều nhiên liệu hóa thạch thì sẽ phát thải càng nhiều khí nhà kính vào bầu khí quyển.

Trao đổi với những người khác cùng ở nhà, trường học, trường đại học hoặc nơi làm việc với chúng ta là cách tốt nhất để bắt đầu giảm việc sử dụng năng lượng, như điện.

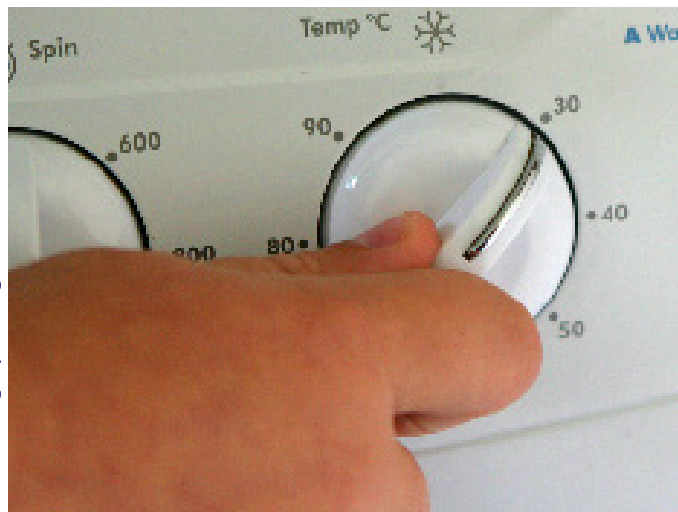
Hãy hành động!

Việc tắt một cái đèn để tiết kiệm điện có thể làm giảm nguy cơ lũ lụt ở một nơi khác của thế giới như thế nào?

Vẽ một loạt các hình ảnh hoặc phim hoạt hình để minh họa các liên kết và sau đó sử dụng chúng để giải thích cho những người khác.

Kiểm soát nhiệt độ

Đối với nhiều người, đặc biệt là ở các nước phát triển, lượng khí thải lớn nhất là từ năng lượng được sử dụng để làm ấm hoặc làm mát nhà ở. Giảm nhiệt độ 1°C, mức chúng ta hầu như không cảm nhận được có thể làm giảm sử dụng nhiên liệu 15%.

Đun nước nóng

Mọi người đều có một cách riêng để đun nóng nước. Phân động vật, gỗ, khí đốt khi cắm trại, dầu, bếp điện và lò vi sóng là các nguồn năng lượng có các hiệu ứng khác nhau đối với biến đổi khí hậu. Các nước có khí hậu nóng như Trung Quốc đang thúc đẩy việc sử dụng bếp năng lượng mặt trời. Đây là một công nghệ phù hợp, đơn giản và không tạo ra khí thải các bon.

Ba thiết bị điện sử dụng nhiều năng lượng nhất là máy rửa chén bát, máy giặt và máy sấy khô quần áo. Những thiết bị này có thể sử dụng khoảng 25% tiêu thụ năng lượng và nước ở các nước phát triển. Thiết bị làm lạnh như tủ lạnh và tủ đá cũng tiêu tốn nhiều năng lượng. Nhưng những máy móc mới hơn có hiệu quả năng lượng gấp 2 lần so với những máy móc đã 10 năm tuổi. Có thể xác định thiết bị năng lượng hiệu quả qua các nhãn sinh thái và năng lượng khác nhau.

Lời khuyên

Việc cách nhiệt cũng như thông gió và bóng mát tự nhiên có thể giúp giữ nhiệt độ trong nhà ở mức dễ chịu. Tuy nhiên, mặc quần áo ấm hoặc mát mẻ, lắp đặt thiết bị điện tử kiểm soát nhiệt độ và tổ chức các hoạt động khác nhau ở những chỗ khác nhau phù hợp trong căn nhà sẽ sử dụng ít năng lượng hơn.

Có thể dùng nhiệt kế hoặc đầu đo nhiệt để tìm các vùng nhiệt khác nhau trong một căn phòng/tòa nhà. Nhờ đó bạn sẽ biết các phần nào của tòa nhà có thể sử dụng hoặc thay đổi.

Có thể giảm mức nhiệt độ của máy điều nhiệt, tản nhiệt, điều hòa không khí và máy đun nước. Sử dụng một quạt trần và mở các cửa sổ và cửa ra vào để lưu thông không khí cũng có thể làm giảm sự cần thiết phải dùng máy điều hòa không khí.

Lò vi sóng hoặc nồi áp suất sử dụng ít điện hơn nhiều so với một lò nướng bằng khí đốt.

Kiểm soát đèn chiếu sáng và các thiết bị

Các bóng đèn chiếu sáng có hiệu quả năng lượng rất khác nhau. Cơ quan Năng lượng Quốc tế ước tính rằng nếu toàn thế giới chuyển đổi sang chiếu sáng hiệu quả có thể cắt giảm 10% sử dụng điện toàn cầu.

Kiểm soát năng lượng

Lời khuyên

Máy giặt và máy rửa bát được nạp đầy và chạy ở nhiệt độ thấp hơn có thể làm giảm điện năng sử dụng.

Không giống như sử dụng một máy sấy khô, việc phơi quần áo sẽ tiết kiệm điện hơn.

Trường hợp nghiên cứu

Hệ thống chiếu sáng công cộng sử dụng bóng đèn sodium, một loại đèn có thể tiết kiệm 50% lượng điện tiêu thụ đã được triển khai tại nhiều khu vực dân cư ở TP HCM. Hệ thống đèn này đã đóng góp quan trọng trong sinh hoạt đời sống của người dân khi trời tối, tiết kiệm năng lượng cho quốc gia và chống biến đổi khí hậu.

Lời khuyên

Gắn thông báo cạnh các công tắc đèn có thể có tác dụng nhắc nhở những người hay quên tắt đèn khi họ ra khỏi phòng. Các công tắc hẹn giờ hay cảm ứng với chuyển động cũng có hiệu quả về năng lượng.

Những con số

Chế độ chờ

Trên thế giới, các sản phẩm có chế độ chờ sử dụng đến 10% tiêu thụ năng lượng hộ gia đình và ước tính gây ra 1% phát thải CO₂ toàn cầu. Ví dụ, một chiếc vô tuyến truyền hình bình thường ở chế độ chờ có một dấu chân cacbon bằng một người bình thường ở Burundi.

Lời khuyên

Có thể giảm phát thải khí nhà kính bằng việc:

Dùng chung máy vô tuyến truyền hình, máy tính và các mặt hàng điện tử khác với các thành viên khác trong gia đình.

Mua thiết bị điện tử và các thiết bị khác tiết kiệm năng lượng và lắp các công tắc hẹn giờ.

Mua một bộ sạc năng lượng mặt trời, chẳng hạn như cho một điện thoại di động. Điều này tránh cho việc mua sản phẩm sử dụng máy biến áp điện bên ngoài (bộ sạc). Tốt hơn nữa là hãy thử sống mà không cần nhiều thiết bị điện tử và tận hưởng những lựa chọn thay thế.

Rút tất cả các thiết bị để không khỏi các ổ cắm. Tốt hơn nữa là rút các phích cắm vì nó sẽ tiết kiệm điện. Nếu các phích cắm chỉ hơi nóng thôi thì nó vẫn đang tiêu tốn điện.

Nhiều công ty điện lực phải trả thuế xanh đắt hơn nhưng tiền đó lại được đầu tư vào năng lượng tái tạo.

<http://hsgs.edu.vn>

Những con số

Hiệu năng của bóng đèn

Loại bóng đèn năng lượng hiệu quả mới như bóng đèn diot phát sáng (LED) có tuổi thọ dài gấp 5 lần và hiệu quả cao gấp 2 lần các bóng đèn huỳnh quang compact.

Chỉ có 5% năng lượng sử dụng trong bóng đèn sợi đốt được chuyển thành ánh sáng. Hầu hết thoát ra thành nhiệt.

9. Giao thông vận tải

Sự di chuyển của người và hàng hóa là một phần thiết yếu của cuộc sống nhưng sự chuyển động này có luôn cần thiết không? Chúng ta có những lựa chọn nào trong giao thông vận tải?

Một thế giới di chuyển

Chúng ta đang sống trong một thế giới di chuyển và sự chuyển động này ngày càng tăng. Hầu hết tăng trưởng giao thông vận tải là ở các nước phát triển nhưng giao thông vận tải cũng phát triển nhanh ở các nước đang phát triển. Phát triển đô thị góp phần vào sự gia tăng này do kết quả của việc di cư tiến dần vào các trung tâm đô thị. Ngày nay hơn một nửa dân số thế giới sống ở các thành phố và dự kiến dân số này sẽ tăng lên đến gần 5 tỷ người vào năm 2030 tập trung vào các nước đang phát triển ở châu Á và châu Phi. Cùng với di động tăng điều này sẽ thách thức các cơ sở hạ tầng giao thông hiện có như đường xá và vận tải công cộng vốn dĩ phát triển chậm hơn và gây thêm tắc nghẽn và ô nhiễm.

Người dân cần giao thông vận tải để tiếp cận các dịch vụ thiết yếu như y tế và giáo dục. Ví dụ tại Morocco số lượng học sinh nữ tới trường tăng hơn gấp đôi ở các vùng có đường xá được cải thiện. Giao thông tốt hơn cũng có thể cải thiện thu nhập. Trong một số vùng nông thôn ở châu Phi và Nam Mỹ, xây dựng đường bộ đã cho phép nông dân đưa được nhiều nông sản hơn đến với thị trường. Kết quả là sản xuất lương thực và các khoản thu nhập đã tăng hơn 200%. Đường xá cũng có thể cải thiện cuộc sống bằng cách cho phép mọi người đi thăm bạn bè và gia đình, tận hưởng thời gian rảnh rỗi hoặc đến thăm những nơi mới.

“Di chuyển cần thiết để kinh tế và xã hội phát triển. Nó cho phép người dân tiếp cận với hàng hóa, dịch vụ, thông tin, cũng như việc làm, thị trường, gia đình, bạn bè. Di động có thể nâng cao chất lượng cuộc sống nhưng di động tăng hiện nay cũng gây ra tắc nghẽn, ô nhiễm không khí, các tai nạn liên quan đến giao thông và các chi phí môi trường của giao thông vận tải.”

World Business Council for Sustainable Development
Mobility for Development facts and trends

Những con số

Tăng đi lại

Năm 1950, một người dân của Vương quốc Anh đi lại trung bình khoảng 5 dặm (8 km) mỗi ngày. Con số này tăng lên 30 dặm (48 km) mỗi ngày vào năm 2007 và dự kiến sẽ tăng gấp đôi vào năm 2030.

Sở hữu xe hơi tăng với tốc độ 15-20% hàng năm ở nhiều nước đang phát triển bởi ngày càng có nhiều người sống và làm việc ở các thành phố. Tuy nhiên, tỷ lệ sở hữu xe hơi vẫn còn thấp, từ mức trung bình 15% ở Mexico và Brazil đến dưới 1% ở Ấn Độ và Nigeria.

(Hội đồng Kinh doanh thế giới vì sự phát triển bền vững)

Ảnh: C&E

Phát thải giao thông vận tải

Tuy nhiên, tăng giao thông vận tải cùng với phát triển đô thị có mặt tiêu cực của nó. Di chuyển đang nhanh chóng trở thành một trong những thách thức lớn nhất đối với các nước phát triển cũng như các nước đang phát triển. Giao thông vận tải chiếm khoảng 15% lượng phát thải khí nhà kính. Hầu hết các phương pháp vận chuyển hiện đại ngày nay đều dựa vào năng lượng dầu mỏ hoặc các nhiên liệu hóa thạch khác.

Giao thông vận tải

Những con số

Những phát thải từ giao thông vận tải

Trong 27 quốc gia của Liên minh châu Âu (EU), giao thông vận tải chiếm khoảng 23% tổng lượng phát thải khí nhà kính và tỷ lệ này là 28% ở Hoa Kỳ.

Phát thải toàn cầu từ giao thông vận tải đã tăng 45% từ 1990 đến 2007, đứng đầu là phát thải từ ngành đường bộ về khối lượng và ngành vận tải biển và hàng không về tốc độ tăng trưởng. Phát thải khí nhà kính toàn cầu từ giao thông vận tải dự kiến sẽ tiếp tục tăng trưởng khoảng 40% từ 2007 đến 2030.

(Diễn đàn Giao thông vận tải quốc tế. Giảm phát thải khí nhà kính: xu hướng và dữ liệu. 2010)

phát triển cơ sở hạ tầng cũng như các dịch vụ là rất quan trọng để mọi người đều có thể tiếp cận với di chuyển bền vững.

Lời khuyên

Một lựa chọn khác thân thiện với môi trường ngày càng được ưa chuộng là việc đi cùng xe riêng và dùng chung xe. Một câu lạc bộ dùng chung xe làm tăng số lượng hành khách trong xe hơi, cho phép chia sẻ chi phí nhiên liệu đồng thời cũng góp phần giảm lưu lượng giao thông, phát thải và ô nhiễm bởi có ít xe trên đường hơn.

Có những lựa chọn tốt hơn

Những lựa chọn của thanh niên về cách họ đi lại đặc biệt quan trọng bởi họ có thể thường hình thành những thói quen được tiếp tục vào tuổi trưởng thành và những lựa chọn này có thể làm nên một sự khác biệt đáng kể cho cả con người và môi trường. Các hình thức giao thông vận tải bền vững nhất là những hình thức không yêu cầu nhiên liệu. Đối với các chuyến đi ngắn thì đi bộ và đi xe đạp góp phần làm giảm biến đổi khí hậu nhưng có thể không thực hiện được vì lý do an toàn, thời tiết, hoặc những hạn chế thực tế.

Nếu chúng ta cần sử dụng nhiên liệu để đi lại thì các phương tiện vận tải công cộng thường là lựa chọn tốt nhất tiếp theo như xe buýt, xe lửa hoặc các hệ thống đường sắt đô thị có ở một số thành phố lớn như Mumbai và New York. Vận tải công cộng cũng hiệu quả hơn. Ví dụ một đường cao tốc thông thường có thể di chuyển 4.000 hành khách một giờ nhưng một làn đường xe buýt công cộng chuyên dụng có thể di chuyển lên đến 20.000 người! Vận tải công cộng đặc biệt quan trọng ở các nước kém phát triển, nơi có ít xe riêng hơn. Ở các nước phát triển, vận tải công cộng thường là lựa chọn tốt nhất trong các thị xã và thành phố lớn và cũng thường là rẻ nhất và nhanh nhất. Thật không may, vận tải công cộng thường ít có sẵn ở khu vực nông thôn và những người sống ở đó thường có rất ít lựa chọn. Đây là lý do tại sao

Ảnh: C&E

Trường hợp nghiên cứu

Tại TP HCM, kể từ năm 2011 đến nay, dự án truyền thông "Nào ta cùng Buýt" thực hiện bởi nhóm Be Change Agents kêu gọi cộng đồng tăng cường sử dụng phương tiện công cộng nhằm giảm lượng khí CO2 trong không khí, tiết kiệm nhiên liệu hóa thạch, bảo vệ môi trường, chống biến đổi khí hậu qua nhiều hoạt động như đổi vé xe buýt lấy quà tặng là sản phẩm tái chế, hoặc sự kiện ngày hội Chuyển Động Xanh đã giúp 3500 bạn trẻ chia sẻ ý tưởng tiết kiệm năng lượng và bảo vệ môi trường.

Giao thông vận tải

“Tôi thích dùng phương tiện vận tải công cộng khi đi cùng với bạn bè bởi vì chúng tôi có thể nói chuyện thoải mái trên đường đi. Việc này gắn kết chúng tôi lại với nhau.”

(Philippines, Nữ (18-23 tuổi)- Tầm nhìn để thay đổi: Kiến nghị chính sách hiệu quả về lối sống bền vững)

Flickr: Mr.Sniper

Vận tải công cộng đô thị

Hơn một nửa dân số thế giới sống trong các thành phố và do đó việc lựa chọn đi lại của họ rất quan trọng. Các thành phố thường bị tắc nghẽn giao thông và chất lượng không khí tồi do ô nhiễm từ giao thông vận tải. Nhưng các thành phố cũng cung cấp một số lựa chọn vận tải bền vững nhất hiện có. Một dân số lớn cho phép việc đầu tư vào các hệ thống vận tải công cộng như đường sắt đô thị, làn đường dành riêng cho xe buýt và các chương trình cho xe đạp.

Trường hợp nghiên cứu

Tại TPHCM, hãng Samco đã cho xuất xưởng xe buýt sử dụng khí CNG đầu tiên, giúp tiết kiệm 20%-25% chi phí nhiên liệu so với xe sử dụng xăng, dầu. Dù xe buýt CNG cũng thải khí gas nhưng CNG này vẫn được công nhận rộng rãi là một năng lượng thay thế sạch và an toàn hơn so với các loại năng lượng truyền thống, nó nhẹ hơn không khí nên sẽ tan nhanh chóng khi được thải ra. Hiện có hơn 30 xe CNG buýt được vận hành tại TPHCM.

Trường hợp nghiên cứu

Từ 2012, “Đi Chung” được thực hiện bởi một nhóm thanh niên trẻ Việt Nam nhằm tăng cường và phát triển giao thông bền vững thông qua việc xây dựng mạng cộng đồng online giúp những người có nhu cầu đi nhờ xe và người cho đi nhờ xe chia sẻ vị trí khi lưu thông, và giúp họ kết nối một cách dễ dàng.

Bay hay không?

Trên toàn cầu, mọi người đang đi máy bay nhiều hơn. Trong năm 2010, dự kiến lưu lượng vận tải hành khách hàng không tăng khoảng 8% và vận tải hàng hoá hàng không bằng 20%. Một thách thức chính của sự gia tăng này là sự đóng góp của vận tải hàng không vào phát thải khí nhà kính và biến đổi khí hậu. Khoảng 3% phát thải toàn cầu là từ vận tải hàng không và tỷ lệ này còn tăng khi nhiều người chọn vận tải hàng không. Phát thải từ vận tải hàng không gây tổn hại hơn bởi vì chúng được phát ra ở độ cao hơn trong tầng khí quyển. Các chuyến bay đường dài thải ra hầu hết lượng khí thải từ máy bay nhưng chuyến bay ngắn được xem là có thể giảm nhiều nhất bởi vì có những lựa chọn thay thế có sẵn. Ví dụ lựa chọn đi bằng tàu hỏa giữa London và Paris chỉ sản xuất 10% lượng khí thải được tạo ra khi đi bằng máy bay.

Những con số

Phát thải hàng không

Một chuyến bay từ Đức đến vùng biển Caribe sản sinh ra khoảng 4 tấn CO₂ tính trên mỗi hành khách. Con số này gấp hơn bốn lần so với phát thải khí nhà kính trung bình hàng năm của một người sống ở Ấn Độ.

(AtmosFair-Tác động của vận tải hàng không)

Tham quan hành tinh

Mọi người đi khắp thế giới vì nhiều lý do- để khám phá những địa điểm mới, để thư giãn, để gặp những con người mới và tìm hiểu về những nền văn hóa mới. Nhiều người đi du lịch như vậy có vẻ vô hại nhưng trên thực tế việc này vừa góp phần phát thải khí nhà kính vừa có thể có tác động tiêu

Giao thông vận tải

cực về mặt xã hội và văn hóa đối với cộng đồng địa phương. Khi một môi trường tự nhiên bị phá hủy bởi đám đông khách du lịch, truyền thống của các cộng đồng phụ thuộc vào môi trường tự nhiên này có thể bị ảnh hưởng. Ví dụ việc chặt cây để lấy đất xây dựng khách sạn và khu nghỉ mát không chỉ buộc các làng mạc phải di dời mà còn có thể làm cho các nghi lễ tôn giáo hoặc truyền thống của những người phụ thuộc vào rừng biến mất theo thời gian.

Hãy hành động!

Ai cũng cần phải đi lại nhưng chúng ta có thể tự hỏi một số câu hỏi quan trọng để có phương án vận chuyển tốt nhất:

- Tôi có thể đi bộ hoặc đạp xe một cách dễ dàng và an toàn không?
- Có cách nào để đi tới điểm đến của tôi bằng cách sử dụng phương tiện vận tải công cộng?
- Nếu tôi phải sử dụng một chiếc xe hơi thì tôi có thể chia sẻ hành trình của mình với ai đó hoặc làm một vài điều trong cùng một chuyến đi?
- Có những lựa chọn thay thế cho việc đi máy bay và tôi có cần phải đi máy bay ngay từ đầu không?

Trường hợp nghiên cứu

Hướng tới du lịch bằng các phương tiện xanh, từ năm 2010, thành phố Hà Nội đã triển khai tuyến du lịch quanh các tuyến phố cổ bằng xe điện – phương tiện giao thông không khói. Sau 3 năm đi vào hoạt động, đến 2013, mỗi ngày phục vụ trên 1.000 khách, trong đó chủ yếu là khách nước ngoài. Xe điện cũng đã được đưa vào sử dụng ở nhiều khu du lịch khác như Đà Nẵng, Nha Trang, Hạ Long,

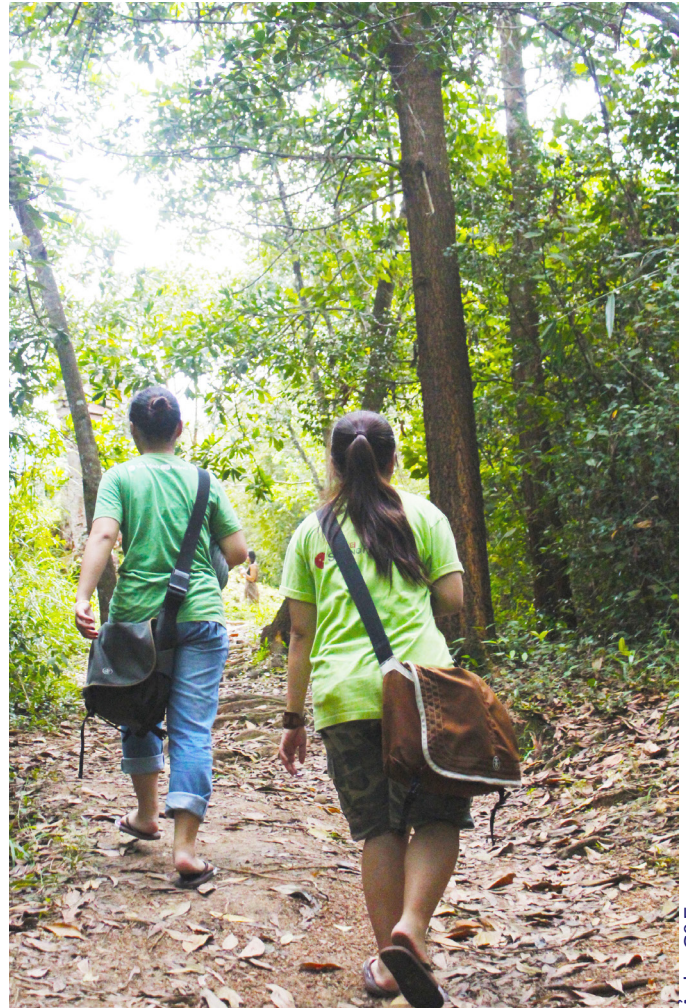

Những con số

Du lịch và biến đổi khí hậu

Du lịch chiếm 5% phát thải khí CO₂.
Du lịch chiếm 5% phát thải khí CO₂ toàn cầu.
Dự báo cho thấy nếu không có hành động nào thì lượng khí thải có thể tăng gấp ba vào năm 2035. Có sự khác biệt lớn giữa các lĩnh vực du lịch và các chuyến đi cá nhân. Ví dụ, trong khi du lịch đường dài chỉ chiếm 2,7% tất cả các chuyến đi du lịch, song đóng góp 17% phát thải từ du lịch toàn cầu. Và trong khi 34% các chuyến đi được thực hiện bằng xe ô tô và đường sắt, chúng chỉ chiếm 13% lượng khí thải.

(Mạng lưới Trung lập về Khí hậu, UNEP)

Ảnh: C&E

Hãy hành động!

Hoàn thành một kiểm toán đi lại cho một tuần bình thường với các lựa chọn vận chuyển cá nhân của bạn để xem liệu bạn có thể có một vài thay đổi về lối sống của bạn.

Hãy xem một số [lời khuyên đi lại xanh](#) cho chuyến đi tiếp theo của bạn.

10. Vui chơi giải trí

Chúng ta ai cũng muốn tận hưởng cuộc sống, nhưng có cách nào chúng ta có thể làm để giảm tác động của chúng ta đối với hành tinh và các nguồn tài nguyên của nó?

Vui chơi

Thời gian vui chơi là một phần thiết yếu của một lối sống lành mạnh. Điều quan trọng là thanh niên cần có những khoảng thời gian rảnh rỗi để giải trí và thuần túy thưởng thức. Chắc chắn có những cách để vừa vui chơi vừa hành động về biến đổi khí hậu. Hiện nay chúng ta có có nhiều lựa chọn xanh trong thể thao, trò chơi, nghệ thuật, phim, lễ hội, kỳ nghỉ, các hoạt động và dự án thanh niên. Sẽ dễ dàng thay đổi hành vi của con người theo hướng tốt hơn khi nó mang lại niềm vui! Trong thực tế, thanh niên dẫn đầu sự phát triển về âm nhạc thân thiện với khí hậu, trò chơi tập thể trong các quán cà phê và các lễ hội xanh.

Trường hợp nghiên cứu

Hãy nhìn vào lý thuyết vui vẻ để xem cách trình bày và làm cho một hành động đơn giản hàng ngày trở nên vui vẻ và tốt cho môi trường!

© Listening Eye Images

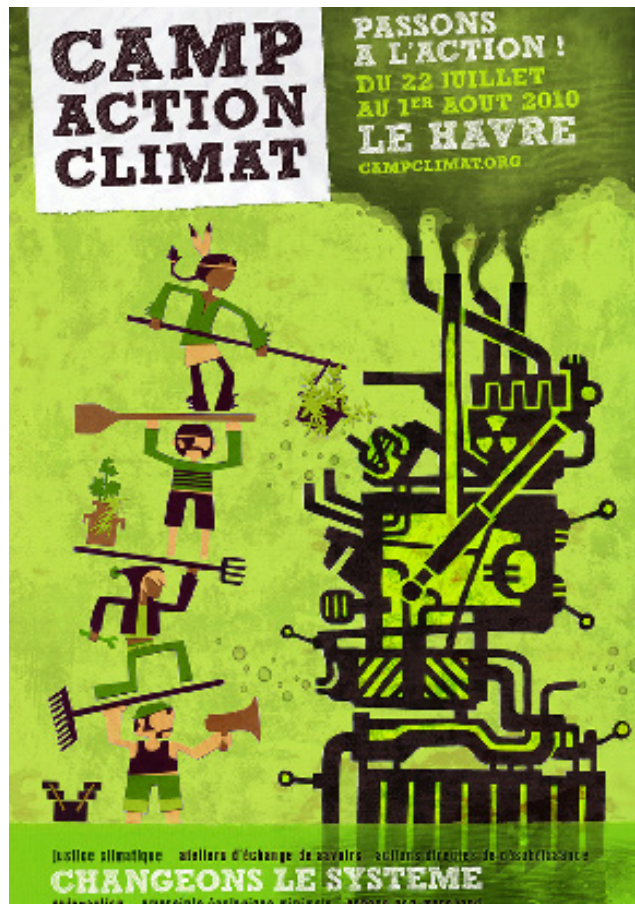

Lời khuyên

Có nhiều cách để tổ chức sự kiện đảm bảo thân thiện với môi trường. Ví dụ có thức ăn chay / thực phẩm hữu cơ, sử dụng chén bát có thể tái chế/ rửa, không sử dụng giấy mời, dựa vào ánh sáng tự nhiên, v.v..

Tổ chức các sự kiện ít cacbon

Nhiều thanh niên có cơ hội tổ chức hội chợ hoặc lễ hội trong cộng đồng, trường cao đẳng, các cuộc tụ họp gia đình, bữa tiệc và các lễ hội mùa màng. Tại sao không làm cho những dịp này thành những sự kiện xanh?

Flickr: Camp Action Climat

Trường hợp nghiên cứu

Chương trình ngoại khóa "Vì màu xanh trái đất", hướng tới bảo vệ môi trường thông qua các hoạt động thiết thực như trồng cây, làm đồ tái chế do Trung tâm Hỗ trợ Giáo dục Thanh thiếu niên Việt Nam (4T) tổ chức thường xuyên từ năm 2012 tại Vườn quốc gia Ba Vì. Vừa tham gia các hoạt động vui chơi tập thể, các bạn trẻ còn được hiểu hơn về lối sống bền vững.

Vui chơi giải trí

Thể thao ít cacbon

Bất kỳ môn thể thao sử dụng nhiên liệu có khả năng tổn kém cacbon cho dù là cho một chiếc xe có động cơ, đi lại để đến với môn thể thao đó, quần áo thể thao hoặc các thiết bị thể thao hoặc trên các bề mặt. Nhưng hãy suy nghĩ về các môn thể thao ít cacbon- các hoạt động cho phép bạn tương tác với môi trường tự nhiên như đi xe đạp, trượt ván, lướt sóng, leo núi, thuyền buồm, chèo thuyền, bóng đá, v.v.

Flickr: Greenkozi

Trường hợp nghiên cứu

Liên minh môi trường về thể thao hành động tạo điều kiện cho những người chơi thể thao ván trượt, lướt sóng, trượt tuyết, đi xe đạp BMX có thể mua các sản phẩm xanh và chơi thể thao xanh. Comet là một trong những tổ chức thành viên của liên minh đã sử dụng tre được thu hoạch bền vững và nhựa không độc hại để làm ván trượt của mình.

Trường hợp nghiên cứu

Theo một báo cáo của UNEP, Thể vận hội Bắc Kinh đã thực hiện được nhiều cam kết của họ về môi trường từ việc giảm ô nhiễm không khí đến những khoản đầu tư lớn vào vận tải công cộng và năng lượng tái tạo. Ban tổ chức đã có nỗ lực to lớn để đảm bảo rằng các trò chơi đánh dấu một bước tiến với tư cách là một sự kiện thể thao đại chúng thân thiện với môi trường.

Trường hợp nghiên cứu

CLB Go Green – Hành trình Xanh được SGS và CE hỗ trợ đã phối hợp cùng C&E tổ chức chương trình trò chơi thực tế "City Greeners – Thợ xanh thành phố" năm 2012. Các đội chơi là các bạn trẻ từ 18 đến 25 tuổi, tham gia di chuyển vòng quanh thành phố Hà Nội bằng xe đạp và vượt qua các trò chơi thực tế thử thách của chương trình bằng cách hóa thân thành những người thợ làm xanh thành phố trong vai trò nội trợ, thợ may thực hành lối sống lành mạnh, tiết kiệm, thân thiện với môi trường và là người truyền tải tới tất cả mọi người thông điệp: "Sống xanh – Ai nới đó là chuyện nhỏ!"

Nghệ thuật thân thiện với khí hậu

Biểu diễn nghệ thuật và hình ảnh có sức mạnh để thể hiện, khám phá những cách nhìn khác về thế giới và cho phép chúng ta đặt câu hỏi và thay đổi lối sống của bản thân.

Trường hợp nghiên cứu

Với ý tưởng dùng nghệ thuật làm nền tảng, cuộc thi thiết kế các tác phẩm nghệ thuật đồng hành với chiến dịch Giờ Trái đất 2013 đã được tổ chức bởi BioVironment - Công ty TNHH TM BOO và Tổ chức WWF-Việt Nam. Cuộc thi đã nhận được nhiều thiết kế độc đáo của không chỉ các bạn trẻ mà còn ở các lứa tuổi khác, trong đó đặc biệt phải kể đến là tác phẩm tranh Đại tướng Võ Nguyên Giáp bằng chất liệu nylon tái chế và qua đó truyền tải những thông điệp về môi trường, tiết kiệm năng lượng và sống bền vững.

Lời khuyên

Việc tổ chức các sự kiện thân thiện với khí hậu vừa giúp quảng bá và danh tiếng của sự kiện vừa có ích cho hành tinh và những người tham gia.

Nghệ thuật nghe - nhìn và trình diễn có thể giúp trình bày và thể hiện các vấn đề liên quan đến biến đổi khí hậu, tiêu dùng và lối sống bền vững.

Hãy hành động!

Hãy khám phá những cách để truyền đạt các hoạt động vui chơi giải trí ít cacbon khác nhau bằng cách vẽ một bức tranh, sáng tạo ra một trò chơi, ca một bài hát, thiết kế một ngôi nhà hoặc căn phòng, viết một bài thơ, hoặc lập kế hoạch cho một thứ gì đó.

Bây giờ hãy truyền bá thông điệp của bạn về việc áp dụng nhiều hoạt động bền vững hơn nữa tới những người khác!

11. Mua sắm vật dụng

Đối với nhiều thanh niên mua sắm vừa là một thói quen thường xuyên vừa là một sự cần thiết. Ai cũng mua sắm nhưng liệu mua chúng có luôn là cách tốt nhất không? Có những lựa chọn và phương án thay thế nào?

Mua sắm có đạo đức

Mua sắm là một trong những lĩnh vực lớn nhất trong đó thanh niên rõ ràng có thể góp phần để ứng phó với biến đổi khí hậu. Đối với nhiều người, không phải lúc nào cũng dễ dàng để phát hiện hoặc đo lường được tác động của quần áo, đồ dùng vệ sinh và đĩa CD đối với phát thải khí nhà kính. Tuy nhiên, mua sắm có đạo đức ngày càng trở nên phổ biến và chúng ta có thể giảm dấu chân cacbon của bản thân.

Mua sắm có đạo đức là mua những thứ được sản xuất với tiêu chuẩn đạo đức, có nghĩa là các đồ dùng gây nguy hại tối thiểu cho con người, động vật hoặc môi trường tự nhiên. Có thể cho rằng điều quan trọng nhất là có một sự lựa chọn tích cực để mua những đồ dùng thương mại công bằng, không dính dáng đến sự tàn bạo, hữu cơ, tái chế, tái sử dụng, hoặc sản xuất tại địa phương bởi nó trực tiếp hỗ trợ các công ty sáng tạo. Chúng ta cũng có thể lựa chọn để tránh hoặc tẩy chay những đồ dùng không được sản xuất một cách đạo đức.

Không chất thải

Nhiên liệu hóa thạch được sử dụng để tạo ra năng lượng cần thiết cho sản xuất sản phẩm cho người tiêu dùng. Việc đốt các nhiên liệu hóa thạch tạo ra các chất thải và một số trong đó được xả vào đất, biển và không khí. Điều này có hại cho môi trường. Những người tiêu dùng chúng ta đang làm suy giảm các nguồn tài nguyên thiên nhiên hữu hạn của trái đất vì cách chúng ta mua, sử dụng và thải ra tuân theo quá trình liên tục.

Trong những hệ thống tự nhiên, các nguồn tài nguyên như khí cacbon điôxit di chuyển trong một chu trình tròn. Chúng không tạo ra chất thải do đầu ra từ một hệ thống này là đầu vào của một hệ thống khác. Tuy nhiên, với việc sử dụng gia tăng các nhiên liệu hóa thạch, chu trình này giữa đầu ra của lượng khí nhà kính với đầu vào của một hệ thống khác bị phá vỡ nên sẽ làm gia tăng lượng khí thải trong khí quyển.

Mỗi chúng ta có thể thoát khỏi dây chuyền này và phần đầu hướng tới sản xuất không chất thải, sử dụng chu trình tròn mà hệ thống tự nhiên của chúng ta sử dụng. Không chất thải có nghĩa là giảm tiêu dùng và đảm bảo rằng các sản phẩm chúng ta sử dụng được tái sử dụng, sửa chữa hoặc tái chế. Thách thức hiện nay của chúng ta là suy nghĩ lại cách chúng ta làm mọi thứ. [Video Get Loopy](#) cho thấy tại sao và làm thế nào có thể thực hiện được việc này.

Ảnh: Bùi Thị Thanh Thủy

© Shutterstock

Mua sắm vật dụng

Nước ảo

Nước cần để sản xuất hầu hết những thứ chúng ta mua. Việc chế biến, sản xuất và vận chuyển hàng dệt may và thực phẩm thường có thể cần tới một lượng nước ẩn (hoặc ảo) gấp 20 lần thể tích của hàng hóa đó. Khi nước được thu gom, làm sạch, lưu trữ và bơm phục vụ việc chế biến, sản xuất và vận chuyển này cũng thải ra các khí nhà kính.

Những con số

Nước ảo

Sản phẩm	Nước ảo
Áo phông cotton	2,050 lít
Đôi giày da	8,000 lít
Tờ giấy A4	10 lít

(Dấu chân nước)

Ngoài ra, trong khi một khối lượng lớn nước được sử dụng trong sản xuất hàng hóa và dịch vụ, nhiều người trên thế giới tồn tại chỉ với 10 lít nước/ngày và hơn một tỷ người không có nước uống sạch. Tuy nhiên, phần lớn lượng nước dành cho họ lại ẩn đằng sau các hàng hóa xuất khẩu để phục vụ lối sống của người khác.

Các giải pháp thay thế cho việc mua mới

Thay vì mua chúng ta có thể mượn, trao đổi, mua đồ cũ, tự làm hoặc sửa chữa. 5 Rs là một cách tiện dụng để đặt câu hỏi nếu chúng ta cần phải mua đồ dùng mới và những gì chúng ta làm với các đồ vật chúng ta đã có.

Hãy hành động!

Mua những đồ dùng mới có thể thú vị, nhưng liệu có luôn cần phải làm như vậy không? Trả lời các câu hỏi sau đây sẽ giúp bạn xác định liệu bạn có thực sự cần phải mua những thứ mới hay không.

- Thay vì mua chúng ta có các lựa chọn nào khác?
- Thế còn việc mượn, cho vay, trao đổi, mua đồ cũ và làm đồ dùng mới?
- Những lợi ích của các lựa chọn này là gì?

Hãy hành động!

Dưới đây là 5 chữ R (trong tiếng Anh/ hay 5 Rs để ghi nhớ trước khi mua bất cứ cái gì mới!

- Suy nghĩ lại (Rethink) - Bạn có thực sự cần nó không?
- Giảm (Reduce) - Bạn có thể hoặc sử dụng nó ít hơn không?
- Sửa chữa (Repair) - Nó có thể được sửa chữa, bảo dưỡng không?
- Tái sử dụng (Re-use) - Nó có thể được sử dụng cho các mục đích khác không?
- Tái chế (Recycle) - Nó có thể được tái chế để tránh vứt vào lòng đất không?

© Listening Eye Images

Hãy hành động!

Thảo luận về 5 Rs với những người khác và cách bạn có thể sử dụng chúng. Mang theo một vật yêu thích nhỏ và xem bạn có thể áp dụng 5Rs như thế nào đối với một số tài sản yêu thích của bạn hay các vật dụng nhỏ. Đối với bạn chúng đại diện cho những gì?

Mua sắm vật dụng

Trường hợp nghiên cứu

Mạng Freecycle là một dịch vụ Internet miễn phí liên kết những người muốn bỏ đi các vật dụng với người khác ở địa phương có thể muốn chúng. Bắt đầu ở Hoa Kỳ vào năm 2003, mạng này bây giờ có gần 6 triệu thành viên ở trên 85 quốc gia.

Quần áo và hàng dệt may

Quần áo và hàng dệt may chiếm một phần nhỏ (khoảng 2% ở các nước phát triển) trong dấu chân cacbon của bạn. Tuy nhiên, đối với một số thanh niên đây lại là việc mua sắm lớn nhất của họ. Vì vậy, điều quan trọng là lựa chọn một cách khôn ngoan.

Một ngành công nghiệp tái sử dụng hoàn toàn mới đã phát triển xung quanh các quần áo tạo mới lại, quần áo cũ và các sản phẩm đã được mua trước đó. Điều này rõ ràng kéo dài cuộc sống của các sản phẩm này, chỉ với điều kiện là khi chúng là các lựa chọn thay thế việc mua sắm quần áo mới.

Việc lựa chọn các loại vải đều có những ưu và nhược điểm của chúng. Quần áo làm từ sợi tự nhiên như bông và len có thể có dấu chân cacbon lớn gấp hơn 20 lần trọng lượng của chúng. Canh tác, chế biến và vận chuyển chúng có thể gồm việc sử dụng nhiều nhiên liệu hóa thạch. Các loại sợi tổng hợp như nylon và PVC được sử dụng làm quần áo chống thấm nước, co giãn và nhẹ. Mặc dù chúng được làm từ các nhiên liệu hóa thạch, song chúng không cần dùng nhiều năng lượng để giặt và làm khô. Trong nhiều trường hợp giặt và sấy khô quần áo tạo ra lượng khí thải cacbon nhiều hơn so với sản xuất và xử lý quần áo.

Đóng gói

Bao bì bằng nhựa được làm từ dầu mỏ giàu cacbon là một trong những nhiên liệu hóa thạch. Vì vậy, khi nó bị đốt cháy hoặc thải bỏ, nó phát thải khí nhà kính vào khí quyển. Bao bì từ giấy và các tông sử dụng một lượng lớn nước, hóa chất và điện ngay cả khi nó là giấy và các tông tái chế. Đóng gói bền vững là thân thiện nhất với khí hậu khi nó được làm từ các vật liệu tối thiểu, tái chế hoặc tái tạo, có tiềm năng nhất để được tái sử dụng hoặc tái chế và có ít ảnh hưởng nhất đến môi trường.

www.phunuonline.com.vn

Nhãn

Nhãn quan trọng trong việc giúp chúng ta dễ dàng phát hiện các sản phẩm và dịch vụ thực sự thân thiện với khí hậu. Trong khi các hướng dẫn mua sắm xanh có thể giúp bạn, việc lựa chọn giữa các nhãn hiệu khác nhau có thể phức tạp và tốn thời gian. Có thể đọc các bao bì và nhãn hiệu và hỏi

Mua sắm vật dụng

Lời khuyên

nhân viên bán hàng trong cửa hàng nhưng cũng có thể thực hiện nghiên cứu trực tuyến sâu hơn về các lựa chọn xanh hơn.

© Shutterstock

Cắt giảm đồ dùng mới

- Nên tránh mua phiên bản mới nhất của một sản phẩm nếu các phiên bản hiện tại vẫn còn làm việc tốt.
- Mua quần áo và đồ nội thất đã qua sử dụng hoặc cũ với chất lượng tốt nhưng chỉ khi chúng là lựa chọn thay thế việc mua mới.

Lựa chọn có đạo đức

- Học hỏi thêm về các sản phẩm với tư cách là một người mua, xem xét cả dấu chân carbon của chúng.
- Chọn hàng hoá và dịch vụ có nhãn sinh thái.
- Mua sản phẩm thân thiện với môi trường, bao gồm cả hàng hoá tái chế và các mặt hàng dễ dàng tái chế và phân hủy sinh học.
- Lựa chọn hàng hóa từ nhà sản xuất và người kinh doanh có chính sách môi trường và đạo đức rõ ràng.

Cắt giảm các chuyến đi mua sắm

- Mua với số lượng lớn có thể giảm việc đi mua sắm.
- Mua sản phẩm khô và cô đặc làm giảm việc vận chuyển nước.
- Khi có thể, mua sắm trực tuyến có thể là một trong những cách mua sắm xanh đơn giản nhất với ít chuyến đi đến các trung tâm mua sắm hơn.

Không mua gì cả

- Hãy thử một số ý tưởng như Giáng sinh không mua sắm. Ý tưởng này đặt câu hỏi chủ nghĩa tiêu dùng quá mức ở mùa Giáng Sinh đã làm tổn hại đến hành tinh như thế nào. Một ý tưởng khác là Ngày không mua sắm, là một ngày quốc tế chống lại chủ nghĩa tiêu dùng.

Trường hợp nghiên cứu

Năm 2008, website Nhân sinh thái bằng tiếng Việt đã ra đời tại địa chỉ www.nhansinhthai.com. Tại đây, người tiêu dùng được biết đến các loại nhãn sinh thái của Việt Nam và quốc tế qua đó khuyến khích, thúc đẩy và tạo thói quen tiêu dùng sản phẩm thân thiện với môi trường.

Hãy hành động!

Nhiều người nói rằng họ mua những đồ vật mà sau đó họ cảm thấy không cần hoặc không làm cho họ thỏa mãn. Vậy tại sao chúng ta làm điều đó? Những lý do nào áp dụng cho bạn, hoặc bạn bè hoặc gia đình của bạn? Lý do nào tốt và lý do nào có vấn đề?

Cơ bản – Cần, an toàn, gia đình

Xã hội – Thuộc về, chấp nhận, địa vị

Cá nhân – Sự tò mò, làm giàu

Tiếp thị – Giá rẻ, ảo tưởng

www.kenh14.vn

12. Tiền bạc và việc làm

Những lựa chọn về cách chúng ta chi tiêu hoặc đầu tư tiền của bản thân và các công việc chúng ta muốn hoặc làm có một tác động lớn đối với biến đổi khí hậu. Những lựa chọn của chúng ta có thể giúp xây dựng nền kinh tế ít cacbon như thế nào?

Tiền và các ngân hàng

Hiện nay có nhiều sự lựa chọn cacbon thấp để chi tiêu, gửi ngân hàng hoặc đầu tư tiền của. Là những khách hàng, chúng ta có sức mạnh tập thể to lớn có thể ảnh hưởng đến việc các ngân hàng đầu tư tiền của chúng ta trong công ty cổ phần lớn ở đâu và như thế nào. Một số ngân hàng như Ngân hàng Hợp tác xã có chính sách đạo đức quy định rằng họ sẽ không tài trợ cho các doanh nghiệp có hoạt động chính góp phần vào biến đổi khí hậu toàn cầu. Trong thế giới quan của nhiều cộng đồng truyền thống hoặc bản địa mọi thứ có liên quan đến nhau và tất cả các quyết định đầu tư phải bao gồm nội dung đạo đức.

Những lựa chọn ngân hàng

Một số người đang dùng tiền tệ địa phương hoặc các tổ chức tín dụng hoặc ngân hàng chỉ đầu tư trong cộng đồng địa phương. Điều này khuyến khích kinh doanh, thị trường và đi lại ở địa phương. Tất cả đều làm giảm phát thải cacbon và cho thấy mọi nguyên nhân tiềm tàng gây biến đổi khí hậu ở địa phương.

Trường hợp nghiên cứu

Một số thanh niên ở Ecuador đang sử dụng Ecosimia làm một hình thức kinh doanh và trao đổi không dùng đến tiền. Điều này phát triển từ các chương trình tương tự như Timebanking đang ngày càng được ưa chuộng ở một số nước phát triển. Những chương trình này tạo ra tiền tệ địa phương của riêng họ và cho phép mọi người trao đổi hàng hóa và kỹ năng trong địa phương của họ. Điều này khuyến khích thương mại và trao đổi địa phương, và do đó có ít cacbon và một loạt các lợi ích xã hội.

Chi phí của biến đổi khí hậu

Ngày nay người ta chấp nhận rộng rãi rằng hành động đối với phát thải hiện nay sẽ rẻ hơn nhiều so với việc ứng phó với tác động của biến đổi khí hậu trong tương lai.

Những con số

Hãy hành động ngay!

Để ngăn chặn nồng độ cacbon điôxit (CO_2) tăng lên trên 500 ppm (hoặc nhiệt độ tăng 20C) vào năm 2050, sẽ là rẻ hơn nếu chi tiền xử lý việc này ngay bây giờ thay vì để muộn hơn. Tốt hơn hết dùng 2% tổng sản phẩm quốc nội (GDP) là tổng giá trị của tất cả các hàng hóa và dịch vụ một nước sản xuất trong một năm ngay bây giờ để ngăn chặn không cho nồng độ cacbon điôxit tăng cao thay vì chi tiêu 20% GDP sau này.

(Báo cáo Stern về kinh tế của biến đổi khí hậu)

Chính phủ và nhân dân đang tranh cãi về cách dùng tiền trên toàn cầu để giảm nguyên nhân và tác động của biến đổi khí hậu bằng những thứ như thuế cacbon (đánh thuế phát thải cacbon), giới hạn trần và thương mại (hạn chế lượng khí thải cacbon thông qua một giới hạn trần bắt buộc với các cơ chế đảm bảo phải tuân thủ) và bù đắp cacbon (làm giảm lượng khí thải cacbon để bù đắp hoặc bồi thường cho các lượng khí thải ở nơi khác trên trái đất).

Hãy hành động!

Tổ chức một cuộc tranh luận và giải quyết câu hỏi sau đây: Bạn nghĩ tiền có thể được sử dụng hiệu quả nhất như thế nào để giải quyết biến đổi khí hậu toàn cầu? Cho biết vai trò của chính phủ, xã hội dân sự, các công ty và cá nhân.

Văn hóa mua trước trả tiền sau

Trong năm 2008, khi cuộc khủng hoảng tài chính tàn phá nền kinh tế toàn cầu, nó đã cho thấy rõ ràng các hệ thống tài chính, ngân hàng, tiêu thụ và sản xuất của chúng ta không ổn định. Nó cũng

Tiền bạc và việc làm

nhắc nhở chúng ta rằng tất cả các hệ thống của chúng ta có liên hệ với nhau và những gì xảy ra ở một phần của thế giới sẽ ảnh hưởng đến các phần khác trên thế giới. Nhiều người trên thế giới đã dùng tín dụng để tiêu dùng vốn tài chính của họ. Văn hóa mua trước trả sau theo mô hình tương tự như việc đốt nhiên liệu hóa thạch của chúng ta hiện nay và để cho các thế hệ sau này phải trả giá với biến đổi khí hậu

Các nghề nghiệp xanh

Mặt tích cực là thách thức cacbon đã giúp phát triển nhiều cơ hội nghề nghiệp mới và các kỹ năng xanh. Mỗi quan tâm ngày càng nhiều đối với môi trường đã làm tăng nhu cầu về việc làm xanh trên nhiều lĩnh vực như năng lượng, tái chế, nông nghiệp, thực phẩm và giao thông vận tải.

Cho tới nay, lĩnh vực năng lượng tái tạo đang dẫn đầu việc phát triển việc làm xanh với các khoản đầu tư ngày càng tăng vào sản xuất gió, năng lượng mặt trời và sinh khối. Đã có 2,3 triệu công ăn việc làm toàn cầu trong lĩnh vực năng lượng tái tạo. Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc (UNEP) dự đoán rằng số việc làm trong lĩnh vực này có thể vượt quá 20 triệu vào năm 2030. Ở một số nước như Hoa Kỳ đã có các khoản đầu tư rất lớn lên tới 60 tỷ USD vào năng lượng sạch và một số trong đó được sử dụng để tạo ra các việc làm xanh. Khu vực này cung cấp cho thanh niên những cơ hội vô tận và là một cách mới để họ đóng góp vào cuộc chiến chống biến đổi khí hậu.

Trường hợp nghiên cứu

Ở Hoa Kỳ, chương trình Xanh đào tạo cho thanh niên thu nhập thấp về các công nghệ tái tạo, xây dựng xanh và các ngành công nghiệp thực phẩm hữu cơ. Đạo luật nghề nghiệp xanh của Mỹ được thiết lập để tạo ra hàng triệu công ăn việc làm mới cho các công nhân cổ áo xanh.

Bùng nổ tăng trưởng trong các ngành công nghiệp mới hơn và xanh hơn có khả năng phối hợp với các khóa học xanh mới trong các trường cao đẳng và đại học. Tuy nhiên theo một cách nào đó tất cả các công việc có thể được xanh hóa. Một số nghề nghiệp có ảnh hưởng nhất trong việc giải quyết biến đổi khí hậu có thể ở trong các lĩnh vực như bảo hiểm, tài chính, chính phủ, vận tải và du lịch.

Như UNEP đang khuyến khích, các nghề nghiệp xanh tốt cần phải vừa bảo vệ môi trường vừa xóa đói giảm nghèo. UNEP đã cho thấy các công đoàn có ảnh hưởng trong chiến dịch vận động thay mặt các thành viên của họ để thúc đẩy các việc làm xanh và xanh hóa nền kinh tế.

Trường hợp nghiên cứu

Tại Thanh Hóa, doanh nghiệp xã hội "Rau hữu cơ cho mọi người" đã được thành lập, cung cấp rau sạch cho bữa ăn của người dân khu vực. Mặt khác, doanh nghiệp cũng đã tạo sinh kế cho phụ nữ, người nông dân nghèo tại khu vực, hướng tới phát triển bền vững.

© Listening Eye Images

Lời khuyên

Lối sống xanh của bạn có thể ảnh hưởng đến phong cách làm việc tương lai của bạn, cho dù bạn chọn bất cứ công việc nào.

Chọn một ngân hàng chính sách bảo hiểm hoặc đầu tư có một chính sách đạo đức rõ ràng hơn có nghĩa là hỗ trợ nhiều hơn cho các lối sống bền vững.

Làm việc ở nhà, giao tiếp điện tử và làm việc bán thời gian giảm dấu chân cacbon của chúng ta nhưng cũng có thể tăng các điều kiện sống cơ bản của chúng ta. Một số người sẽ cho rằng với ít giờ làm việc, nhiều người có thể có việc làm và chúng ta có thể có nhiều thời gian hơn cho các dự án cộng đồng địa phương.

Ngân hàng trực tuyến thân thiện với khí hậu, tiết kiệm nhiên liệu khi bạn truy cập, chưa kể tiết kiệm giấy để lưu giữ hồ sơ.

13. Kết nối với những người khác

Kết nối với những người khác bằng văn bản, thư điện tử hoặc mạng xã hội có tác động gì? Làm thế nào chúng ta có thể sử dụng những kết nối này là một lực lượng để thay đổi? Làm thế nào chúng ta có thể truyền tải tới người khác về giá trị của một lối sống ít các-bon?

Truyền thông về biến đổi khí hậu

Tin tức và các cuộc trò chuyện chung chung thường nhắc tới biến đổi khí hậu và lối sống bền vững. Điều này có thể làm cho nhiều thanh niên nhầm lẫn và lo lắng. Vì vậy nếu truyền thông tốt với người khác về nguyên nhân, tác động và cách thức giảm thiểu biến đổi khí hậu sẽ có ích. Nghiên cứu tâm lý về truyền thông biến đổi khí hậu cho thấy những gì có thể có hiệu quả khi giao tiếp với những thanh niên khác.

- Hãy tích cực. Có một cách tiếp cận tích cực rằng thay đổi có thể xảy ra và có thể dẫn đến một cuộc sống tốt hơn.
- Làm việc cùng nhau. Làm việc với những người khác có thể truyền cảm hứng cho họ và nêu gương cho các chính trị gia.
- Kết nối với mọi người - Bắt đầu từ các mối quan tâm hoặc các vấn đề của người khác để họ trở nên quan tâm.
- Thực hiện các bước nhỏ. Những thay đổi lối sống dù là nhỏ nhất có thể là khởi đầu tốt.
- Kết nối với thiên nhiên. Trải nghiệm thiên nhiên thúc đẩy con người bảo vệ nó và có thể cải thiện sức khỏe.
- Mừng thành công. Chứng minh rằng thay đổi tích cực có thể thúc đẩy, truyền cảm hứng và tạo niềm vui.

Adam Cade

Truyền thông kỹ thuật số

Máy tính không phải lúc nào cũng là công cụ tốt nhất để kết nối với những người khác. Thế nhưng ngày càng nhiều thanh niên có thể giao tiếp ngay lập tức với nhau trên thế giới bằng văn bản, thư điện tử hoặc mạng xã hội. Tuy nhiên cũng như mọi khía cạnh khác của lối sống cơ hội cho điều này khác nhau rất nhiều trên thế giới.

Trường hợp nghiên cứu

Dự án TôiTiếtKiệm.Com sử dụng sức mạnh của công nghệ thông tin giúp tiết kiệm tối đa cho máy tính, tăng tốc máy tính tới 200%. Bằng những kết quả thực tế, dự án đã tác động trực tiếp, thay đổi nhận thức và hình thành thói quen tiết kiệm năng lượng trong giới trẻ.

Những con số

Truy cập internet

Một ước tính cho thấy rằng hơn 1/4 dân số thế giới có truy cập internet. Nhưng tỷ lệ này thay đổi từ gần 80% ở Bắc Mỹ đến 10% ở châu Phi

(Thống kê Thế giới Internet)

Thế hệ đã lớn lên cùng với công nghệ kỹ thuật số rất thích hợp để phát triển và thúc đẩy công nghệ này như một lực lượng cho sự thay đổi và góp phần giải quyết biến đổi khí hậu. Họ cũng có thể giúp làm cho việc sử dụng năng lượng hiệu quả hơn, nhanh chóng truyền tải tư vấn về các thiết kế địa phương, tập quán canh tác và các tuyến đường đi tốt nhất.

Kết nối với những người khác

Trường hợp nghiên cứu

Những người sử dụng máy tính cá nhân tại nhà đang dẫn đầu trong nghiên cứu dự báo khí hậu bằng việc theo dõi các mối liên hệ giữa sự nóng lên cầu và các hiện tượng thời tiết khắc nghiệt.

Những con số

Việc sử dụng điện thoại di động

Vào năm 2000 chỉ có 2% dân số châu Phi có điện thoại di động nhưng vào năm 2009 gần 30% dân số có điện thoại di động. Các nước đang phát triển chiếm tới 66% số điện thoại di động trên thế giới.

(Đo lường xã hội thông tin)

Truyền thông về biến đổi khí hậu cần thanh niên cả ở trong nước và quốc tế cùng với mạng điện tử, sự cởi mở và đổi mới của họ. Thanh niên thường dẫn đầu những thay đổi về lối sống. Họ là chất xúc tác quan trọng cho những thay đổi không chỉ về xã hội và văn hóa mà còn cả đổi mới công nghệ.

Trường hợp nghiên cứu

Máy nghe nhạc đa tác vụ sinh thái Cranked cho phép xem phim, nghe đài FM, MP3, lưu trữ hình ảnh và các tập tin, sạc điện thoại di động và ghi âm. Một phút lên giây cót sẽ sử dụng được 40 phút bật âm thanh.

Chất thải điện tử

Các sản phẩm điện tử như máy tính, ti vi, điện thoại, điện thoại di động, máy điều hòa không khí và đồ chơi điện tử tạo ra các chất thải độc hại khi chúng bị thải bỏ không đúng cách và điều này có tác động nghiêm trọng đến môi trường và sức khỏe. Những sản phẩm này sử dụng nhiều kim loại, nhựa và các chất độc hại khác như chì và thủy ngân. Khi chúng bị vứt bỏ tại các bãi chôn lấp, các chất độc hại rò rỉ từ các chất thải phân hủy vào môi trường bằng cách thấm vào nước ngầm, làm ô nhiễm đất, và cuối cùng vào chuỗi

thức ăn. Điều này có thể tạo ra các vấn đề sức khỏe như về hô hấp, sinh sản và phát triển.

Hiện nay việc tạo ra chất thải điện tử trên toàn cầu đang tăng khoảng 40 triệu tấn mỗi năm, đặc biệt là khi ngày càng nhiều môdel sản phẩm mới được phát triển và tung ra thị trường. Trừ khi có biện pháp thích đáng để thu thập và tái chế vật liệu, nhiều nước đang phát triển sẽ phải đối mặt với thách thức của việc đối phó với ngọn núi rác thải điện tử độc hại. Vì vậy thay thế các sản phẩm điện tử chỉ vì có những cái mới sẽ làm ngọn núi này ngày càng cao hơn.

Lời khuyên

Chia sẻ, tái sử dụng và tái chế các sản phẩm điện tử giúp giảm việc xả chất thải điện tử vào môi trường.

Những con số

Doanh số bán hàng điện tử

Doanh số của các sản phẩm điện tử trên thế giới, đặc biệt là ở châu Phi và châu Mỹ La tinh dự kiến sẽ tăng mạnh trong 10 năm tới. Tới năm 2020, ở Nam Châu Phi và Trung Quốc chất thải điện tử từ máy tính cũ sẽ tăng từ 200 đến 400% so với năm 2007 và tăng 500% ở Ấn Độ.

(Giải quyết vấn đề chất thải điện tử, UNEP)

Flickr: Manuel Flores

Kết nối với những người khác

Phát thải điện tử

Tất nhiên, sự bùng nổ kỹ thuật số toàn cầu có một chi phí carbon toàn cầu. Tất cả thông tin liên lạc điện tử của chúng ta có một tác động môi trường. Xem các trang web một giờ mỗi ngày có thể phát ra tới 0,25 tấn các loại khí nhà kính mỗi năm. Các trang web càng phức tạp với nhiều hình ảnh động thì lượng khí thải càng nhiều.

Các công cụ tìm kiếm vận hành các trung tâm dữ liệu khổng lồ trên thế giới tiêu thụ rất nhiều điện chủ yếu là để làm mát chúng. Tổng năng lượng cần thiết để chạy và làm mát các trung tâm dữ liệu chiếm khoảng 30% chi phí kinh doanh. Tiến hành tìm kiếm trực tuyến hai lần từ một máy tính để bàn có thể phát thải khí nhà kính nhiều như đun nước sôi bằng một ấm đun nước.

Điện thoại di động gây ra một phần khá nhỏ trong phát thải toàn cầu nhưng nếu bạn sử dụng điện thoại di động của bạn để nói chuyện một giờ mỗi ngày thì tổng phát thải mỗi năm sẽ là hơn 1 tấn khí cacbon điôxit tương đương (CO_2).

Những con số

Phát thải của ICT

Công nghệ thông tin truyền thông (ICT) chiếm 2% lượng khí thải CO_2 toàn cầu- 40% trong số đó là do các máy tính và màn hình cá nhân.

(Mạng lưới khí hậu trung lập. UNEP)

Lời khuyên

Bằng cách tắt máy tính khi không cần thiết có thể giảm đáng kể lượng khí thải cacbon dioxit (CO_2), trung bình là hơn nửa tấn mỗi năm.

Các mạng xã hội

Kỷ nguyên nối mạng toàn cầu mới cho phép chúng ta kết nối ngay lập tức với hàng ngàn thanh niên khác như một lực lượng cho sự thay đổi. Truyền thông xã hội như Facebook và Twitter đã cho thanh niên tiềm năng trở thành các nhà báo, các nhà làm phim và nhà vận động toàn cầu. Nhiều

cơ hội để huy động thanh niên trên khắp thế giới vì một mục đích chung.

Trường hợp nghiên cứu

Be Change Agents là chương trình toàn quốc đầu tiên tại Việt Nam được xây dựng và thực hiện với mục đích "Thúc đẩy vai trò Tác nhân thay đổi của thanh niên Việt Nam để Hiểu và Hành động vì sự phát triển bền vững và quản trị tốt" do Live & Learn điều phối. Với ý nghĩa là hạt nhân của sự thay đổi, từ năm 2010, Be Change Agents đã kết nối hàng trăm bạn trẻ ở cả 3 miền Bắc, Trung, Nam thông qua những buổi tập huấn đặc biệt; thúc đẩy những sáng kiến ý nghĩa về kinh tế - môi trường - xã hội tác động tới đông đảo thanh niên Việt Nam.

Ảnh: C&E

"Facebook đã bồi trơn các bánh xe của phong trào hoạt động và giúp ích rất nhiều cho các nhà môi trường trẻ tuổi. Trước Facebook, rất khó giữ liên lạc sau các hội nghị hoặc các sự kiện thanh niên quốc tế. Bây giờ việc chia sẻ giúp chúng ta duy trì sự nhiệt tình của bản thân."

HyunJin Jeon, Mạng lưới Môi trường Thanh niên Đông Bắc Á

Trường hợp nghiên cứu

Chiến dịch ido30 ở Đan Mạch nhằm vào việc giặt quần áo ở nhiệt độ thấp hơn đã sử dụng truyền thông xã hội để gây ảnh hưởng đến mọi người với hơn 12.495 người hâm mộ trên Facebook tại 25 quốc gia và thường cung cấp thông tin được ưa chuộng trên Twitter. Tại Hội nghị biến đổi khí hậu của Liên hợp quốc ở Copenhagen trong năm 2009, người dân đã sử dụng các trang web truyền thông xã hội để viết về mong muốn của họ đối với sự thay đổi và hành động. Chiến dịch thành công này có liên quan đến quan hệ đối tác giữa một công ty sản xuất sản phẩm thân thiện với khí hậu và một cơ quan sáng tạo biết làm thế nào để sử dụng sức mạnh ngày càng tăng của truyền thông xã hội.

Các công cụ xã hội của Socialbrite cho sự biến đổi xã hội

Kết nối với những người khác

Một phong trào thanh niên toàn cầu đã phát triển xung quanh các vấn đề biến đổi khí hậu với hàng trăm sáng kiến cấp cơ sở, chiến dịch và mạng lưới mọc lên ở các nước trên thế giới. Phần 15. Các nguồn lực trực tuyến có liệt kê nhiều ví dụ. Tuy nhiên, hầu hết mạng lưới do thanh niên dẫn đầu tập trung vào biến đổi khí hậu hiện có chủ yếu là ở thế giới phát triển nói tiếng Anh. Vì vậy, thách thức kết nối mạng cho thế hệ kỹ thuật số là kết nối rộng rãi hơn với những thanh niên từ các nước phát triển và đang phát triển.

Truyền thông với các nhà hoạch định chính sách

Thanh niên đã bắt đầu có mặt tại các cuộc đàm phán khí hậu kể từ Hội nghị Thượng đỉnh Trái đất Rio năm 1992 và một loạt các hội nghị hàng năm của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu. Hành động của họ mang lại kết quả là truyền thông đưa tin rộng rãi về các sự kiện này và huy động hàng ngàn bè bạn cùng trang lứa thông qua blog và video trực tuyến. Họ đã gặp các đại diện chính phủ, tham gia vào các hành động giả định và các cuộc biểu tình có tính sáng tạo và để công chúng toàn cầu biết được những gì chính phủ của họ đã làm thay mặt họ.

Tổng hợp lại, các kế hoạch của họ bao gồm việc xây dựng phong trào thanh niên toàn cầu bằng cách hỗ trợ các đoàn đại biểu nhỏ hơn, chỉ trích các nhà đàm phán gây cản trở quá trình hoạch định chính sách và đòi hỏi các cuộc họp chính thức của hội nghị phải lắng nghe tiếng nói của thanh niên.

“Tương lai của chúng tôi đang bị đe dọa. Lịch sử sẽ phán xét liệu bạn đã làm đủ để cho chúng tôi một hành tinh đáng sống ở đây. Khi bạn ra những quyết định này, hãy dành một chút thời gian để suy nghĩ về lý do tại sao bạn đang ở đây. Có phải đó là vì chúng tôi, là con cháu của bạn không? Là những nhà lãnh đạo mới nổi, thanh niên đang huy động công chúng, xây dựng các phong trào mạnh mẽ và giúp thúc đẩy các liên minh quốc tế. Chúng tôi được kế thừa những hậu quả của sự lựa chọn của bạn. Thế giới đang theo dõi, thanh niên đang nổi dậy.”

Phát biểu của 4 đại diện của một nhóm 200 thanh niên từ 30 nước tại [Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi](#)

[khí hậu](#) (UNFCCC) ở Bali, năm 2007.

Còn có nhiều mạng lưới và các trang web nhằm vào các trường học và trường cao đẳng hoặc khán giả có mối quan tâm nói chung.

“Các học sinh ở trường trung học của tôi thường xuyên tụ tập với các trường khác để tìm giải pháp cho các vấn đề. Ủy ban của tôi tập trung vào sự nóng lên toàn cầu. Chúng tôi gây quỹ từ tài trợ của công ty và tại các hội chợ. Cho đến nay chúng tôi đã huy động được các học sinh tham gia trong trồng rừng ở tám trường học và giải thích việc này làm giảm sự nóng lên toàn cầu như thế nào.”

Dmitri Tasmali, Turkey, [UNEP Magazine for youth: Tunza](#)

Flickr: Oxfam International

Trường hợp nghiên cứu

“Green Action Day” do C&E kết hợp với trường học tổ chức, là triển lãm của các em học sinh tại Huế trưng bày sản phẩm có được từ hành động sống xanh hàng ngày như chế biến thực phẩm địa phương, tái sử dụng và làm đồ tái chế, trồng rau sạch, làm phân hữu cơ, thi hát, nhảy và mặc các trang phục tái chế.

Trường hợp nghiên cứu

Nguyễn Thành Phi là một bạn trẻ nhận được giải thưởng và thực hiện dự án về môi trường. Khi 17 tuổi, dự án khởi đầu của Phi về Giải pháp tiết kiệm năng lượng điện đã đạt giải Khuyến khích trong cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng toàn quốc của Hội Liên hiệp KH-KT Việt Nam (VIFOTEC). Hiện nay, Phi đang cùng các Đại sứ môi trường Bayer xây dựng dự án Ngôi nhà sinh thái, tạo dựng khoảng không gian lý tưởng nhất thân thiện môi trường với những bản tin xanh, gam màu thân thiện; tổ chức những tiết học về môi trường cho các em học sinh.

14. Hành động

Những người trẻ tuổi không bất lực. Thể hệ của họ là thể hệ đầu tiên với kiến thức, kỹ năng và công nghệ cần thiết để ngăn chặn các tác động thảm khốc của biến đổi khí hậu nhưng có lẽ là thể hệ cuối cùng thực sự có thể làm như vậy.

Biến đổi khí hậu đang xảy ra và cần phải được giải quyết ngay. Chúng ta phải là các tác nhân thay đổi trong việc giải quyết cuộc khủng hoảng mà chúng ta đã tạo ra và mọi người đều có một vai trò trong đó. Là một cộng đồng toàn cầu, lối sống của cá nhân các chính sách mà các chính phủ thực hiện và cách thức ứng xử của các ngành công nghiệp, tất cả đều có tác động lên Trái đất mà tất cả chúng ta chia sẻ. Chúng ta có thể tìm giải pháp và thay đổi cách chúng ta đang sống. Có thể thực hiện điều này thông qua tập thể, thông qua các giải pháp có ý thức môi trường và bền vững mà chúng ta áp dụng trong nhà ở, nơi làm việc, cộng đồng, thành phố và quốc gia của chúng ta. Điều này còn được thực hiện qua các cá nhân bằng việc áp dụng lối sống bền vững hơn.

© Shutterstock

Thanh niên đã bộc lộ sự quan tâm về biến đổi khí hậu thông qua sự tham gia của họ trong các sáng kiến khác nhau trên toàn thế giới. Họ đã chủ động nói lên tiếng nói của mình tại các hội nghị quốc tế về biến đổi khí hậu và đã thực hiện vai trò lãnh đạo trong một loạt các dự án thích ứng và giảm nhẹ để giải quyết vấn đề biến đổi khí hậu. Những dự án này bao gồm từ việc giáo dục lẫn nhau về các vấn đề biến đổi khí hậu và tinh thần

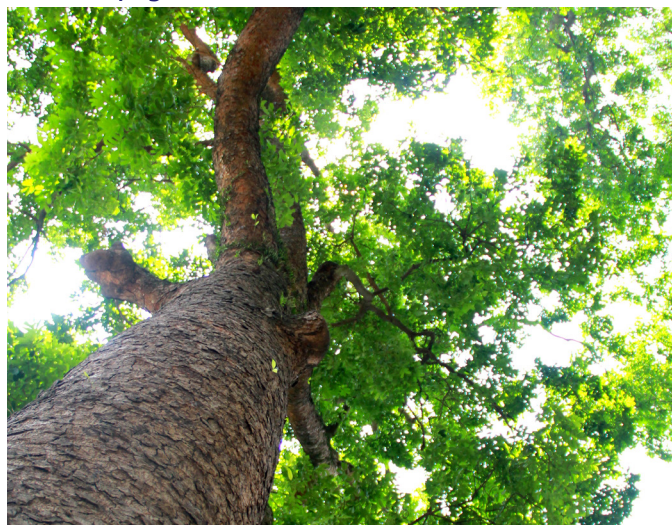
kinh doanh trẻ trong việc tìm kiếm cách sản xuất năng lượng bền vững để giúp cộng đồng của họ.

Lựa chọn các hành động

Ở cấp độ toàn cầu, có năm loại hành động chính có thể làm giảm sự nóng lên toàn cầu. Tất cả các hành động này cần các chính phủ hỗ trợ và hầu hết cần sự thỏa thuận liên chính phủ:

- Thay đổi hành vi của thiết chế, cá nhân và doanh nghiệp;
- Tăng hiệu quả năng lượng;
- Chuyển sang các nguồn năng lượng sử dụng ít hoặc không cacbon;
- Đẩy nhanh phát triển các công nghệ mới;
- Sử dụng các bồn hấp thụ cacbon tự nhiên, đặc biệt là rừng;

Thay đổi hành vi cá nhân sẽ giúp bắt đầu nhiều hành động khác bởi với tư cách là những người tiêu dùng, các cử tri và công dân, chúng ta có thể ảnh hưởng đến các quyết định của những người khác. Nhu cầu từ các lựa chọn tiêu dùng của chúng ta có thể định hướng việc cung cấp sản phẩm và dịch vụ ít cacbon và năng lượng hiệu quả. Cách tiếp cận từ dưới lên để thay đổi có thể có tác dụng.

Ảnh: C&E

Hành động

Hành động!

Tranh luận với những người khác: Chính phủ mang lại hiệu quả hơn các cộng đồng địa phương khi đáp ứng với thách thức của biến đổi khí hậu.

Điều này rõ ràng phụ thuộc vào nhiều yếu tố khác nhau, từ loại hình chính phủ, tình hình chính trị và kinh tế của đất nước, v.v. Không có câu trả lời đúng và cách làm việc cùng nhau là hiệu quả nhất. Tuy nhiên, một cuộc tranh luận như vậy có thể nêu ra rất nhiều vấn đề về cách mà thanh niên có thể hành động hiệu quả nhất.

Các tác động khác nhau

Điều quan trọng là chúng ta biết các tác động khác nhau của sự lựa chọn lối sống của chúng ta đối với phát thải khí nhà kính. Ví dụ, một số hành vi xanh phổ biến được ưa chuộng như mua các sản phẩm năng lượng hiệu quả hoặc tái chế có tương đối ít tác động về khí thải. Những việc khác như tránh các chuyến bay ngắn không cần thiết ít phổ biến và ít được ưa chuộng hơn nhưng có một tác động lớn. Những tác động này cũng khác nhau ở các nước khác nhau.

Ở các nước công nghiệp phát triển, các yếu tố lớn nhất của dấu chân carbon cá nhân theo thứ tự thường là nhà ở, giao thông vận tải, thực phẩm và các thiết bị điện. Ở những nước này, mọi người thường tiêu thụ 40% nhiên liệu/điện, 40% cho thực phẩm và 20% cho tất cả mọi thứ khác theo khối lượng. Tuy nhiên, các yếu tố lớn của dấu chân carbon cá nhân ở các nước đang phát triển và mới nổi lên thường là thực phẩm, tiếp theo mới đến nhà ở. Tuy nhiên, những người giàu ở các nước đang phát triển thường có dấu chân carbon cá nhân tương tự như những người ở các nước phát triển.

**It's the
eco₂nomy,
stupid.**

Flickr: Net_efekt

Hành động nhóm

Hành động với những người khác trong cộng đồng, trường học, trường cao đẳng hoặc đại học có thể tạo được nhiều nguồn động viên hơn, dễ dàng và thú vị hơn so với hành động cá nhân. Tuy nhiên, để thành công hành động nhóm cần những người có nhiều loại kỹ năng.

Ảnh: Adam Cade

Lời khuyên

Các kỹ năng hành động nhóm

Kỹ năng thực hành - Trồng nhiều cây làm bể chứa carbon, tốt nhất là loài có thêm bóng mát, vẻ đẹp, quả và hạt. (Xem [Chiến dịch Một tỷ Cây](#))

Kỹ năng tiếp thị - Yêu cầu chủ cửa hàng bán các sản phẩm tái chế nếu họ chưa làm như vậy. Giấy tái chế giữ gìn cây cối. Tái chế hầu hết vật liệu đều tiết kiệm năng lượng.

Kỹ năng viết và thiết kế - Cho các chính khách địa phương hoặc quốc gia thấy bạn nghiêm túc đối với biến đổi khí hậu. Viết thư cho họ. Đến thăm họ.

Phát biểu tại các cuộc họp cộng đồng - Nhiều nhà hoạch định chính sách muốn nghe từ thanh niên. Viết blog, thư từ cho các trang web và báo chí địa phương. Sản xuất các áp phích, tờ rơi hoặc video.

Kỹ năng hỗ trợ - Thực hiện một hội thảo cho các nhóm thanh niên.

Kỹ năng lãnh đạo - Thiết lập một nhóm và kết nối với các trang web như [TakingITGlobal](#). Khởi động một chiến dịch địa phương. Tham gia một chiến dịch quốc gia hoặc quốc tế. Tổ chức một sự kiện đặc biệt, hội chợ hoặc lễ hội. Kết nối một chiến dịch với một ngày đặc biệt như Ngày Môi trường Thế giới 5/6.

Hành động

Chiến dịch

Tất cả các chiến dịch lớn để cải thiện xã hội như kết thúc chế độ nô lệ hay phổ cập giáo dục tiểu học là do các nhóm những người sáng tạo, quyết tâm và và cởi mở và có nhận thức về sự cần thiết phải thay đổi khởi xướng. Vì vậy, có những lý do để lạc quan.

Hướng dẫn hành động cho thanh niên vì biến đổi khí hậu đăng tải trên trang web TakingITGlobal đưa ra lời khuyên về việc lập kế hoạch và rà soát một chiến dịch.

“Đầu tiên là đảm bảo tất cả mọi người hiểu chính xác được sự thách thức là gì, sau đó thuyết phục các cá nhân rằng hành động của họ có ý nghĩa thậm chí khi thách thức rất lớn. Chiến dịch của chúng ta sẽ nhằm chứng minh rằng tất cả mọi người có thể đóng góp một cái gì đó và rằng có thể đạt được sự thay đổi thực sự khi tất cả các lĩnh vực của xã hội cùng nhau hành động. Và chúng ta sẽ thử để có được điều này một cách thú vị và vui vẻ, cho mọi người thấy rằng việc giúp đỡ hành tinh có thể tích cực, vui vẻ và đáng mong muốn.”

Sara Svensson, Hội đồng tư vấn thanh niên UNEP Tunza, Thụy Điển

Hành động!

Nhìn vào một số trang web về biến đổi khí hậu và vận động lối sống (Giáng sinh không mua sắm, 350.org, Sáng kiến Thanh niên châu Phi về Biến đổi khí hậu).

- Bạn có hỗ trợ chiến dịch nào trong số các chiến dịch này không? Tại sao có hoặc tại sao không?
- Các chiến dịch này có nhằm mục đích nâng cao nhận thức, thay đổi hành vi hoặc tác động đến các nhà hoạch định chính sách không?
- Các chiến dịch này tập trung vào những hy vọng và sự sợ hãi, nguyên nhân và tác động, những vấn đề và giải pháp như thế nào?
- Một chiến dịch tốt gồm những gì?

Tất nhiên, hành động của thanh niên có liên quan cho dù lặp lại một triệu lần có thể vẫn không đáng kể. Tuy nhiên, hành động có sức mạnh. Chúng nêu gương cho những người khác. Chúng truyền tải các thông điệp tới các doanh nghiệp và chính phủ. Quan trọng nhất là chúng mở đường cho việc áp dụng một lối sống khỏe mạnh và hạnh phúc hơn và ít dựa vào tiêu dùng hơn!

YOUTH DECIDE

your climate. your future. your vote.

Flickr: AYCC

Chúng ta phải hành động nhanh chóng và ngay bây giờ bằng việc áp dụng lối sống ít các-bon và biến xã hội chúng ta thành những xã hội ít các-bon. Cả hai việc này hướng tới việc giảm phát thải khí nhà kính. Chúng ta còn chần chừ khi làm điều này bao nhiêu thì chúng ta càng phá hoại môi trường, các hệ sinh thái và cuối cùng là cuộc sống hàng ngày của chúng ta bấy nhiêu.

“Ngày càng có nhiều phong trào dân tộc bản địa trên toàn cầu. Lãnh đạo toàn cầu phải tính tới việc này, phải có sự tham gia và phải bao gồm thế hệ mới. Một nhà lãnh đạo phải biết ước mơ. Lãnh đạo là một phần của một phong trào hay đấu tranh. Các nhà lãnh đạo có thể là các cá nhân hoặc toàn bộ các nhóm.”

Jennifer Awingan, Nhà tổ chức Trại Thanh niên vì khí hậu châu Á - Thái Bình Dương 2010, Philippines.

“Vốn thường được gọi là các nhà lãnh đạo của ngày mai, thanh niên trên toàn cầu đang dẫn đầu, tạo cảm hứng và dẫn đầu câu chuyện. Không nản lòng trước những rào cản của những câu chuyện ảm đạm, những thanh niên này đã biến ý tưởng thành hành động và thông qua niềm đam mê và cam kết tạo cảm hứng lãnh đạo, niềm tin và nhiệt huyết trong những người khác.”

Elizabeth Wainwright, Tác giả, Tạp chí Resurgence (Sự hồi sinh)

Ảnh: C&E

15. Các nguồn trực tuyến

Tất cả các nguồn lực dưới đây đều miễn phí và trực tuyến.

Phần 1- Bộ sách hướng dẫn YX

Báo cáo Thanh niên Thế giới của Liên Hợp Quốc 2010 - Biến đổi khí hậu- <http://social.un.org/index>

Thách thức khí hậu - trò chơi tương tác trực tuyến BBC - www.bbc.co.uk/sn/hottopics/climatechange

Videos

Nhà: Một bộ phim của Yann Arthus-Bertrand - www.homethemovie.org

Phần 2- Học để thay đổi

Sáng kiến biến đổi khí hậu UNESCO - Giáo dục về biến đổi khí hậu vì sự phát triển bền vững - www.unesco.org

Ở đây và bây giờ - Giáo dục vì sự tiêu dùng bền vững - http://unep.org/pdf/Here_and_Now_English.pdf

Hướng dẫn Sandwatch - Thích ứng với biến đổi khí hậu và giáo dục vì sự phát triển bền vững - www.sandwatch.ca/

Biến đổi khí hậu - Bộ sưu tập tài nguyên giáo dục - <http://climate.nasa.gov/education/>

Trẻ em khí hậu - <http://climate.nasa.gov/kids/>

Job Corps - Sống bền vững - Hướng dẫn chương trình giảng dạy & hoạt động <http://fs.usda.gov/conservationeducation>

Thay đổi toàn cầu: từ nghiên cứu đến lớp học - www.carboeurope.org/education

Giảm chân nhẹ nhàng trên trái đất - <http://openlearn.open.ac.uk/>

Các bộ công cụ chia sẻ năng lượng và dân chủ cho trường học - Biến đổi khí hậu - www.neweconomics.org/

Bàn luận khí hậu www.neweconomics.org/publications/climate-talk

Đứng trước tương lai- Chương trình giảng dạy về sự bền vững và các vấn đề toàn cầu - www.facingthefuture.org

Công tác giới thiệu tương lai khí hậu UPD8 - www.upd8.org.uk/

C4C khí hậu cho phòng học - www.uk.climate4classrooms.org

Các nguồn lực về hành động thực tế vì sự biến đổi khí hậu - <http://practicalaction.org/schools>

Các nguồn lực về biến đổi khí hậu Oxfam - www.oxfam.org.uk/education/

ActionAid - Bộ công cụ toàn cầu - www.actionaid.org.uk/

Nguồn lực của giáo viên - www.tvos.org/thecorporation/teachers.html

Cuộc tranh luận lớn về biến đổi khí hậu- làm thế nào để đóng vai của bạn www.walescarbonfootprint.gov.uk

Biến đổi khí hậu: Hậu Copenhagen - www.oxfam.org.uk/education/

Hành tinh hạnh phúc, phát triển bền vững và quyền công dân - www.eauc.org.uk/sorted/files/happy_planet.pdf

Diễn đàn thức tỉnh những người mơ mộng, thay đổi ước mơ - <http://awakeningthedreamer.org/get-involved/the-symposium/>

Trò chơi biến đổi khí hậu toàn cầu - www.economicsnetwork.ac.uk/

Videos

www.youtube.com: "tiếng nói của thanh niên về giáo dục vì sự phát triển bền vững từ khắp nơi trên thế giới," "Hội nghị thanh niên về giáo dục cho phát triển bền vững & Tầm nhìn Giá trị hành động", "Power Down TV Show - Thế giới Cafe -Tập 10"

Awakening the dreamer, Essential materials - <http://awakeningthedreamer.org/get-involved/>

Phần 3 - Khí hậu đang biến đổi

Ủy ban quốc tế về biến đổi khí hậu - www.ipcc.ch

Cửa ngõ đến với công việc về biến đổi khí hậu của hệ thống Liên hợp quốc - www.un.org/climatechange/

Biến đổi khí hậu toàn cầu - Dấu hiệu sống còn của hành tinh - <http://climate.nasa.gov>

Loại bỏ thói quen: Hướng dẫn của Liên hợp quốc về cacbon trung tính - www.unep.org/publications/

Khí hậu đang bị đe dọa: Hướng dẫn phổ biến về các báo cáo mới nhất của IPCC - www.grida.no/publications/

Bộ ảnh đồ họa Lưỡi Arenal của UNEP - www.grida.no/publications/vg

Bước đầu tìm hiểu về biến đổi khí hậu của UNEP: Hướng dẫn về Công ước khung của Liên hợp quốc và Nghị định thư Ki-ô-tô - www.unep.org/dec/docs/info/ccguide/beginner-99.htm

Báo cáo Phát triển Thế giới 2010 - Khoa học của biến đổi khí hậu - www.worldbank.org

Cơ quan Bảo vệ môi trường Hoa Kỳ - Biến đổi khí hậu - www.epa.gov/climatechange/

Khí hậu thực - www.realclimate.org

Trendalyzer-Thế giới với các khoảng cách về tư duy- những xu hướng quan trọng nhất trên thế giới-www.footprintnetwork.org

Videos

www.youtube.com: "Việc đó đã kết thúc như thế nào "

UNEP Khoa học và bằng chứng khoa học về biến đổi khí hậu- www.podcampus.de/channels/21/nodes/3366

Phần 4 - Những tác động của biến đổi

Tài liệu Khí hậu Frontlines - www.climatefrontlines.org

Tạp chí UNEP Tunza - số 6.1 Từ bỏ thói quen - www.ourplanet.com/tunza

Ngăn chặn thảm họa! Một trò chơi mô phỏng thảm họa - www.stopdisastersgame.org

Báo cáo tác động của con người: Giải phẫu một cuộc khủng hoảng im lặng - www.eird.org/publicaciones/humanimpactreport.pdf

Videos

www.youtube.com: "Trọng tâm của trái đất: Số đặc biệt về Biến đổi khí hậu," "Các nước nghèo không có khả năng chỉ trả cho lối sống của chúng ta", "Chiến đấu cho sự sống còn- Các dân tộc bản địa và biến đổi khí hậu ở Kenya ", "Chiến tranh vì tài nguyên- Thời đại của hình ảnh động ngu ngốc ", "Đổi mặt

Các nguồn lực trực tuyến

với hạn hán & Lũ lụt”

Liên hợp quốc- 90 video về biến đổi khí hậu - www.youtube.com/view_play_list?p=4BF02A105C347439

Báo cáo phát triển con người 2007/2008: Biến đổi khí hậu và phát triển con người - <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2007-8/videos>

Các giải pháp địa phương về một thiên đường chìm, Đào Carteret - www.vimeo.com/4177527

Thức dậy, sợ hãi và sau đó bình tĩnh lại - www.vimeo.com/1709110

Biến đổi khí hậu- Một hành tinh, một cơ hội. Một bài luận bằng hình ảnh - www.inmotion.magnumphotos.com/essay/one-planet-one-chance

Phần 5 - Những lựa chọn về lối sống

Theo dõi biến đổi khí hậu - So sánh tổng lượng khí thải và lượng khí thải CO₂ bình quân đầu người- www.miller-mccune.com/

Tầm nhìn để thay đổi: Các khuyến nghị cho các chính sách hiệu quả về những lối sống bền vững - www.unep.org/publications

Tin tức tương lai - www.neweconomics.org/

Một cái chân to trên một hành tinh nhỏ? Kế toán với các dấu chân sinh thái - www.conservation-development.net/?L=2&ds=5

Mạng lưới dấu chân toàn cầu - www.footprintnetwork.org/en

Máy tính dấu chân của WWF - www.footprint.wwf.org.uk

Videos

www.youtube.com: “Mathis Wackernagel: dấu chân sinh thái”, “Thời đại của sự ngu ngốc: Đoạn clip: Tương lai xấu (Phiên bản đầu) Cuộc thi phim tương lai có thể -www.possiblefuturesfilmcontest.org

Phần 6 - Cuộc sống tốt

Nghiên cứu điều kiện sống cơ bản của DEFRA: Tổng hợp báo cáo - www.defra.gov.uk

Chỉ số Hành tinh hạnh phúc - www.happyplanetindex.org

Giáo dục vì sự phát triển bền vững liên kết học tập và hạnh phúc - www.unesco.org

Bảng chữ cái của trái tim con người: Từ A đến Z của cuộc sống - www.alphaheart.com/outtakes-upside

Videos

www.youtube.com: “www.youtube.com: “Trái đất thu nhỏ”, “Mức tinh thần(Phim ngắn),” “Affluenza (two2toomuch)/Kinh tế học của hạnh phúc - www.theeconomicsofhappiness.org

Phần 7 – Thực phẩm

Tạp chí Tunza của UNEP - Số 6.2 Thực phẩm và Môi trường, Số 6.3 Nước - www.ourplanet.com/tunza

Mạng khí hậu trung lập của UNEP (nông nghiệp-thực phẩm) - www.unep.org/climateneutral/

Những gì tôi ăn- Vòng quanh thế giới trong 80 chế độ ăn - www.whatieat.org/

Hành tinh đói: thể giới của ăn uống- hướng dẫn giáo dục - www.eusa.org/siteresources/data/files/pg_hungryplanet.pdf

Videos

www.youtube.com: “Hành tinh đói”, “Hãy suy nghĩ toàn cầu: Ăn địa phương Phần 1/2,” “ Hãy suy nghĩ toàn cầu - Ăn địa phương Phần 2/2 ”, “Món ăn khí hậu- Đồng hồ Đức và Bánh mì cho thế giới ” Thực phẩm và kết nối khí hậu - www.vimeo.com/11923174

Phần 8 - Kiểm soát năng lượng

Năng lượng bền vững- không có không khí nóng- www.withouthotair.com

Số liệu thống kê ước tính trên thế giới, bao gồm năng lượng - www.worldometers.info

Áp phích về năng lượng không tái tạo - www.berr.gov.uk/files/file23275.pdf

Áp phích năng lượng tái tạo - www.berr.gov.uk/files/file23272.pdf

Videos

www.youtube.com: “Khí sinh học là một giải pháp sức khỏe, trao quyền, và khí hậu”, “Các mẹo tiết kiệm năng lượng trong nhà bạn (phần 1/2)”, “ Năng lượng, hãy tiết kiệm năng lượng!” “20% năng lượng tái tạo vào năm 2020”

Phần 9 - Giao thông vận tải

Hành tinh của chúng ta - giao thông vận tải bền vững - www.unep.org/ourplanet/2009/sept/en

Mạng khí hậu trung lập của UNEP (Giao thông vận tải) - www.unep.org/climateneutral/

Shell – Các năng lượng thay thế cho giao thông vận tải - www.shell.com/home/content/environment_society/

Chuyến bay và máy tính cacbon - www.chooseclimate.org/flying

Videos

www.youtube.com: “Brazil-Curitiba, một thành phố bền vững” “Philippines chuyển sang giao thông vận tải xanh”, “Tương lai 360 Tập 3: Giao thông vận tải xanh”, “ Amsterdam: Thủ đô xe đạp Châu Âu ” “Đổi mới - Sản xuất năng lượng bằng cách đi bộ www.vimeo.com/2503037

Phần 10 - Vui chơi giải trí

Biến đổi khí hậu và du lịch thanh niên: Một Hướng dẫn về Công nghiệp Du lịch Thanh niên - www.wysetc.org/resource/resmgr/research_reports/climate_change_industry_guid.pdf

Hộ chiếu xanh của UNEP - www.unep.fr/greenpassport/

Hướng dẫn Hội nghị Xanh của UNEP - www.unep.org/pdf/GreenMeetingGuide.pdf

Dự án Nghệ sĩ Trái đất - www.apeak.org/

Videos

www.youtube.com: “Thời đại của sự ngu ngốc: Phần giới thiệu phim: tháng 2 năm 2009,” “ Phim hoạt hình Biến đổi khí hậu: Toàn cầu nóng lên Phần 2”, “Biến đổi khí hậu: Âm nhạc” “Nhà của nghệ sỹ trùng giải nhạc ráp khí hậu!” “Trái đất 350: Biến đổi khí hậu Nghệ thuật nhìn thấy từ không gian” “Vấn trượt bền vững- <http://planetgreen.discovery.com/videos/treehugger-tv-sustainable-skateboards.html>

Nguồn lực trực tuyến

Hãy nhắm vào biến đổi khí hậu - www.passporttoknowledge.com/polar-palooza/whatyoucando/taacc/

Phim mưa nặng hạt - www.unep.org/NewsCentre/videos/player_new.asp?w=480&h=272&f=/newscentre/videos/shortfilms/2009-12-1_Hard_rain

Phần 11 - Mua sắm vật dụng

Người tiêu dùng có đạo đức - www.ethicalconsumer.org

Xem kĩ hơn những gì ta mua - www.facingthefuture.org

Videos

www.youtube.com: "Mike Berners Lee - dấu chân carbon của tất cả mọi thứ", "Chủ nghĩa tiêu dùng (AudioKingD0m)", "Mua, sử dụng, phá hủy, vứt rác và độc hại", "Chất thải điện tử kết thúc ở đâu?" "Rừng và biến đổi khí hậu: Một sự thật thuận tiện Phần 1/2 và Phần 2/2"

Câu chuyện đồ vật - www.storyofstuff.com

Triển lãm xanh tại Nhật Bản - www.vimeo.com/6241312

Loại bỏ quyền sở hữu - Ecomodo - <http://ecomodo.com/pages/index.aspx>

Hợp tác tiêu thụ groundswell - Những gì của tôi là của bạn - www.collaborativeconsumption.com/spreadables

Phần 12 - Tiền bạc và việc làm

Các việc làm xanh: Hướng tới việc làm tốt trong một thế giới bền vững ít các-bon - www.unep.org/

Tìm hiểu biến đổi khí hậu của Liên Hợp Quốc - www.unccllearn.org/

Tăng trưởng không có kết quả - phân phối lợi ích và chi phí từ tăng trưởng kinh tế không cân bằng - www.ted.com/talks/tim_jackson_s_economic_reality_check.html

Tăng trưởng không có kết quả - phân phối lợi ích và chi phí từ tăng trưởng kinh tế không cân bằng - www.neweconomics.org

Báo cáo Chủ nghĩa tiêu dùng đạo đức năm 2009 (Ngân hàng Co-op) - www.co-operativebankinggroup.co.uk/

Nghề nghiệp xanh - <http://climate.nasa.gov/kids/greenCareers/index.cfm>

Job Corps - Việc làm xanh - www.fs.usda.gov/Internet/FSE_DOCUMENTS/stelprdb5212120.pdf

Videos

www.youtube.com: "Hóa đơn - phim ngắn - Đồng hồ Đức", "Thời đại của sự ngu ngốc: Đoạn phim: Hình vẽ minh họa rút ngắn và hội tụ"

Phần 13 - Kết nối với những người khác

Tâm lý học về truyền thông biến đổi khí hậu - www.cred.columbia.edu/guide/

Truyền thông bền vững - www.unep.org/publications

Bán những lời sáo rỗng: thông điệp khí hậu mới - www.futerra.co.uk

"UNFCCC cùng lớn lên trong điều kiện khí hậu thay đổi - Liên Hợp Quốc, thanh niên và biến đổi khí hậu" và "Thanh niên tham gia trong quá trình đàm phán UNFCCC - Liên hợp quốc, thanh niên và biến đổi khí hậu" - www.unfccc.int

Thanh niên thống nhất lại vì sự tiến bộ về khí hậu -

www.youthclimate.org

Phong trào thanh niên vì khí hậu -

http://en.wikipedia.org/wiki/Youth_Climate_Movement

Youth@ COP15 - Thời đại đang đến của phong trào thanh niên vì khí hậu - www.sustainus.org

TakingITGlobal - www.tigweb.org/

Ảnh chụp các phong trào thanh niên toàn cầu - <http://youthmovement.org/guide/globalguide.htm>

Videos

www.youtube.com: "UNICEF Thái Bình Dương - Kiribati và biến đổi khí hậu", "Liên minh Giáo dục khí hậu: Biến đổi khí hậu cho thanh thiếu niên", "Eddsworld - phim hoạt hình biến đổi khí hậu"

Tiếng nói thanh niên về biến đổi khí hậu- Seri phim ngắn - www.youngvoicesonclimatechange.com/

1 phút để cứu thế giới - www.1minutetosavetheworld.com

Phần 14 - Hành động

TakingItGlobal - Biến đổi khí hậu: hướng dẫn thanh niên hành động - www.tigweb.org/action-tools/guide

Mười hai bước để giúp bạn từ bỏ thói quen CO₂ - www.unep.org/

Hành tinh tương lai của chúng ta - Chia sẻ kiến thức của ngày hôm nay, hành động, sáng tạo hành tinh trong tương lai của chúng ta - www.ourfutureplanet.org

Videos

www.youtube.com: "Lời kêu gọi cảnh tỉnh khí hậu toàn cầu", "Chúc mừng sinh nhật Heathrow chuyển đổi", "UNICEF: các đại biểu thanh niên Zambia đối đầu với cuộc khủng hoảng khí hậu"

Bangladesh thích nghi: Xây dựng các giải pháp địa phương - www.vimeo.com/9872994

Lãnh đạo trẻ từ nam bán cầu - www.vimeo.com/6076933

Thanh niên nắm lấy tay lái - www.fora.tv/topic/environment

16. Các thuật ngữ hữu ích

Thích ứng

Việc áp dụng các chính sách và thực tiễn nhằm chuẩn bị cho ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, chấp nhận rằng không thể tránh hoàn toàn các ảnh hưởng này do quán tính của các hệ thống khí quyển và đại dương.

Phát thải của con người

Đề cập đến phát thải các khí nhà kính, nguồn gốc của các khí nhà kính và các bình xạ liên quan đến hoạt động của con người, bao gồm đốt nhiên liệu hóa thạch để lấy năng lượng, phá rừng và những thay đổi trong sử dụng đất dẫn đến sự tăng ròng trong khí thải.

Cácbon điôxít (CO₂)

Khí nhà kính chủ yếu do hoạt động của con người gây ra. Nó cũng đến từ các nguồn tự nhiên như hoạt động núi lửa.

Dấu chân cacbon

Lượng khí nhà kính (thường được đo bằng tấn cacbon điôxít tương đương) do một người, một tổ chức, một sản phẩm hoặc một hoạt động phát ra.

Bể hấp thụ cacbon

Một đặc điểm tự nhiên ví dụ một khu rừng hoặc đầm lầy than bùn hấp thụ CO₂.

Nền kinh tế vòng

Một nền kinh tế vòng là một nền kinh tế cân bằng giữa phát triển kinh tế với bảo tồn môi trường và tài nguyên. Nó đặt trọng tâm vào bảo vệ môi trường và sử dụng hiệu quả và tái chế tối đa các nguồn tài nguyên. Một nền kinh tế tròn có đặc trưng tiêu thụ ít năng lượng, phát ra ít chất thải gây ô nhiễm và hiệu quả cao.

Biến đổi khí hậu

Dùng để chỉ một sự thay đổi có ý nghĩa thống kê của trạng thái trung bình hoặc sự biến đổi của khí hậu tồn tại trong một thời gian dài (thường là hàng thập kỷ hoặc lâu hơn). Sự thay đổi này có thể do quá trình tự nhiên bên trong hoặc dưới áp lực từ bên ngoài, hoặc những thay đổi liên tục của con người đối với thành phần của khí quyển hoặc sử dụng đất. Công ước Khung của Liên Hợp Quốc về biến đổi khí hậu (UNFCCC) xác định biến đổi khí hậu là một sự thay đổi trực tiếp hoặc gián tiếp do hoạt động của con người làm thay đổi các thành phần của bầu khí quyển toàn cầu bên cạnh biến đổi khí hậu tự nhiên quan sát được trong các thời gian so sánh. UNFCCC phân biệt giữa biến đổi khí hậu do hoạt động của con người và biến đổi khí hậu do các nguyên nhân tự nhiên.

CO₂ tương đương

Đây là nồng độ CO₂ có thể gây ra lượng bức xạ tương tự như một hỗn hợp khí CO₂ và khí nhà kính khác đã cho. Cácbon điôxít (CO₂e) tương đương là một phép đo tiêu chuẩn phổ quát cho phép đánh giá những tác động của phát thải (hoặc tránh việc phát thải) các khí nhà kính khác nhau.

Người tiêu dùng

Người mua hàng hóa hoặc dịch vụ hàng ngày hoặc người sử dụng cuối cùng trong chuỗi phân phối một hàng hóa hoặc dịch vụ.

Tiêu dùng

Chỉ tiêu trong một khoảng thời gian đặc biệt cho hàng hoá và dịch vụ được sử dụng để đáp ứng các nhu cầu và mong muốn, hoặc quá trình trong đó chất của một vật bị phá hủy hoàn toàn và/hoặc kết hợp hoặc chuyển đổi thành một vật khác.

Tiêu dùng quá mức

Chỉ tiêu xa hoa cho hàng hoá, dịch vụ được mua chủ yếu là nhằm phô trương thu nhập hoặc tài sản và duy trì địa vị xã hội.

Dấu chân sinh thái

Một phép đo lượng đất sản xuất sinh học và nước mà một cá nhân, dân số, hoặc hoạt động cần để sản xuất tất cả các tài nguyên mà cá nhân, dân số hoặc hoạt động đó tiêu dùng và để hấp thụ các chất thải họ tạo ra sử dụng công nghệ và thực hành quản lý tài nguyên hiện hành. Dấu chân sinh thái thường được đo bằng hecta toàn cầu (một đơn vị phổ biến bao gồm năng suất trung bình của tất cả đất sản xuất sinh học và diện tích biển trên thế giới trong một năm). Bởi vì thương mại toàn cầu, dấu chân của một cá nhân hay đất nước bao gồm đất hoặc biển từ tất cả các nơi trên thế giới.

Giáo dục vì sự phát triển bền vững

Giáo dục vì sự phát triển bền vững (GD vì PTBV) nhằm mục đích giúp đỡ người dân phát triển các thái độ, kỹ năng và kiến thức để có những quyết định với đầy đủ thông tin vì lợi ích của bản thân và những người khác hiện tại và trong tương lai và hành động theo những quyết định này. GD vì PTBV hỗ trợ 5 loại học tập cơ bản để cung cấp giáo dục có chất lượng và thúc đẩy phát triển con người bền vững: học để biết, học để tồn tại, học để sống chung với nhau, học để làm việc và học để biến đổi bản thân và xã hội. GD vì PTBV quan tâm tới tất cả các cấp giáo dục và tất cả các bối cảnh xã hội (gia đình, trường học, nơi làm việc, cộng đồng). Nó cho phép người học có được các kỹ năng, năng lực, giá trị và kiến thức cần thiết để đảm bảo phát triển bền vững và thúc đẩy các công dân có trách nhiệm.

Nhiên liệu hóa thạch

Các nhiên liệu dựa trên cacbon từ các mỏ cacbon hóa thạch, bao gồm than, dầu mỏ và khí đốt tự nhiên

Sự nóng lên toàn cầu

Sự gia tăng nhiệt độ đo được trung bình của không khí gần bề mặt trái đất và đại dương kể từ giữa thế kỷ 20 và dự báo tiếp tục tăng.

Tòa nhà xanh

Một tòa nhà xanh tập trung vào các khía cạnh sinh thái. Nó được thiết kế, quy định và xây dựng có quan tâm đến hiệu quả về năng lượng và nước và việc giảm thiểu mọi tác động tiêu cực của tòa nhà đối với những người sống ở đây cũng như môi trường.

Hiệu ứng nhà kính

Bề mặt Trái đất ấm áp như hiện nay là nhờ sự hiện diện của các khí nhà kính đóng vai trò như một tấm chăn bán phần đối với những sóng bức xạ dài từ bề mặt trái đất. Điều này gọi là hiệu ứng nhà kính tự nhiên. Nếu không có hiệu ứng nhà kính tự nhiên, nhiệt độ trái đất sẽ là khoảng -18°C thay vì 14°C.

Khí nhà kính

Các loại khí trong bầu khí quyển gây ra sự nóng lên của trái đất và biến đổi khí hậu. Các khí nhà kính chủ yếu là cácbon điôxít (CO₂), mêtan (CH₄) và oxit nitơ (N₂O). Các khí nhà kính ít phổ biến nhưng có tác động mạnh là khí hidro fluorocacbon (HFCs), perfluorocacbon (PFCs) và sulfur hexa-fluoride (SF₆).

Tẩy xanh

Tẩy xanh là hành vi làm cho người tiêu dùng nhầm lẫn về thực hành môi trường của một công ty hoặc lợi ích môi trường của

Các thuật ngữ hữu ích

một sản phẩm hay dịch vụ. Đáng chú ý là các công ty bị buộc tội tẩy xanh khi họ dành nhiều thời gian và tiền bạc tự xưng là xanh thông qua quảng cáo và tiếp thị hơn là thực sự thực hiện các hoạt động kinh doanh giảm thiểu tác động môi trường của họ.

Việc làm xanh

Việc làm xanh là việc làm trong nông nghiệp, công nghiệp, dịch vụ và quản lý góp phần bảo quản hoặc khôi phục chất lượng môi trường. Chúng làm giảm tác động môi trường của các doanh nghiệp và các lĩnh vực kinh tế tới các mức độ bền vững. Có thể tìm thấy việc làm xanh trong nhiều lĩnh vực của nền kinh tế, từ cung cấp năng lượng tới tái chế và từ nông nghiệp và xây dựng tới giao thông vận tải.

Ban liên chính phủ về biến đổi khí hậu (IPCC)

Là cơ quan quốc tế dẫn đầu trong việc đánh giá biến đổi khí hậu. Nó được Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc (UNEP) và Tổ chức Khí tượng Thế giới (WMO) thành lập để cung cấp cho thế giới một cái nhìn khoa học rõ ràng về hiện trạng kiến thức về biến đổi khí hậu và các tác động môi trường và kinh tế- xã hội tiềm tàng của nó.

Nghị định thư Kyoto

Một nghị định thư cho Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu. Nghị định thư yêu cầu các nước phát triển giảm phát thải khí nhà kính của họ xuống dưới mức quy định cho mỗi trong số họ trong Hiệp ước. Những mục tiêu này phải được đáp ứng trong vòng 5 năm từ 2008 đến 2012 và tổng lượng cắt giảm phát thải khí nhà kính tối thiểu là 5% so với số liệu cơ sở của năm 1990.

Lối sống

Trong ấn phẩm này, từ lối sống đề cập đến các cách sống một cách rộng rãi và đơn giản hơn. Nó bao hàm sự đại diện, giá trị và niềm tin, hành vi và thói quen, các thiết chế, các hệ thống kinh tế và xã hội

Nền kinh tế ít cacbon

Một nền kinh tế ít cacbon là một hệ thống kinh tế, công nghệ và xã hội mới của sản xuất và tiêu thụ để bảo tồn năng lượng và giảm phát thải khí nhà kính so với hệ thống kinh tế truyền thống trong khi duy trì đà phát triển kinh tế và xã hội.

Giảm nhẹ

Một sự can thiệp của con người để làm giảm các nguồn thải khí nhà kính hoặc tăng cường các bể hấp thụ khí nhà kính.

Năng lượng tái tạo

Các nguồn năng lượng bền vững trong một khoảng thời gian ngắn liên quan đến các chu kỳ tự nhiên của trái đất, bao gồm các công nghệ không cacbon như năng lượng mặt trời, thủy điện, gió, cũng như các công nghệ cacbon trung tính như sinh khối.

Tài nguyên

Các tài sản xuất hiện một cách tự nhiên cung cấp các lợi ích thông qua việc cung cấp nguyên liệu thô và năng lượng sử dụng trong hoạt động kinh tế (hoặc có thể sẽ cung cấp các lợi ích như vậy) và chủ yếu bị suy giảm về số lượng thông qua sử dụng của con người. Chúng được chia thành 4 loại tài nguyên là khoáng sản và năng lượng, đất, nước và sinh học.

Sự vừa đủ

Khái niệm về sự vừa đủ cung cấp một mô hình kinh tế thay thế cho chủ nghĩa tiêu dùng và là một phần cần thiết của các lối

sống bền vững. Đó là một lý tưởng triết học cho phép một cuộc sống có chất lượng cao hơn đồng thời giảm thiểu tác động của con người đối với thế giới tự nhiên. Sự vừa đủ thách thức quan niệm nếu một số là tốt thì nhiều hơn phải tốt hơn. Thay vào đó, nó nhấn mạnh sự vừa đủ. Sự vừa đủ không phải là sự hy sinh, chối bỏ, khổ hạnh, hoặc không có. Vừa đủ là đảm bảo các điều kiện sống cơ bản và sống tốt.

Phát triển bền vững

Phát triển đáp ứng các nhu cầu của hiện tại mà không ảnh hưởng đến khả năng của các thế hệ tương lai để đáp ứng nhu cầu của họ. Phát triển bền vững bao gồm sự bền vững về kinh tế, môi trường và xã hội là các trụ cột độc lập và hỗ trợ lẫn nhau và có thể đạt được bằng cách quản lý các vốn vật lý, tự nhiên và con người. Xoá đói giảm nghèo, thay đổi mô hình sản xuất và tiêu dùng không bền vững, bảo vệ và quản lý cơ sở tài nguyên tự nhiên của phát triển kinh tế và xã hội là các mục tiêu bao quát và các yêu cầu cần thiết cho phát triển bền vững.

Lối sống bền vững

Một lối sống bền vững là một cách sống được kích hoạt bởi cả cơ sở hạ tầng, hàng hoá và dịch vụ hiệu quả và sự lựa chọn và hành động cá nhân giảm thiểu việc sử dụng các nguồn tài nguyên thiên nhiên và tạo ra khí thải, rác và ô nhiễm trong khi hỗ trợ phát triển kinh tế- xã hội công bằng và tiến bộ cho tất cả mọi người. Xây dựng lối sống bền vững có nghĩa là xem xét lại cách sống, cách mua sắm và tổ chức cuộc sống hàng ngày của bản thân. Đó cũng là cũng thay đổi cách chúng ta xã hội hoá, trao đổi, chia sẻ, giáo dục và xây dựng bản sắc. Đó là về biến đổi xã hội và sống trong sự cân bằng với môi trường tự nhiên.

Công ước khung của Liên Hợp Quốc về biến đổi khí hậu (UNFCCC)

Công ước khung của Liên Hợp Quốc về biến đổi khí hậu (UNFCCC) là hiệp ước khí hậu quốc tế đầu tiên. Nó có hiệu lực vào năm 1994 và kể từ đó đã được 189 quốc gia bao gồm cả Hoa Kỳ phê duyệt. Gần đây, một số quốc gia đã thông qua Nghị định thư Kyoto bổ sung cho hiệp ước gồm những biện pháp mạnh hơn (và có ý nghĩa ràng buộc pháp lý).

Điều kiện sống cơ bản

Điều kiện sống cơ bản đề cập đến tình trạng khỏe mạnh và hạnh phúc. Nó tương quan với nhiều yếu tố khác nhau, bao gồm năng lực để đáp ứng nhu cầu của một người. Nó vượt ra ngoài các chỉ số giàu có về tài chính chẳng hạn như GDP. Tuy nhiên, nghiên cứu đã chỉ ra rằng khi vượt một ngưỡng thì tăng tiêu dùng và GDP không làm cho mọi người hạnh phúc hơn và hài lòng hơn. Điều kiện sống cơ bản cũng liên quan chặt chẽ tới vốn xã hội, bao gồm cả cảm giác được là một phần và hữu ích cho một cộng đồng.

Nước ảo

Cũng được gọi nước ẩn. Đây là nước tiêu thụ trong quá trình sản xuất một sản phẩm nông nghiệp hoặc công nghiệp.

Không chất thải

Điều này liên quan đến việc xem xét lại và thiết kế lại vòng đời sản phẩm để tất cả các sản phẩm được tái sử dụng, sửa chữa hoặc tái chế trở lại thiên nhiên hoặc thị trường, tạo ra một vòng tròn hoàn chỉnh.

17. Giới thiệu về YXC

Sáng kiến YouthXchange

UNEP và UNESCO bắt đầu Sáng kiến YouthXchange (YXC) vào năm 2001 để thúc đẩy những lối sống bền vững trong thanh niên (độ tuổi 15-24) thông qua giáo dục, đối thoại, nâng cao nhận thức và xây dựng năng lực. Ở cấp quốc gia và cấp địa phương, các hoạt động đào tạo YXC được đảm bảo thông qua một mạng lưới đối tác đa dạng với sự hỗ trợ của một bộ công cụ đào tạo được in ấn và một trang website www.youthxchange.net.

Bộ công cụ tập huấn YXC về tiêu dùng có trách nhiệm

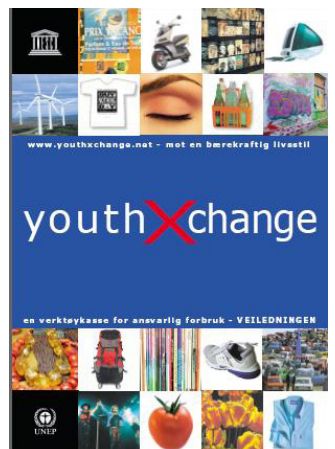
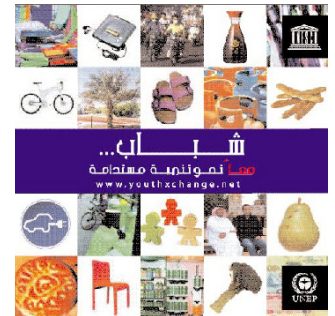
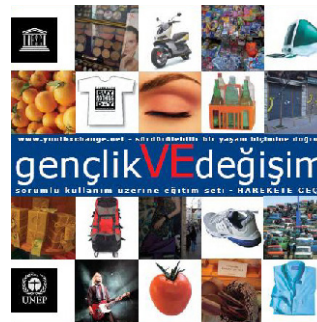
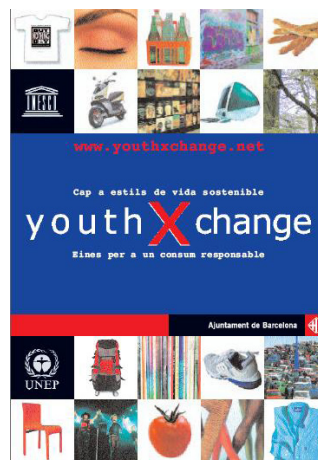
Bộ công cụ tập huấn YXC cung cấp thông tin, ý tưởng, lời khuyên và thực tiễn tốt về các chủ đề như tiêu dùng bền vững, lối sống, di chuyển giảm thiểu rác, hiệu quả năng lượng và tài nguyên, mua sắm thông minh và có trách nhiệm v.v. Từ năm 2001, Hướng dẫn YouthXchange đã được dịch sang hơn 20 ngôn ngữ, bao gồm: Ả Rập, Azerbaijan, Basque, Catalan, Trung Quốc, Philippine, Việt Nam, Flemish, tiếng Pháp, tiếng Đức, tiếng Hy Lạp, Hungary, Ý, Nhật, Hàn Quốc, Na Uy, Bồ Đào Nha, Slovenia, Tây Ban Nha, Thổ Nhĩ Kỳ. Từ Trung Quốc đến Ý và từ Dubai đến Thành phố Mexico. UNEP và UNESCO ước tính rằng Hướng dẫn đã đến với hơn 400.000 người trên toàn thế giới. Có thể tải Hướng dẫn từ www.unep.org và www.unesco.org.

Mạng lưới YXC

YXC làm việc với thanh niên trong độ tuổi 15-24 cũng như các nhà giáo dục, các tổ chức phi chính phủ, các tập huấn viên và các nhà lãnh đạo thanh niên trên toàn thế giới. YXC đến với thanh niên thông qua một mạng lưới các đối tác quốc gia tại 45 quốc gia. YXC đã trở thành một mạng lưới các tổ chức tích cực theo đuổi giáo dục vì tiêu dùng và lối sống bền vững và làm việc ở địa phương với cùng học liệu và phương pháp tiếp cận sư phạm. Một số đối tác YXC cũng có các phiên bản địa phương của trang web YXC.

Các đối tác YXC

Các đối tác YouthXchange trên toàn thế giới đã biến dự án thành hiện thực và là các bằng chứng sống về cách thức truyền tải các giá trị phức tạp của lối sống bền vững cho thanh niên trong khi tạo niềm vui và trao đổi ý tưởng và kinh nghiệm hoạt động.

18. Việt Nam YouthXChange

Vận động và thúc đẩy tiêu dùng có trách nhiệm và lối sống bền vững hướng tới thay đổi hành vi trong giới trẻ Việt Nam.

Trung tâm Phát triển Sáng kiến Cộng đồng và Môi trường (C&E)

C&E là một tổ chức phi chính phủ và phi lợi nhuận Việt Nam hoạt động với sứ mạng là hỗ trợ các cộng đồng địa phương và các tổ chức xã hội dân sự trong việc xây dựng và thực hiện các sáng kiến bền vững tại địa phương để bảo vệ môi trường, quản lý bền vững nguồn tài nguyên thiên nhiên, thúc đẩy phát triển bền vững. C&E có mạng lưới toàn quốc gồm các nhóm địa phương và nhóm thanh niên tình nguyện vì sự phát triển bền vững.

Năm 2009, C&E với tư cách là một đối tác phi chính phủ của Nhóm công tác về lối sống bền vững thuộc Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc (UNEP) đã tập hợp được 700 sinh viên và các nhà hoạt động chuyên môn trẻ tiến hành Cuộc khảo sát toàn cầu về Phong cách sống bền vững (GSSL) và đồng thời tổ chức các diễn đàn để chia sẻ cách sống và tầm nhìn cho tương lai của giới trẻ VN với bạn bè từ các nền văn hóa khác nhau trên toàn thế giới. Tiếp theo GSSL-Việt Nam, C&E trở thành một đối tác của UNEP và UNESCO đang tham gia vào Sáng kiến Kết nối trẻ (YXC) để thúc đẩy lối sống bền vững trong thanh niên độ tuổi từ 15-24 thông qua giáo dục, đối thoại, nâng cao nhận thức và xây dựng năng lực trên toàn thế giới.

Trên cơ sở các phong trào và sáng kiến xanh hiện có trên toàn quốc, C&E đã thực hiện: (1) các khóa đào tạo: "*Xây dựng năng lực về phong cách sống và tiêu dùng bền vững*", "*Xây dựng năng lực lồng ghép phong cách sống và tiêu dùng bền vững trong lập kế hoạch*", "*Tiêu dùng Thông minh*"; (2) các chuyến thăm quan sinh thái về: *Sản xuất Rau hữu cơ*, *Xử lý nước thải trong khu công nghiệp*, *Rừng Ngập mặn Cần Giờ*; (3) các sự kiện: *Chuỗi ngày Xanh tại Hà Nội*, *Ngày Hội Tái chế Thừa Thiên Huế*, hội thảo "*Sống Xanh Dễ hay Khó*" và "*Thợ xanh thành phố*" tại Hà Nội, diễn đàn "*Tiêu dùng bền vững của Tương lai*" và "*Hành trình của chúng ta*" tại TPHCM và (4) cung cấp các nguồn lực và hỗ trợ thực hiện các sáng kiến.

Những sáng kiến thân thiện với môi trường tập trung vào việc sử dụng hiệu quả và tiết kiệm các nguồn tài nguyên đã xây dựng nhận thức và tạo ra thay đổi hành vi và hành động trong cuộc sống hàng ngày của các cá nhân và nhóm hướng tới sự bền vững. Những sáng kiến khác như các sự kiện và lễ hội, liên quan đến việc vận động đã thu hút sự chú ý của giới truyền thông và đến với công chúng, bao gồm các nhóm xã hội khác nhau như học sinh, giáo viên, nông dân địa phương và sinh viên ở các vùng và trên toàn quốc. Hơn 10000 người trực tiếp và gián tiếp tham gia từ nhóm mục tiêu là thanh niên và trẻ em Việt Nam nhận được thông tin và có cơ hội để trải nghiệm, học hỏi, kết nối vì sự bền vững. Điều này đã chứng tỏ sức hấp dẫn lớn của việc sống bền vững và giúp xây dựng một cộng đồng rộng lớn hơn hỗ trợ cho YXC.

Các nguồn tài trợ được cung cấp bởi Tập đoàn SGS Geneva và Việt Nam trong dự án "*Xây dựng năng lực về lối sống bền vững*" và dự án "*Tăng cường năng lực để lồng ghép phát triển bền vững và biến đổi khí hậu vào kế hoạch ở Việt Nam*" (hợp tác giữa Vụ Khoa học, Giáo dục, Tài nguyên và Môi trường-DSENRE thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư-MPI và Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP tại Việt Nam).

Hoạt động và các dự án của C&E:

- "*Khảo sát toàn cầu về lối sống bền vững*" (GSSLViệt Nam) (2009-2010)– phối hợp với Nhóm công tác UNEP về Lối sống bền vững, tài trợ bởi DSENRE-MPI và Tổ chức Hợp tác Phát triển Quốc tế Thụy Điển (Sida).
- "*Xây dựng năng lực về lối sống bền vững cho Giới trẻ*" tại Hà Nội, Đà Nẵng, Thành phố Hồ Chí Minh (2010-2012), tài trợ bởi Tập đoàn SGS Thụy Sĩ, và DSENRE-MPI và Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc tại Việt Nam (UNDP)
- "*Xây dựng năng lực quản lý rừng dựa vào cộng đồng ở tỉnh Thừa Thiên-Huế và Quảng Nam: Phương pháp tiếp cận dựa trên quyền*" (2010-2011) và "*Quản lý bền vững rừng tự nhiên thông*

Việt Nam YouthXChange

qua nâng cao nhận thức và xây dựng năng lực để cải thiện các quyền và địa vị pháp lý của cộng đồng dân tộc thiểu số đối với rừng tự nhiên ở miền Trung Việt Nam” (2012-2014, tài trợ bởi Rosa Luxemburg Stiftung, Việt Nam).

- “Hợp tác đối tác hành động cộng đồng về biến đổi khí hậu” tại Hà Nội, Thái Bình và Thừa Thiên Huế (2011-2013). tài trợ bởi Sida-Đại sứ quán Thụy Điển, Hà Nội, đồng thực hiện cùng Trung tâm Hành động vì Sự phát triển đô thị và Tổ chức Kế hoạch hành động toàn cầu(GAP) .

- “Trao quyền cho phụ nữ dân tộc Sán Dìu để cải thiện điều kiện sống và xóa đói giảm nghèo tại vùng đệm Vườn quốc gia Tam Đảo” tài trợ bởi Đại sứ quán New Zealand, Hà Nội (2011 – 2012).

Một số các hoạt động hợp tác của C&E

- Với UNDP Việt Nam để “Phát triển và thiết kế tài liệu quảng bá đa dạng sinh học ở Vườn quốc gia Kon Ka Kinh và Khu bảo tồn thiên nhiên Kon Chu Rang” (2011).

- Với DSENRE-MPI và UNDP VN để “Soạn thảo tóm tắt chính sách cho các nghiên cứu về biến đổi khí hậu”; “Tư vấn xây dựng Khung Chiến lược cho Phát triển Xanh”; “Tư vấn xây dựng Chiến lược Tăng trưởng Xanh” và sự kiện “Tương lai chúng ta mong muốn- thông điệp của thanh niên Việt Nam gửi đến Rio 20” (2011-2012).

YouthXchange sách hướng dẫn về Phong Cách Sống và Biến Đổi Khí Hậu – Nhóm soạn thảo Việt Nam

Bùi Thị Thanh Thủy

Điều phối viên/Coordinator

Đặng Thị Ánh Nguyệt, Nguyễn Thu Hà and Nguyễn Tuấn Dũng

Đồng biên dịch và nghiên cứu/ (Head Translators and Researchers)

Ngô Phương Thảo, Trần Thị Kim Hoàn, Nguyễn Trọng Hiếu, Đỗ Thái Linh, Nguyễn Ngọc Ánh, Phạm Lan Chi, Nguyễn Hoàng Vũ, Hoàng Hồng Hạnh, Trần Võ Hùng Sơn, Nguyễn Thị Việt Anh, Phùng Thanh Bình, Lê Thị Vân Anh, Nguyễn Hoàng Bảo

Cộng tác viên/ Tình nguyện viên/ Interns/Volunteers

Vũ Văn Tuấn, Bùi Thị Thanh Thủy, Nguyễn Tuấn Dũng, Hoàng Thanh Tâm, Đỗ Thị Huyền

Đồng biên tập/ Co-Editors

Nguyễn Hoàng Vũ

Thiết kế/ Designer

Tập đoàn SGS Geneva và Việt Nam; Vụ Khoa học, Giáo dục, Tài nguyên và Môi trường-DSENRE thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư-MPI và Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP tại Việt Nam)-Nhà tài trợ/Sponsors

SGS

Get green
Vietnam!

NHÀ XUẤT BẢN TÀI NGUYÊN MÔI TRƯỜNG VÀ BẢN ĐỒ VIỆT NAM

In 1500 cuốn, khổ 21 x 24,5 cm in tại Công ty Cổ phần La Giang .
Số 87, ngõ 192 Lê Trọng Tấn - Hoàng Mai - Hà Nội - Tel: +84.43 7727 698 / + 84 936491199.
Số đăng ký KHXB : 1656 - 2013/CXB /02 - 748/BĐ
In xong nộp lưu chiểu quý 4 năm 2013

YouthXchange - Lối Sống và Biến Đổi Khí Hậu

Hoàng Thanh Tâm

Vũ Văn Tuấn

Trần Võ Hùng Sơn

Đỗ Thị Huyền

Bùi Thị Thanh Thủy

Đặng Thị Ánh Nguyệt

Nguyễn Thu Hà

Nguyễn Tuấn Dũng

Nguyễn Thị Việt Anh

Ngô Thị Phương Thảo

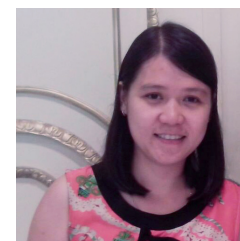
Nguyễn Hoàng Vũ

Nguyễn Trọng Hiếu

Phạm Lan Chi

Trần Thị Kim Hoàn

Nguyễn Ngọc Ánh

Đỗ Thái Linh

Hoàng Hồng Hạnh

Phùng Thanh Bình

Lê Thị Vân Anh

Nguyễn Hoàng Bảo

Tổ chức Giáo dục, Khoa học, và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO)

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) được thành lập vào ngày 16 tháng 11 năm 1945. Đây là cơ quan chuyên môn của Liên hợp quốc có sứ mạng góp phần xây dựng hòa bình, xóa đói giảm nghèo, phát triển bền vững và đối thoại liên văn hóa thông qua giáo dục, khoa học, văn hóa, thông tin và truyền thông.

Để biết thông tin:

Ban Giáo dục vì Hòa bình và Phát triển bền vững UNESCO

7, place de Fontenoy

75732 Paris Cedex 07 Pháp

Tel: (+33 1) 456 810 36

Fax: (+33 1) 456 856 44

Email: j.heiss@unesco.org

www.unesco.org/education

Thập kỷ Giáo dục vì sự phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc (DESD)

Năm 2002, Đại hội đồng Liên Hiệp Quốc (UNGA) đã thông qua Nghị quyết số 57/254 tuyên bố Thập kỷ Giáo dục vì sự phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc (DESD), kéo dài từ 2005 đến 2014, và chỉ định UNESCO dẫn đầu thập kỷ này. Thập kỷ Giáo dục vì sự phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc tìm cách tích hợp các nguyên tắc, giá trị, và thực tiễn của phát triển bền vững trong tất cả các khía cạnh của giáo dục và học tập để giải quyết các vấn đề kinh tế, xã hội, văn hóa và môi trường mà chúng ta phải đối mặt trong Thế kỷ 21.

Để biết thêm thông tin, truy cập trang web:

<http://www.unesco.org/education/desd>

Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc (UNEP)

Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc được tạo ra vào năm 1972 với tư cách là tiếng nói cho môi trường trong hệ thống Liên hợp quốc. Nhiệm vụ của nó là cung cấp sự lãnh đạo và khuyến khích hợp tác trong việc chăm sóc cho môi trường bằng cách truyền cảm hứng, thông tin, và cho phép các quốc gia và người dân cải thiện chất lượng cuộc sống mà không ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống của các thế hệ trong tương lai.

Để biết thêm thông tin:

Ban Công nghệ, Công nghiệp và Kinh tế UNEP

15 rue de Milan

75441 Paris Cedex 09, Pháp

Tel: (+33 1) 443 714 50

Fax: (+33 1) 443 714 74

Email: sc@unep.fr

<http://www.unep.fr/scp>

www.unesco.org

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Tel: (33 1) 45 68 10 00

Fax: (33 1) 45 67 16 90

Tác giả

Adam Cade là Giám đốc của Công ty Tư vấn Giáo dục bền vững Susted, Vương quốc Anh. Ông đã thiết kế và thực hiện nhiều hội thảo và các dự án về phong cách sống và biến đổi khí hậu cho các giáo viên, các nhóm cộng đồng và học sinh ở Vương quốc Anh, châu Á và Trung Đông.

For more information:

<http://susted.groupy.com>

Email: adam@susted.org.uk

Rob Bowden là Giám đốc của Lifeworlds Learning, Vương quốc Anh. Ông đã viết và xuất bản nhiều sách giáo dục và các trang web cũng như phát triển các khóa học và các dự án cho giáo viên và thanh niên nhằm thúc đẩy học tập có phê phán, các vấn đề toàn cầu và phát triển bền vững

For more information:

www.lifeworldslearning.co.uk

Email: rob.bowden@lifeworldslearning.co.uk

www.unep.org

United Nations Environment Programme

P.O.Box 30552 Nairobi, Kenya

Tel: +254 (0)20 762 1234

Fax: +254 (0)20 762 3927

unepub@unep.org

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Ministry of the Environment
Sweden

